

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1976

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
235

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 855

Περί κρώσεως τῆς ὑπογραφείσης εἰς Βαρκελώνην τὴν 1976 Διεθνούς Συμβάσεως «περὶ προστασίας τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ρυπάνσεως» μετὰ τοῦ συνημμένου εἰς αὐτὴν Παραρτήματος, ὡς καὶ τῶν Πρωτοκόλλων αὐτῆς «περὶ προλήψεως ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν», καὶ «περὶ συνεργασίας διὰ τὴν καταπολέμησιν ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ πετρελαίου καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν» μετὰ τῶν συνημμένων εἰς αὐτὰ Παραρτημάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν:

Ἄρθρον Πρῶτον.

Κύρωσις Διεθνούς Συμβάσεως καὶ Πρωτοκόλλων αὐτῆς.

1. Κυροῦνται καὶ ἔχουν ἰσχὺν Νόμου ἡ ὑπογραφεῖσα εἰς Βαρκελώνην τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1967 Διεθνῆς Σύμβασις «περὶ προστασίας τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ρυπάνσεως» μετὰ τοῦ συνημμένου εἰς αὐτὴν Παραρτήματος, ὡς καὶ τὰ ὑπογραφέντα εἰς Βαρκελώνην τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1976 Πρωτόκολλα τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως, «περὶ προλήψεως ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν» καὶ «περὶ συνεργασίας διὰ τὴν καταπολέμησιν ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ πετρελαίου καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν», μετὰ τῶν συνημμένων εἰς αὐτὰ Παραρτημάτων.

2. Τὰ κείμενα, τῶν ὡς ἄνω, Συμβάσεως, Πρωτοκόλλων καὶ Παραρτημάτων εἰς τὸ πρωτότυπον εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ Γαλλικὴν καὶ εἰς μετάφρασιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἔχουν ὡς ἀκολούθως.

CONVENTION THE PROTECTION OF THE MEDITERRANEAN SEA AGAINST POLLUTION

THE CONTRACTING PARTIES,

Conscious of the economic, social, health and cultural value of the marine environment of the Mediterranean Sea Area,

Fully aware of their responsibility to preserve this common heritage for the benefit and enjoyment of present and future generations,

Recognizing the threat posed by pollution to the marine environment, its ecological equilibrium, resources and legitimate uses,

Mindful of the special hydrographic and ecological characteristics of the Mediterranean Sea Area and its particular vulnerability to pollution,

Noting that existing international conventions on the subject do not cover, in spite of the progress achieved, all aspects and sources of marine pollution and do not entirely meet the special requirements of the Mediterranean Sea Area,

Realizing fully the need for close co-operation among the States and international organizations concerned in a co-ordinated and comprehensive regional approach for the protection and enhancement of the marine environment in the Mediterranean Sea Area,

HAVE AGREED AS FOLLOWS :

Article 1

Geographical coverage

1. For the purposes of this Convention, the Mediterranean Sea Area shall mean the maritime waters of the Mediterranean Sea proper, including its gulfs and seas bounded to the West by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse, at the entrance of the Straits of Gibraltar, and to the East by the southern limits of the Straits of the Dardanellos between Mehmetcik and Kumkale lighthouses.

2. Except as may be otherwise provided in any protocol to this Convention the Mediterranean Sea Area shall not include internal waters of the Contracting Parties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention :

a) «Pollution» means the introduction by man, directly or indirectly, of substances or energy into the marine environment resulting in such deleterious effects as harm to living resources, hazards to human health, hindrance to marine activities including fishing, impairment of quality for use of sea water and reduction of amenities.

b) «organization» means the body designated as responsible for carrying out secretariat functions pursuant to article 13 of this Convention.

Article 3

General provisions

1. The Contracting Parties may enter into bilateral or multilateral agreements, including regional or sub-regional agreements, for the protection of the marine environment of the Mediterranean Sea against pollution, provided that such agreements are consistent with this Convention and conform to international law. Copies of such agreements between Contracting Parties to this Convention shall be communicated to the Organization.

2. Nothing in this Convention shall prejudice the codification and development of the Law of the Sea by the United Nations Conference on the Law of the Sea convened pursuant to resolution 2750 C (XXV) of the General Assembly of the United Nations, nor the present or future claims and legal views of any State concerning the law of the sea and the nature and extent of coastal and flag State jurisdiction.

Article 4

General undertakings

1. The Contracting Parties shall individually or jointly take all appropriate measures in accordance with the provisions of this Convention and those protocols in force to which they are party, to prevent, abate and combat pollution of the Mediterranean Sea Area and to protect and enhance the marine environment in that Area.

2. The Contracting Parties shall co-operate in the formulation and adoption of protocols, in addition to the protocols opened for signature at the same time as this Convention, prescribing agreed measures, procedures and standards for the implementation of this Convention.

3. The Contracting Parties further pledge themselves to promote, within the international bodies considered to be competent by the Contracting Parties, measures concerning the protection of the marine environment in the Mediterranean Sea Area from all types and sources of pollution.

Article 5

Pollution caused by dumping from ships and aircraft

The Contracting Parties shall take all appropriate measures to prevent and abate pollution of the Mediterranean Sea Area caused by dumping from ships and aircraft.

Article 6

Pollution from ships

The Contracting Parties shall take all measures in conformity with international law to prevent, abate and combat pollution of the Mediterranean Sea Area caused by discharges from ships and to ensure the effective implementation in that Area of the rules which are generally recognized at the international level relating to the control of this type of pollution.

Article 7

Pollution resulting from exploration and exploitation of the continental shelf and the sea-bed and its subsoil.

The Contracting Parties shall take all appropriate measures to prevent, abate and combat pollution of the Mediterranean Sea Area resulting from exploration and exploitation of the continental shelf and the sea-bed, and its subsoil.

Article 8

Pollution from land - based sources

The Contracting Parties shall take all appropriate measures to prevent, abate and combat pollution of the Mediterranean Sea Area caused by discharges from rivers, coastal establishments or outfalls, or emanating from any other land-based sources within their territories.

Article 9

Co-operation in dealing with pollution emergencies

1. The Contracting Parties shall co-operate in taking the necessary measures for dealing with pollution emer-

gencies in the Mediterranean Sea Area, whatever the causes of such emergencies, and reducing or eliminating damage resulting therefrom.

2. Any Contracting Party which becomes aware of any pollution emergency in the Mediterranean Sea Area shall without delay notify the Organization and, either through the Organization or directly, any Contracting Party likely to be affected by such emergency.

Article 10

Monitoring

1. The Contracting Parties shall endeavour to establish, in close co-operation with the international bodies which they consider competent, complementary or joint programmes including, as appropriate, programmes at the bilateral or multilateral levels, for pollution monitoring in the Mediterranean Sea Area and shall endeavour to establish a pollution monitoring system for that Area.

2. For this purpose, the Contracting Parties shall designate the competent authorities responsible for pollution monitoring within areas under their national jurisdiction and shall participate as far as practicable in international arrangements for pollution monitoring in areas beyond national jurisdiction.

3. The Contracting Parties undertake to co-operate in the formulation, adoption and implementation of such annexes to this Convention as may be required to prescribe common procedures and standards for pollution monitoring

Article 11

Scientific and technological co-operation

1. The Contracting Parties undertake as far as possible to co-operate directly, or when appropriate through competent regional or other international organizations, in the fields of science and technology and to exchange data as well as other scientific information for the purpose of this Convention.

2. The Contracting Parties undertake as far as possible to develop and co-ordinate their national research programmes relating to all types of marine pollution in the Mediterranean Sea Area and to co-operate in the establishment and implementation of regional and other international research programmes for the purposes of this Convention.

3. The Contracting Parties undertake to co-operate in the provision of technical and other possible assistance in fields relating to marine pollution, with priority to be given to the special needs of developing countries in the Mediterranean region.

Article 12

Liability and compensation

The Contracting Parties undertake to co-operate as soon as possible in the formulation and adoption of appropriate procedures for the determination of liability and compensation for damage resulting from the pollution of the marine environment deriving from violations of the provisions of this Convention and applicable protocols.

Article 13

Institutional arrangements

The Contracting Parties designate the United Nations Environment Programme as responsible for carrying out the following secretariat functions :

i) To convene and prepare the meetings of Con-

tracting Parties and conferences provided for in articles 14, 15, and 16 ;

ii) To transmit to the Contracting Parties notifications, reports and other information received in accordance with articles 3, 9, and 20 ;

iii) To consider inquiries by, and information from, the Contracting Parties, and to consult with them on questions relating to this Convention and the protocols and annexes thereto ;

iv) To perform the functions assigned to it by the protocols to this Convention ;

v) To perform such other functions as may be assigned to it by the Contracting Parties ;

vi) To ensure the necessary co-ordination with other international bodies which the Contracting Parties consider competent, and in particular to enter into such administrative arrangements as may be required for the effective discharge of the secretariat functions.

Article 14

Meetings of the Contracting Parties

1. The Contracting Parties shall hold ordinary meetings once every two years, and extraordinary meetings at any other time deemed necessary, upon the request of the Organization or at the request of any Contracting Party, provided that such requests are supported by at least two Contracting Parties.

2. It shall be the function of the meetings of the Contracting Parties to keep under review the implementation of this Convention and the protocols and, in particular :

i) To review generally the inventories carried out by Contracting Parties and competent international organizations on the state of marine pollution and its effects in the Mediterranean Sea Area ;

ii) To consider reports submitted by the Contracting Parties under article 20 ;

iii) To adopt, review and amend as required the annexes to this Convention and to the protocols, in accordance with the procedure established in article 17 ;

iv) To make recommendations regarding the adoption of any additional protocols or any amendments to this Convention or the protocols in accordance with the provisions of articles 15 and 16 ;

v) To establish working groups as required to consider any matters related to this Convention and the protocols and annexes ;

vi) To consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention and the protocols.

Article 15

Adoption of additional protocols

1. The Contracting Parties, at a diplomatic conference, may adopt additional protocols to this Convention pursuant to paragraph 2 of article 4.

2. A diplomatic conference for the purpose of adopting additional protocols shall be convened by the Organization at the request of two thirds of the Contracting Parties.

3. Pending the entry into force of this Convention the Organization may, after consulting with the signatories to this Convention, convene a diplomatic conference for the purpose of adopting additional protocols.

Article 16

Amendment of the Convention or Protocols

1. Any Contracting Party to this Convention may propose amendments to the Convention. Amendments shall be adopted by a diplomatic conference which shall be convened by the Organization at the request of two thirds of the Contracting Parties.

2. Any Contracting Party to this Convention may propose amendments to any protocol. Such amendments shall be adopted by a diplomatic conference which shall be convened by the Organization at the request of two thirds of the Contracting Parties to the protocol concerned.

3. Amendments to this Convention shall be adopted by a three-fourths majority vote of the Contracting Parties to the Convention which are represented at the diplomatic conference, and shall be submitted by the Depositary for acceptance by all Contracting Parties to the Convention. Amendments to any protocol shall be adopted by a three-fourths majority vote of the Contracting Parties to such protocol which are represented at the diplomatic conference, and shall be submitted by the Depositary for acceptance by all Contracting Parties to such protocol.

4. Acceptance of amendments shall be notified to the Depositary in writing. Amendments adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force between Contracting Parties having accepted such amendments on the thirtieth day following the receipt by the Depositary of notification of their acceptance by at least three fourths of the Contracting Parties to this Convention or to the protocol concerned, as the case may be.

5. After the entry into force of an amendment to this Convention or to a protocol, any new Contracting Party to this Convention or such protocol shall become a Contracting Party to the instrument as amended.

Article 17

Annexes and amendments to Annexes

1. Annexes to this Convention or to any protocol shall form an integral part of the Convention or such protocol, as the case may be.

2. Except as may be otherwise provided in any protocol, the following procedure shall apply to the adoption and entry into force of any amendments to annexes to this Convention or to any Protocol, with the exception of amendments to the Annex on Arbitration :

i) Any Contracting Party may propose amendments to the Annexes to this Convention or to any protocol at the meetings referred to in article 14 :

ii) Such amendments shall be adopted by a three-fourths majority vote of the Contracting Parties to the instrument in question ;

iii) The Depositary shall without delay communicate the amendments so adopted to all Contracting Parties ;

iv) Any Contracting Party that is unable to approve an amendment to the annexes to this Convention or to any protocol shall so notify in writing the Depositary within a period determined by the Contracting Parties concerned when adopting the amendment ;

v) The Depositary shall without delay notify all Contracting Parties of any notification received pursuant to the preceding sub-paragraph ;

vi) On expiry of the period referred to in sub paragraph (iv) above, the amendment to the annex shall become effective for all Contracting Parties to this

Convention or to the protocol concerned which have not submitted a notification in accordance with the provisions of that sub-paragraph.

3. The adoption and entry into force of a new annex to this Convention or to any protocol shall be subject to the same procedure as for the adoption and entry into force of an amendment to an annex in accordance with the provisions of paragraph 2 of this article, provided that, if any amendment to the Convention or the protocol concerned is involved, the new annex shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention or the protocol concerned enters into force.

4. Amendments to the Annex on Arbitration shall be considered to be amendments to this Convention and shall be proposed and adopted in accordance with the procedures set out in article 16 above.

Article 18

Rules of procedure and financial rules

1. The Contracting Parties shall adopt rules of procedure for their meetings and conferences envisaged in articles 14, 15, and 16 above.

2. The Contracting Parties shall adopt financial rules, prepared in consultation with the Organization, to determine, in particular, their financial participation.

Article 19

Special exercise of voting right

Within the areas of their competence, the European Economic Community and any regional economic grouping referred to in article 24 of this Convention shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Contracting Parties to this Convention and to one or more Protocols ; the European Economic Community and any grouping as referred to above shall not exercise their right to vote in cases where the member States concerned exercise theirs, and conversely.

Article 20

Reports

The Contracting Parties shall transmit to the Organization reports on the measures adopted in the implementation of this Convention and of Protocols to which they are Parties, in such form and at such intervals as the meetings of Contracting Parties may determine.

Article 21

Compliance control

The Contracting Parties undertake to co-operate in the development of procedures enabling them to control the application of this Convention and the Protocols.

Article 22

Settlements of disputes

1. In case of a dispute between Contracting Parties as to the interpretation or application of this Convention or the Protocols, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their own choice.

2. If the parties concerned cannot settle their dispute through the means mentioned in the preceding paragraph, the dispute shall upon common agreement be submitted to arbitration under the conditions laid down in Annex A to this Convention.

3. Nevertheless, the Contracting Parties may at any time declare that they recognize as compulsory ipso-facto and without special agreement, in relation to any other Party accepting the same obligation, the application of the arbitration procedure in conformity with the provisions of Annex A. Such declaration shall be notified in writing to the Depositary, who shall communicate it to the other Parties.

Article 23

Relationship between the Convention and protocols

1. No one may become a Contracting Party to this Convention unless it becomes at the same time a Contracting Party to at least one of the protocols. No one may become a Contracting Party to a protocol unless it is, or becomes at the same time a Contracting Party to this Convention.

2. Any protocol to this Convention shall be binding only on the Contracting Parties to the protocol in question.

3. Decisions concerning any protocol pursuant to articles 14, 16 and 17 of this Convention shall be taken only by the Parties to the protocol concerned.

Article 24

Signature

This Convention, the Protocol for the Prevention of Pollution of the Mediterranean Sea by Dumping from Ships and Aircraft and the Protocol concerning Co-operation in Combating Pollution of the Mediterranean Sea by Oil and Other Harmful Substances in Cases of Emergency shall be open for signature in Barcelona on 16 February 1976 and in Madrid from 17 February 1976 to 16 February 1977 by any State invited as a participant in the Conference of Pleni-potentiaries of the Coastal States of the Mediterranean Region on the Protection of the Mediterranean Sea, held in Barcelona from 2 to 16 February 1976, and by any State entitled to sign any protocol in accordance with the provisions of such Protocol. They shall also be open until the same date for signature by the European Economic Community and by any similar regional economic grouping at least one member of which is a coastal State of the Mediterranean Sea Area and which exercise competences in fields covered by this Convention, as well as by any protocol affecting them.

Article 25

Ratification, acceptance or approval

This Convention and any protocol thereto shall be subject to ratification, acceptance, or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of Spain, which will assume the functions of Depositary.

Article 26

Accession

1. As from 17 February 1977, the present Convention, the Protocol for the Prevention of Pollution of the Mediterranean Sea by Dumping from Ships and Aircraft, and the Protocol concerning Co-operation in Combating Pollution of the Mediterranean Sea by Oil and other Harmful Substances in Cases of Emergency shall be open for accession by the States, by the European Economic Community and by any grouping as referred to in article 24.

2. After the entry into force of the Convention and of any protocol, any State not referred to in article 24 may accede to this Convention and to any protocol, subject to prior approval by three-fourths of the Contracting Parties to the protocol concerned.

3. Instruments of accession shall be deposited with the Depositary.

Article 27

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the same date as the protocol first entering into force.

2. The Convention shall also enter into force with regard to the States, the European Economic Community and any regional economic grouping referred to in article 24 if they have complied with the formal requirements for becoming Contracting Parties to any other protocol not yet entered into force.

3. Any protocol to this Convention, except as otherwise provided in such protocol, shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of at least six instruments of ratification, acceptance, or approval of, or accession to such protocol by the Parties referred to in article 24.

4. Thereafter, this Convention and any protocol shall enter into force with respect to any State, the European Economic Community and any regional economic grouping referred to in article 24 on the thirtieth day following the date of deposit of the instruments of ratification, acceptance, approval or accession

Article 28

Withdrawal

1. At any time after three years from the date of entry into force of this Convention, any Contracting Party may withdraw from this Convention by giving written notification of withdrawal.

2. Except as may be otherwise provided in any protocol to this Convention, any Contracting Party may, at any time after three years from the date of entry into force of such protocol, withdraw from such protocol by giving written notification of withdrawal.

3. Withdrawal shall take effect 90 days after the date on which notification of withdrawal is received by the Depositary.

4. Any Contracting Party which withdraws from this Convention shall be considered as also having withdrawn from any protocol to which it was a Party.

5. Any Contracting Party which, upon its withdrawal from a protocol, is no longer a Party to any protocol to this Convention, shall be considered as also having withdrawn from this Convention.

Article 29

Responsibilities of the Depositary

1. The Depositary shall inform the Contracting Parties, any other Party referred in article 24, and the Organization :

i) Of the signature of this Convention and of any protocol thereto, and of the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with articles 24, 25 and 26 ;

ii) Of the date on which the Convention and any protocol will come into force in accordance with the provisions of article 27 ;

iii) Of notifications of withdrawal made in accordance with article 28 ;

iv) Of the amendments adopted with respect to the Convention and to any protocol, their acceptance by the Contracting Parties and the date of entry into force those of amendments in accordance with the provisions of article 16 ;

v) Of the adoption of new annexes and of the amendment of any annex in accordance with article 17.

vi) Of declarations recognizing as compulsory the application of the arbitration procedure mentioned in paragraph 3 of article 22.

2. The original of this Convention and of any protocol thereto shall be deposited with the Depositary, the Government of Spain, which shall send certified copies thereof to the Contracting Parties, to the Organization, and to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the United Nations Charter.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Convention.

DONE at Barcelona on 16 February 1976 in a single copy in the Arabic, English, French and Spanish languages, the four texts being equally authoritative.

ANNEX A

Arbitration

Article 1

Unless the Parties to the dispute otherwise agree, the arbitration procedure shall be conducted in accordance with the provisions of this Annex.

Article 2

1. At the request addressed by one Contracting Party to another Contracting Party in accordance with the provisions of paragraph 2 or paragraph 3 of article 22 of the Convention, an arbitral tribunal shall be constituted. The request for arbitration shall state the subject matter of the application including, in particular, the articles of the Convention or the Protocols, the interpretation or application of which is in dispute.

2. The claimant party shall inform the Organization that it has requested the setting up of an arbitral tribunal, stating the name of the other Party to the dispute and articles of the Convention or the Protocols the interpretation or application of which is in its opinion in dispute. The Organization shall forward the information thus received to all Contracting Parties to the Convention.

Article 3

The arbitral tribunal shall consist of three members: each of the Parties to the dispute shall appoint an arbitrator; the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator who shall be the chairman of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the Parties to the dispute, nor have his usual place of residence in the territory of one of these Parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

Article 4

1. If the chairman of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of the most diligent Party, designate him within a further two months' period.

2. If one of the Parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of receipt of the request, the other Party may inform the Secretary-General of the United Nations who shall designate the chairman of the arbitral tribunal within a further two

months' period. Upon designation, the chairman of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. After such period, he shall inform the Secretary-General of the United Nations, who shall make this appointment within a further two months' period.

Article 5

1. The arbitral tribunal shall decide according to the rules of international law and, in particular, those of this Convention and the protocols concerned.

2. Any arbitral tribunal constituted under the provisions of this Annex shall draw up its own rules of procedure.

Article 6

1. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

2. The tribunal may take all appropriate measures in order to establish the facts. It may, at the request of one of the Parties recommend essential interim measures of protection.

3. If two or more arbitral tribunals constituted under the provisions of this Annex are seized of requests with identical or similar subjects, they may inform themselves of the procedures for establishing the facts and take them into account as far as possible.

4. The Parties to the dispute shall provide all facilities necessary for the effective conduct of the proceedings.

5. The absence or default of a Party to the dispute shall not constitute an impediment to the proceedings.

Article 7

1. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon the Parties to the dispute.

2. Any dispute which may arise between the Parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by the most diligent Party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another arbitral tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

Article 8

The European Economic Community and any regional economic grouping referred to in article 24 of the Convention, like any Contracting Party to the Convention, are empowered to appear as complainants or as respondents before the arbitral tribunal.

PROTOCOL FOR THE PREVENTION OF POLLUTION OF THE MEDITERRANEAN SEA BY DUMPING FROM SHIPS AND AIRCRAFT THE CONTRACTING PARTIES TO THE PRESENT PROTOCOL,

Being Parties to the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution,

Recognizing the danger posed to the marine environment by pollution caused by the dumping of wastes or other matter from ships and aircraft,

Considering that the coastal States of the Mediterranean Sea have a common interest in protecting the marine environment from this danger,

Bearing in mind the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and other Matter, adopted in London in 1972.

HAVE AGREED AS FOLLOWS :

Article 1

The Contracting Parties to this Protocol (hereinafter referred to as «the Parties») shall take all appropriate measures to prevent and abate pollution of the Mediterranean Sea Area caused by dumping from ships and aircraft.

Article 2

The area to which this Protocol applies shall be the Mediterranean Sea Area as defined in article 1 of the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution (hereinafter referred to as «the Convention»).

Article 3

For the purposes of this Protocol :

1. «Ships and aircraft» means waterborne or air-borne craft of any type whatsoever. This expression includes air-cushioned craft and floating craft whether self-propelled or not, and platforms and other man-made structures at sea and their equipment.

2. «Wastes or other matter» means material and substances of any kind, form or description.

3. «Dumping» means :

a) Any deliberate disposal at sea of wastes or other matter from ships or aircraft ;

b) Any deliberate disposal at sea of ships or aircraft.

4. «Dumping» does not include :

a) The disposal at sea of wastes or other matter incidental to, or derived from, the normal operations of vessels or aircraft and their equipment other than wastes or other matter transported by or to vessels, or aircraft, operating for the purpose of disposal of such matter or derived from the treatment of such wastes or other matter on such vessels or aircraft ;

b) Placement of matter for a purpose other than the mere disposal thereof, provided that such placement is not contrary to the aims of this Protocol.

5. «Organization» means the body referred to in article 13 of the Convention.

Article 4

The dumping into the Mediterranean Sea Area of wastes or other matter listed in Annex I to this Protocol is prohibited.

Article 5

The dumping into the Mediterranean Sea Area of wastes or other matter listed in Annex II to this Protocol requires, in each case, a prior special permit from the competent national authorities.

Article 6

The dumping into the Mediterranean Sea Area of all other wastes or other matter requires a prior general permit from the competent national authorities.

Article 7

The permits referred to in articles 5 and 6 above shall be issued only after careful consideration of all the factors set forth in Annex III to this Protocol. The Organization shall receive records of such permits.

Article 8

The provisions of articles 4, 5 and 6 shall not apply in case of force majeure due to stress of weather or any other cause when human life or the safety of a ship or

aircraft is threatened. Such dumpings shall immediately be reported to the Organization, and either through the Organization or directly, to any Party of Parties likely to be affected, together with full details of the circumstances and of the nature and quantities of the wastes or other matter dumped.

Article 9

If a Party in a critical situation of an exceptional nature considers that wastes or other matter listed in Annex 1 to this Protocol cannot be disposed of on land without unacceptable danger or damage, above all for the safety of human life, the Party concerned shall forthwith consult the Organization. The Organization, after consulting the Parties to this Protocol, shall recommend methods of storage or the most satisfactory means of destruction or disposal under the prevailing circumstances. The Party shall inform the Organization of the steps adopted in pursuance of these recommendations. The Parties pledge themselves to assist one another in such situations.

Article 10

1. Each Party shall designate one or more competent authorities to :

a) Issue the special permits provided for in article 5 ;
b) Issue the general permits provided for in article 6 ;
c) Keep records of the nature and quantities of the wastes or other matter permitted to be dumped and of the location, date and method of dumping ;

2. The competent authorities of each Party shall issue the permits provided for in articles 5 and 6 in respect of the wastes or other matter intended for dumping :

a) Loaded in its territory ;

b) Loaded by a ship or aircraft registered in its territory or flying its flag, when the loading occurs in the territory of a State not Party to this Protocol.

Article 11

1. Each Party shall apply the measures required to implement this Protocol to all :

a) Ships and aircraft registered in its territory or flying its flag ;

b) Ships and aircraft loading in its territory wastes or other matter which are to be dumped ;

c) Ships and aircraft believed to be engaged in dumping in areas under its jurisdiction in this matter.

2. This Protocol shall not apply to any ships or aircraft owned or operated by a State Party to this Protocol and used for the time being only on Government non-commercial service. However, each Party shall ensure by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships or aircraft owned or operated by it, that such ships and aircraft act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Protocol.

Article 12

Each Party undertakes to issue instructions to its maritime inspection ships and aircraft and to other appropriate services to report to its authorities any incidents or conditions in the Mediterranean Sea Area which give rise to suspicions that dumping in contravention of the provisions of this Protocol has occurred or is about to occur. That Party shall, if it considers it appropriate, report accordingly to any other Party concerned.

Article 13

Nothing in this Protocol shall affect the right of each Party to adopt other measures, in accordance with international law, to prevent pollution due to dumping.

Article 14

1. Ordinary meetings of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Contracting Parties to the Convention held pursuant to article 14 of the Convention. The Parties to this Protocol may also hold extraordinary meetings in conformity with article 14 of the Convention.

2. It shall be the function of the meetings of the Parties to this Protocol :

a) To keep under review the implementation of this Protocol, and to consider the efficacy of the measures adopted and the need for any other measures, in particular in the form of annexes ;

b) To study and consider the records of the permits issued in accordance with articles 5, 6 and 7, and of the dumping which has taken place ;

c) To review and amend as required any Annex to this Protocol ;

d) To discharge such other functions as may be appropriate for the implementation of this Protocol.

3. The adoption of amendments to the Annexes to this Protocol pursuant to article 17 of the Convention shall require a three-fourths majority of the Parties.

Article 15

1. The provisions of the Convention relating to any protocol shall apply with respect to the present Protocol.

2. The rules of procedure and the financial rules adopted pursuant to article 18 of the Convention shall apply with respect to this Protocol, unless the Parties to this Protocol agree otherwise.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Protocol.

DONE at Barcelona on 16 February 1976 in a single copy in the Arabic, English, French and Spanish languages, the four texts being equally authoritative.

ANNEX 1

A. The following substances and materials are listed for the purpose of article 4 of the Protocol.

1. Organohalogen compounds and compounds which may form substances in the marine environment, excluding those which are non-toxic or which are rapidly converted in the sea into substances which are biologically harmless, provided that they do not make edible marine organisms unpalatable.

2. Organosilicon compounds and compounds which may form such substances in the marine environment, excluding those which are non-toxic or which are rapidly converted in the sea into substances which are biologically harmless, provided that they do not make edible marine organisms unpalatable.

3. Mercury and mercury compounds.

4. Cadmium and cadmium compounds.

5. Persistent plastic and other persistent synthetic materials which may materially interfere with fishing or navigation, reduce amenities, or interfere with other legitimate uses of the sea.

6. Crude oil and hydrocarbons which, may be derived from petroleum, and any mixtures containing any of these taken on board for the purpose of dumping.

7. High-and medium-and low-level radioactive wastes or other high-and medium-and low-level radioactive matter to be defined by the International Atomic Energy Agency.

8. Acid and alkaline compounds of such composition and in such quantity that they may seriously impair the quality of sea water. The composition and quantity to be taken into consideration shall be determined by the Parties in accordance with the procedure laid down in article 14, paragraph 3, of this Protocol.

9. Materials in whatever form (e.g. solids, liquids, semi-liquids, gases or in a living state) produced for biological and chemical warfare, other than those rapidly rendered harmless by physical, chemical or biological processes in the sea, provided that they do not :

- i) Make edible marine organisms unpalatable ; or
- ii) Endanger human or animal health.

B. This Annex does not apply to wastes or other materials, such as sewage sludge and dredge spoils, containing the substances referred to in paragraphs 1-5 above as trace contaminants. The dumping of such wastes shall be subject to the provisions of annexes II and III as appropriate.

ANNEX II

The following wastes and other matter, the dumping of which requires special care, are listed for the purposes of article 5.

1. (i) Arsenic, lead, copper, zinc, beryllium, chromium, nickel, vanadium, selenium, antimony and their compounds ;

ii) Cyanides and fluorides ;

iii) Pesticides and their by-products not covered in annex I ;

iv) Synthetic organic chemicals, other than those referred to in annex I, likely to produce harmful effects on marine organisms or to make edible marine organisms unpalatable.

2. (i) Acid and alkaline compounds the composition and quantity of which have not yet been determined in accordance with the procedure referred to in annex I, paragraph A. 8.

(ii) Acid and alkaline compounds not covered by annex I, excluding compounds to be dumped in quantities below thresholds which shall be determined by the Parties in accordance with the procedure laid down in article 14, paragraph 3, of this Protocol.

3. Containers, scrap metal and other bulky wastes, liable to sink to the sea bottom which may present a serious obstacle to fishing or navigation.

4. Substances which, though of a non-toxic nature may become harmful owing to the quantities in which they are dumped, or which are liable to reduce amenities seriously or to endanger human life or marine organisms or to interfere with navigation.

5. Radioactive waste or other radioactive matter which will not be included in annex I. In the issue of permits for the dumping of this matter, the Parties should take full account of the recommendations of the competent international body in this field, at present the International Atomic Energy Agency.

ANNEX III

The factors to be considered in establishing criteria governing the issue of permits for the dumping of matter at sea taking into account article 1 include :

A. Characteristics and composition of the matter

1. Total amount and average compositions of matter dumped (e.g. per year).

2. Form (e.g. solid, sludge, liquid or gaseous).

3. Properties : physical (e.g. solubility and density), chemical and biochemical (e.g. oxygen demand, nutrients) and biological (e.g. presence of viruses, bacteria, yeasts, parasites).

4. Toxicity.

5. Persistence : physical, chemical and biological.

6. Accumulation and biotransformation in biological materials or sediments.

7. Susceptibility to physical, chemical and biochemical changes and interaction in the aquatic environment with other dissolved organic and inorganic materials.

8. Probability of production of taints or other changes reducing marketability of resources (fish, shellfish etc.).

B. Characteristics of dumping site and method of deposit

1. Location (e.g. co-ordinates of the dumping area, depth and distance from the coast), location in relation to other areas (e.g. amenity areas, spawning, nursery and fishing areas and exploitable resources).

2. Rate of disposal per specific period (e.g. quantity per day, per week, per month).

3. Methods of packaging and containment, if any.

4. Initial dilution achieved by proposed method of release, particularly the speed of the ship.

5. Dispersal characteristics (e.g. effects of currents, tides and wind on horizontal transport and vertical mixing).

6. Water characteristics (e.g. temperature, pH, salinity, stratification, oxygen indices of pollution - dissolved oxygen (DO), chemical oxygen demand (COD) biochemical oxygen demand (BOD) nitrogen present in organic and mineral form, including ammonia, suspended matter, other nutrients and productivity).

7. Bottom characteristics (e.g. topography, geochemical and geological characteristics and biological productivity).

8. Existence and effects of other dumpings which have been made in the dumping area (e.g. heavy metal background reading and organic carbon content).

9. When issuing a permit for dumping, the Contracting Parties shall endeavour to determine whether an adequate scientific basis exists for assessing the consequences of such dumping in the area concerned, in accordance with the foregoing provisions and taking into account seasonal variations.

C. General considerations and conditions

1. Possible effects on amenities (e.g. presence of floating or stranded material, turbidity, objectionable odour, discolouration and foaming).

2. Possible effects on marine life, fish and shellfish culture, fish stocks and fish-eries, seaweed harvesting and culture.

3. Possible effects on other uses of the sea (e.g. impairment of water quality for industrial use, underwater corrosion of structures, interference with ship operations from floating materials, interference with fishing or navigation through deposit of waste or solid objects on the sea floor and protection of areas of special importance for scientific or conservation purposes).

4. The practical availability of alternative land-based methods of treatment disposal or elimination, or of treatment to render the matter less harmful for sea dumping.

PROTOCOL CONCERNING CO-OPERATION IN COMBATING POLLUTION OF THE MEDITERRANEAN SEA BY OIL AND OTHER HARMFUL SUBSTANCES IN CASES OF EMERGENCY

THE CONTRACTING PARTIES TO THE PRESENT PROTOCOL,

Being Parties to the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution,

Recognizing that grave pollution of the sea by oil and other harmful substances in the Mediterranean Sea Area involves a danger for the coastal States and the marine eco-system,

Considering that the co-operation of all the coastal States of the Mediterranean is called for to combat this pollution,

Bearing in mind the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, the International Convention relating to Intervention on the High Seas in Cases of Oil Pollution Casualties, 1969, as well as the Protocol relating to Intervention on the High Seas in Cases of Marine Pollution by Substances Other than Oil, 1973,

Further taking into account the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969,

HAVE AGREED AS FOLLOWS :

Article 1

The Contracting Parties to this Protocol (herein after referred to as «the Parties») shall co-operate in taking the necessary measures in cases of grave and imminent danger to the marine environment, the coast or related interests of one or more of the Parties due to the presence of massive quantities of oil or other harmful substances resulting from accidental causes or an accumulation of small discharges which are polluting or threatening to pollute the sea within the area defined in Article 1 of the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution, (hereinafter referred to as «the Convention»).

Article 2

For the purpose of this Protocol, the term «related interests» means the interests of a coastal State directly affected or threatened and concerning, among others :

a) Activities in coastal waters, in ports or estuaries, including fishing activities ;

b) The historical and tourist appeal of the area in question, including water sports and recreation ;

c) The health of the coastal population ;

d) The preservation of living resources.

Article 3

The Parties shall endeavour to maintain and promote, either individually or through bilateral or multilateral co-operation, their contingency plans and

means for combating pollution of the sea by oil and other harmful substances. These means shall include, in particular, equipment, ships, aircraft and manpower prepared for operations in cases of emergency.

Article 4

The Parties shall develop and apply, either individually or through bilateral or multilateral co-operation, monitoring activities covering the Mediterranean Sea Area in order to have as precise information as possible on the situation referred to in article 1 of this Protocol.

Article 5

In the case of release or loss overboard of harmful substances in packages, freight containers, portable tanks or road and rail tank wagons, the Parties shall co-operate as far as practicable in the salvage and recovery of such substances so as to reduce the danger of pollution of the marine environment.

Article 6

1. Each Party undertakes to disseminate to the other Parties information concerning :

a) The competent national organization or authorities responsible for combating pollution of the sea by oil and other harmful substances ;

b) The competent national authorities responsible for receiving reports of pollution of the sea by oil and other harmful substances and for dealing with matters concerning measures of assistance between Parties ;

c) New ways in which pollution of the sea by oil and other harmful substances may be avoided, new-measures of combating pollution and the development of research programmes.

2. Parties which have agreed to exchange information directly between themselves shall nevertheless communicate such information to the regional centre. The latter shall communicate this information to the other Parties and, on a basis of reciprocity, to coastal States of the Mediterranean Sea Area which are not Parties to this Protocol.

Article 7

The Parties undertake to co-ordinate the utilization of the means of communication at their disposal in order to ensure, with the necessary speed and reliability, the reception, transmission and dissemination of all reports and urgent information which relate to the occurrences and situations referred to in article 1. The regional centre shall have the necessary means of communication to enable to participate in this co-ordinated effort and, in particular, to fulfil the functions assigned to it by paragraph 2 of article 10.

Article 8

1. Each Party shall issue instructions to the masters of ships flying its flag and to the pilots of aircraft registered in its territory requiring them to report by the most rapid and adequate channels in the circumstances, and in accordance with Annex I to this Protocol, either to a Party or to the regional centre :

a) All accidents causing or likely to cause pollution of the sea by oil or other harmful substances ;

b) The presence, characteristics and extent of spillages of oil or other harmful substances observed at sea which are likely to present a serious and imminent threat to the marine environment or to the coast or related interests of one or more of the Parties.

2. The information collected in accordance with paragraph 1 shall be communicated to the other Parties likely to be affected by the pollution :

a) By the Party which has received the information, either directly or preferably, through the regional centre ; or

b) By the regional centre.

In case of direct communication between Parties, the regional centre shall be informed of the measures taken by these Parties.

3. In consequence of the application of the provisions of paragraph 2, the Parties are not bound by the obligation laid down in article 9, paragraph 2, of the Convention.

Article 9

1. Any Party faced with a situation of the kind defined in article 1 of this Protocol shall :

a) Make the necessary assessments of the nature and extent of the casualty or emergency or, as the case may be, of the type and approximate quantity of oil or other harmful substances and the direction and speed or drift or the spillage ;

b) Take every practicable measure to avoid or reduce the effects of pollution ;

c) Immediately inform all other Parties, either directly or through the regional centre, of these assessments and of any action which it has taken or which it intends to take to combat the pollution ;

d) Continue to observe the situation for as long as possible and report thereon in accordance with article 8.

2. Where action is taken to combat pollution originating from a ship, all possible measures shall be taken to safeguard the persons present on board and to the extent possible, the ship itself. Any Party which takes such action shall inform the Inter-Governmental Maritime Consultative Organization.

Article 10

1. Any Party requiring assistance for combating pollution by oil or other harmful substances polluting or threatening to pollute its coasts may call for assistance from other Parties, either directly or through the regional centre referred to in article 6, starting with the Parties which appear likely to be affected by the pollution. This assistance may comprise, in particular, expert advice and the supply to or placing at the disposal of the Party concerned of products, equipment and nautical facilities. Parties so requested shall use their best endeavours to render this assistance.

2. Where the Parties engaged in an operation to combat pollution cannot agree on the organization of the operation, the regional centre may, with their approval, co-ordinate the activity of the facilities put into operation by these Parties.

Article 11

The application of the relevant provisions of articles 6, 7, 8, 9 and 10 of this Protocol relating to the regional centre shall be extended, as appropriate, to sub-regional centres in the event of their establishment, taking into account their objectives and functions and their relationship with the said regional centre.

Article 12

1. Ordinary meetings of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Contracting Parties to the Convention, held pursuant to article 14 of the Convention. The Parties to this Protocol may also hold extraordinary meetings as provided in article 14 of the Convention.

2. It shall be the function of the meetings of the Parties to this Protocol, in particular :

a) To keep under review the implementation of this Protocol, and to consider the efficacy of the measures adopted and the need for any other measures, in particular in the form of annexes ;

b) To review and amend as required any annex to this Protocol ;

c) To discharge such other functions as may be appropriate for implementation of this Protocol.

Article 13

1. The provisions of the Convention relating to any protocol shall apply with respect to the present Protocol.

2. The rules of procedure and the financial rules adopted pursuant to article 18 of the Convention shall apply with respect to this Protocol, unless the Parties to this Protocol agree otherwise.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Protocol.

DONE at Barcelona on 16 February 1976 in a single copy in the Arabic, English, French and Spanish languages, the four texts being equally authoritative.

ANNEX I

Contents of the report

to be made pursuant to article 8 to this Protocol

1. Each report shall, as far as possible, contain, in general :

a) The identification of the source of pollution (identity of the ship, where appropriate) ;

b) The geographic position, time and date of the occurrence of the incident or of the observation ;

c) The wind and sea conditions prevailing in the area ;

d) Where the pollution originates from a ship, relevant details respecting the conditions of the ship.

2. Each report shall contain, whenever possible, in particular :

a) A clear indication or description of the harmful substances involved, including the correct technical names of such substances (trade names should not be used in place of the correct technical names) ;

b) A statement or estimate of the quantities, concentrations and likely conditions of harmful substances discharged or likely to be discharged into the sea ;

c) Where relevant, a description of the packaging and identifying marks ; and

d) The name of the consignor, consignee or manufacturer.

3. Each report shall clearly indicate, whenever possible, whether the harmful substance discharged or likely to be discharged is oil or a noxious liquid, solid or gaseous substance and whether such substance was or is carried in bulk or contained in packaged form, freight containers, portable tanks, or road and rail tank wagons.

4. Each report shall be supplemented as necessary by any relevant information requested by a recipient of the report or deemed appropriate by the person sending the report.

5. Any of the persons referred to in article 8, paragraph 4, of this Protocol shall :

a) Supplement as far as possible the initial report, as necessary, with information concerning further developments ; and

b) Comply as fully as possible with requests from affected States for additional information.

CONVENTION POUR LA PROTECTION DE LA MER MEDITERRANEE CONTRE LA POLLUTION

Les Parties contractantes,

Conscientes de la valeur économique, sociale et culturelle du milieu marin de la zone de la mer Méditerranée et de son importance pour la santé,

Pleinement conscientes qu'il leur incombe de préserver ce patrimoine commun dans l'intérêt des générations présentes et futures,

Reconnaissant que la pollution fait peser une menace sur le milieu marin, son équilibre écologique, ses ressources et ses utilisations légitimes,

Tenant compte des caractéristiques hydrographiques et écologiques spéciales de la zone de la mer Méditerranée et de sa vulnérabilité particulière à la pollution

Notant que, malgré les progrès réalisés, les conventions internationales existant en la matière ne s'appliquent pas à tous les aspects et à toutes les sources de la pollution du milieu marin et ne répondent pas entièrement aux besoins spéciaux de la zone de la mer Méditerranée,

Appréciant pleinement la nécessité d'une coopération étroite entre les Etats et les organisations internationales concernées, dans le cadre d'un vaste ensemble de mesures concertées à l'échelon régional, pour protéger et améliorer le milieu marin de la zone de la mer Méditerranée,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier

CHAMP D'APPLICATION GEOGRAPHIQUE

1. Aux fins de la présente Convention, la zone de la mer Méditerranée désigne les eaux maritimes de la Méditerranée proprement dite et des golfes et mers qu'elle comprend, la limite occidentale étant le méridien qui passe par le phare du cap Spartel, à l'entrée du détroit de Gibraltar, et la limite orientale étant constituée par la limite méridionale du détroit des Dardanelles, entre les phares de Mehemetcik et de Kumkale.

2. Sauf disposition contraire de l'un quelconque des protocoles relatifs à la présente Convention, la zone de la mer Méditerranée ne comprend pas les eaux intérieures des Parties contractantes.

Article 2

DEFINITIONS

Aux fins de la présente Convention :

a) On entend par «pollution» l'introduction directe ou indirecte, par l'homme, de substances ou d'énergie dans le milieu marin, lorsqu'elle a des effets nuisibles tels que dommages aux ressources biologiques, risques pour la santé de l'homme, entraves aux activités maritimes y compris la pêche, altération de la qualité de l'eau de mer du point de vue de son utilisation, et dégradation des valeurs d'agrément ;

b) On entend par «Organisation» l'organisme chargé d'assurer les fonctions de secrétariat en vertu de l'article 13 de la présente Convention.

Article 3

DISPOSITIONS GENERALES

1. Les Parties contractantes peuvent conclure des accords bilatéraux ou multilatéraux, y compris des accords régionaux ou sous-régionaux, pour la protection du milieu marin de la zone de la mer Méditerranée contre la pollution, sous réserve que de tels accords soient compatibles avec la présente Convention et conformes au droit international. Copie de ces accords sera communiquée à l'Organisation.

2. Aucune disposition de la présente Convention ne peut porter atteinte à la codification et à l'élaboration du droit de la mer par la Conférence des Nations Unies sur le droit de la mer convoquée en vertu de la résolution 2750 C (XXV) de l'Assemblée générale des Nations Unies, ni aux revendications ou positions juridiques présentes ou futures de tout Etat touchant le droit de la mer et la nature et l'étendue de la juridiction de l'Etat riverain et de l'Etat du pavillon.

Article 4

ENGAGEMENTS GENERAUX

1. Les Parties contractantes prennent individuellement ou conjointement toutes mesures appropriées conformes aux dispositions de la présente Convention et des protocoles en vigueur auxquels elles sont parties pour prévenir, réduire et combattre la pollution dans la zone de la mer Méditerranée et pour protéger et améliorer le milieu marin dans cette zone.

2. Les Parties contractantes coopèrent en vue d'élaborer et d'adopter, en plus des protocoles ouverts à la signature en même temps que la présente Convention, des protocoles additionnels prescrivant des mesures, des procédures et des normes convenues en vue d'assurer l'application de la Convention.

3. Les Parties contractantes s'engagent en outre à promouvoir, dans le cadre des organismes internationaux qu'elles considèrent comme qualifiés, des mesures concernant la protection du milieu marin dans la zone de la mer Méditerranée contre tous les types et sources de pollution.

Article 5

POLLUTION DUE AUX OPERATIONS D'IMMERSION EFFECTUEES PAR LES NAVIRES ET AERONEFS

Les Parties contractantes prennent toutes mesures appropriées pour prévenir et réduire la pollution de la zone de la mer Méditerranée due aux opérations d'immersion effectuées par les navires et les aéronefs.

Article 6

POLLUTION PAR LES NAVIRES

Les Parties contractantes prennent toutes mesures conformes au droit international pour prévenir, réduire et combattre la pollution de la zone de la mer Méditerranée causée par les rejets des navires et pour assurer la mise en oeuvre effective, dans cette zone, des règles généralement admises sur le plan international relatives à la lutte contre ce type de pollution.

Article 7

POLLUTION RESULTANT DE L'EXPLORATION ET DE L'EXPLOITATION DU PLATEAU CONTINENTAL, DU FOND DE LA MER ET DE SON SOUS-SOL

Les Parties contractantes prennent toutes mesures appropriées pour prévenir, réduire et combattre la

pollution de la zone de la mer Méditerranée résultant de l'exploration et de l'exploitation du plateau continental, du fond de la mer et de son sous-sol.

Article 8

POLLUTION D'ORIGINE TELLURIQUE

Les Parties contractantes prennent toutes mesures appropriées pour prévenir, réduire et combattre la pollution de la zone de la mer Méditerranée due aux déversements par les fleuves, les établissements côtiers ou les émissaires, ou émanant de toute autre source située sur leur territoire.

Article 9

COOPERATION EN CAS DE POLLUTION RESULTANT D'UNE SITUATION CRITIQUE

1. Les Parties contractantes coopèrent pour prendre les dispositions nécessaires en cas de situation critique génératrice de pollution dans la zone de la mer Méditerranée, quelles que soient les causes de cette situation critique, et pour réduire ou éliminer les dommages qui en résultent.

2. Toute Partie contractante ayant connaissance d'une situation critique génératrice de pollution dans la zone de la mer Méditerranée informe sans délai l'Organisation ainsi que, par l'intermédiaire de l'Organisation ou directement, toute Partie contractante qui pourrait être affectée par une telle situation critique.

Article 10

SURVEILLANCE CONTINUE DE LA POLLUTION

1. Les Parties contractantes s'efforcent d'instaurer, en étroite coopération avec les organismes internationaux qu'elles considèrent comme qualifiés, des programmes complémentaires ou communs de surveillance continue de la pollution dans la zone de la mer Méditerranée, y compris, le cas échéant, des programmes bilatéraux ou multilatéraux, et s'efforcent d'instituer dans cette zone un système de surveillance continue de la pollution.

2. A cette fin, les Parties contractantes désignent les autorités chargées d'assurer la surveillance continue de la pollution dans les zones relevant de leur juridiction nationale et participent, autant que faire se peut, à des arrangements internationaux pour la surveillance continue de la pollution dans les zones situées au-delà des limites de leur juridiction nationale.

3. Les Parties contractantes s'engagent à coopérer pour élaborer, adopter et mettre en oeuvre les annexes à la présente Convention qui peuvent être requises pour prescrire des procédures et des normes communes en vue de la surveillance continue de la pollution.

Article 11

COOPERATION SCIENTIFIQUE ET TECHNOLOGIQUE

1. Les Parties contractantes s'engagent, dans la mesure du possible, à coopérer directement ou, s'il y a lieu, par l'entremise d'organisations régionales ou autres organisations internationales qualifiées dans les domaines de la science et de la technologie, ainsi qu'à échanger des données et autres renseignements d'ordre scientifique, aux fins de la réalisation des objectifs de la présente Convention.

2. Les Parties contractantes s'engagent, dans la mesure du possible, à promouvoir et à coordonner leurs programmes nationaux de recherche concernant tous les types de pollution du milieu marin dans la zone

de la mer Méditerranée et à coopérer pour instaurer et mettre en oeuvre des programmes régionaux et autres programmes internationaux de recherche aux fins de la réalisation des objectifs de la présente Convention.

3. Les Parties contractantes s'engagent à coopérer pour fournir une assistance technique et d'autres formes possibles d'assistance dans les domaines en rapport avec la pollution du milieu marin, en accordant la priorité aux besoins spéciaux des pays en voie de développement de la région méditerranéenne.

Article 12

RESPONSABILITE ET REPARATION DES DOMMAGES

Les Parties contractantes s'engagent à coopérer aussitôt que possible pour élaborer et adopter des procédures appropriées concernant la détermination des responsabilités et la réparation des dommages résultant de la pollution du milieu marin en violation des dispositions de la présente Convention et des protocoles applicables.

Article 13

ARRANGEMENTS DE CARACTERE INSTITUTIONNEL

Les Parties contractantes désignent le Programme des Nations Unies pour l'environnement pour assurer les fonctions de secrétariat ci-après :

i) Convoquer et préparer les réunions des Parties contractantes et les conférences prévues aux articles 14, 15 et 16 ;

ii) Communiquer aux Parties contractantes les notifications, rapports et autres renseignements reçus en conformité des articles 3, 9 et 20 ;

iii) Examiner les demandes de renseignements et les informations émanant des Parties contractantes et consulter lesdites parties sur les questions relatives à la présente Convention, à ses protocoles et à ses annexes ;

iv) Accomplir les fonctions qui lui sont confiées en vertu des protocoles à la présente Convention ;

v) Accomplir toutes autres fonctions qui lui sont confiées, le cas échéant, par les Parties contractantes ;

vi) Assurer la coordination nécessaire avec d'autres organismes internationaux que les Parties contractantes considèrent comme qualifiés, et prendre notamment les dispositions administratives requises, le cas échéant, pour s'acquitter efficacement des fonctions de secrétariat.

Article 14

REUNION DES PARTIES CONTRACTANTES

1. Les Parties contractantes tiennent une réunion ordinaire tous les deux ans et, chaque fois qu'elles le jugent nécessaire, des réunions extraordinaires à la demande de l'Organisation ou à la demande d'une Partie contractante, à condition que ces demandes soient appuyées par au moins deux Parties contractantes.

2. Les réunions des Parties contractantes ont pour objet de veiller à l'application de la présente Convention et des protocoles et, en particulier :

i) De procéder à un examen général des inventaires établis par les Parties contractantes et par les organismes internationaux qualifiés sur l'état de la pollution marine et sur ses effets dans la zone de la mer Méditerranée ;

ii) D'étudier les rapports soumis par les Parties contractantes conformément à l'article 20 ;

iii) D'adopter, de réviser et d'amender, le cas échéant, conformément à la procédure établie à l'article 17, les annexes à la présente Convention et aux protocoles ;

iv) De faire des recommandations concernant l'adoption de protocoles additionnels ou d'amendements à la présente Convention ou aux protocoles, conformément aux dispositions des articles 15 et 16 ;

v) De constituer, le cas échéant, des groupes de travail chargés d'examiner toute question en rapport avec la présente Convention et les protocoles et annexes ;

vi) D'étudier et de mettre en oeuvre toute mesure supplémentaire requise, le cas échéant, pour la réalisation des objectifs de la présente Convention et des protocoles.

Article 15

ADOPTION DE PROTOCOLES ADDITIONNELS

1. Les Parties contractantes, au cours d'une conférence diplomatique, peuvent adopter des protocoles additionnels à la présente Convention, conformément au paragraphe 2 de l'article 4.

2. Une conférence diplomatique en vue de l'adoption de protocoles additionnels est convoquée par l'Organisation si les deux tiers des Parties contractantes en font la demande.

3. En attendant l'entrée en vigueur de la présente Convention, l'Organisation peut, après avoir consulté les signataires de la présente Convention, convoquer une conférence diplomatique en vue de l'adoption de protocoles additionnels.

Article 16

AMENDEMENTS A LA CONVENTION ET AUX PROTOCOLES

1. Toute Partie contractante à la présente Convention peut proposer des amendements à la Convention. Les amendements sont adoptés au cours d'une conférence diplomatique convoquée par l'Organisation à la demande des deux tiers des Parties contractantes.

2. Toute Partie contractante à la présente Convention peut proposer des amendements à l'un quelconque des protocoles. Les amendements sont adoptés au cours d'une conférence diplomatique convoquée par l'Organisation à la demande des deux tiers des Parties contractantes au protocole concerné.

3. Les amendements à la présente Convention sont adoptés à la majorité des trois quarts des Parties contractantes à la Convention représentées à la Conférence diplomatique, et soumis par le Dépositaire à l'acceptation de toutes les Parties contractantes à la Convention. Les amendements à tout protocole sont adoptés à la majorité des trois quarts des Parties contractantes audit protocole représentées à la Conférence diplomatique, et soumis par le Dépositaire à l'acceptation de toutes les Parties contractantes audit protocole.

4. L'acceptation des amendements est notifiée par écrit au Dépositaire. Les amendements adoptés conformément au paragraphe 3 du présent article entreront en vigueur, entre les Parties contractantes les ayant acceptés, le trentième jour après que le Dépositaire aura reçu notification de leur acceptation par les trois quarts au moins des Parties contractantes à la présente Convention ou au protocole concerné, selon le cas.

5. Après l'entrée en vigueur d'un amendement à la présente Convention ou à un protocole, toute nouvelle Partie contractante à la présente Convention ou audit protocole devient Partie contractante à l'instrument tel qu'amendé.

Article 17

ANNEXES ET AMENDEMENTS AUX ANNEXES

1. Les annexes à la présente Convention ou à l'un quelconque des protocoles font partie intégrale de la Convention ou du protocole, selon le cas.

2. Sauf disposition contraire de l'un quelconque des protocoles, la procédure suivante s'applique à l'adoption et à l'entrée en vigueur de tout amendement aux annexes de la présente Convention ou de l'un quelconque des protocoles, exception faite des amendements à l'annexe concernant l'arbitrage:

i) Toute Partie contractante peut proposer des amendements aux annexes de la présente Convention ou des protocoles lors des réunions prévues à l'article 14 ;

ii) Les amendements sont adoptés à la majorité des trois quarts des Parties contractantes à l'instrument dont il s'agit ;

iii) Le Dépositaire communique sans délai à toutes les Parties contractantes les amendements ainsi adoptés ;

iv) Toute Partie contractante qui n'est pas en mesure d'approuver un amendement aux annexes de la présente Convention ou de l'un quelconque des protocoles en donne par écrit notification au Dépositaire avant l'expiration d'une période déterminée par les Parties contractantes concernées lors de l'adoption de l'amendement ;

v) Le Dépositaire informe sans délai toutes les Parties contractantes de toute notification reçue conformément au sous-paragraphe précédent ;

vi) A l'expiration de la période indiquée au sous-paragraphe iv ci-dessus, l'amendement à l'annexe prend effet pour toutes les Parties contractantes à la présente Convention ou au protocole concerné qui n'ont pas soumis de notification en conformité des dispositions dudit sous-paragraphe.

3. L'adoption et l'entrée en vigueur d'une nouvelle annexe à la présente Convention ou à l'un quelconque des protocoles sont soumises aux mêmes procédures que l'adoption et l'entrée en vigueur d'un amendement à une annexe conformément aux dispositions du paragraphe 2 du présent article ; toutefois, si cela implique un amendement à la Convention ou au protocole dont il s'agit, la nouvelle annexe n'entre en vigueur qu'après amendement de la Convention ou du protocole.

4. Les amendements à l'annexe concernant l'arbitrage sont considérés comme des amendements à la présente Convention et ils sont proposés et adoptés conformément à la procédure indiquée à l'article 16 ci-dessus.

Article 18

REGLEMENT INTERIEUR ET REGLES FINANCIERES

1. Les Parties contractantes adoptent un règlement intérieur pour les réunions et conférences visées aux articles 14, 15 et 16 ci-dessus.

2. Les Parties contractantes adoptent des règles financières, préparées en consultation avec l'Organisation, pour déterminer notamment leur participation financière.

Article 19

EXERCICE PARTICULIER DU DROIT DE VOTE

Dans les domaines relevant de leurs compétences, la Communauté économique européenne et tout grou-

pement économique régional visé à l'article 24 exercent leur droit de vote avec un nombre de voix égal au nombre de leurs Etats membres qui sont Parties contractantes à la présente Convention et à un ou plusieurs protocoles; la Communauté économique européenne et tout groupement mentionné ci-dessus n'exercent pas leur droit de vote dans le cas où les Etats membres concernés exercent le leur et réciproquement.

Article 20

RAPPORTS

Les Parties contractantes adressent à l'Organisation des rapports sur les mesures adoptées en application de la présente Convention et des protocoles auxquels elles sont parties, la forme et la fréquence de ces rapports étant déterminées lors des réunions des Parties contractantes.

Article 21

CONTROLE DE L'APPLICATION

Les Parties contractantes s'engagent à coopérer pour élaborer des procédures leur permettant de veiller à l'application de la présente Convention et des protocoles.

Article 22

REGLEMENT DES DIFFERENDS

1. Si un différend surgit entre des Parties contractantes à propos de l'interprétation ou de l'application de la présente Convention ou des protocoles, ces parties s'efforcent de le régler par voie de négociation ou par tout autre moyen pacifique de leur choix.

2. Si les parties concernées ne peuvent régler leur différend par les moyens mentionnés au paragraphe précédent, le différend est d'un commun accord soumis à l'arbitrage dans les conditions définies dans l'annexe A à la présente Convention.

3. Toutefois, les Parties contractantes peuvent à n'importe quel moment déclarer reconnaître comme obligatoire de plein droit et sans convention spéciale à l'égard de toute autre Partie acceptant la même obligation l'application de la procédure d'arbitrage conformément aux dispositions de l'annexe A. Une telle déclaration est notifiée par écrit au Dépositaire qui en donne communication aux autres Parties.

Article 23

RELATION ENTRE LA CONVENTION ET LES PROTOCOLES

1. Nul ne peut devenir Partie contractante à la présente Convention s'il ne devient en même temps partie à l'un au moins des protocoles. Nul ne peut devenir partie contractante à l'un quelconque des protocoles s'il n'est pas, ou ne devient pas en même temps, Partie contractante à la présente Convention.

2. Tout protocole à la présente Convention n'engage que les parties contractantes à ce protocole.

3. Seules les parties contractantes à un protocole peuvent prendre les décisions relatives audit protocole pour l'application des articles 14, 16 et 17 de la présente Convention.

Article 24

SIGNATURE

La présente Convention, le Protocole relatif à la prévention de la pollution de la mer Méditerranée par les opérations d'immersion effectuées par les navires et aéronefs et le Protocole relatif à la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer Médi-

terrannée par les hydrocarbures et autres substances nuisibles en cas de situation critique seront ouverts à Barcelone le 16 février 1976 et à Madrid du 17 février 1976 au 16 février 1977 à la signature des Etats invités en tant que participants à la Conférence de plénipotentiaires des Etats côtiers de la région méditerranéenne sur la protection de la mer Méditerranée, tenue à Barcelone du 2 au 16 février 1976, et de tout Etat habilité à signer l'un quelconque des protocoles, conformément aux dispositions de ce protocole. Ils seront également ouverts, jusqu'à la même date, à la signature de la Communauté économique européenne et de tout groupement économique régional similaire dont l'un au moins des membres est un Etat côtier de la zone de la mer Méditerranée et qui exerce des compétences dans des domaines couverts par la présente Convention ainsi que par tout protocole les concernant.

Article 25

RATIFICATION, ACCEPTATION OU APPROBATION

La présente Convention et tout protocole y relatif seront soumis à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Gouvernement de l'Espagne, qui assumera les fonctions de dépositaire.

Article 26

ADHESION

1. A partir du 17 février 1977, la présente Convention, le Protocole relatif à la prévention de la pollution de la mer Méditerranée par les opérations d'immersion effectuées par les navires et aéronefs et le Protocole relatif à la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer Méditerranée par les hydrocarbures et autres substances nuisibles en cas de situation critique seront ouverts à l'adhésion des Etats visés à l'article 24, de la Communauté économique européenne et de tout groupement visé audit article.

2. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention et de tout protocole y relatif, tout Etat non visé à l'article 24 pourra adhérer à la présente Convention et à tout protocole, sous réserve d'approbation préalable par les trois quarts des parties contractantes au protocole concerné.

3. Les instruments d'adhésion seront déposés auprès du Dépositaire.

Article 27

ENTREE EN VIGUEUR

1. La présente Convention entrera en vigueur à la même date que le premier des protocoles à entrer en vigueur.

2. La Convention entrera également en vigueur à l'égard des Etats, de la Communauté économique européenne et de tout groupement économique régional, visés à l'article 24, qui auront accompli les formalités requises pour devenir parties contractantes à tout autre protocole qui ne serait pas encore entré en vigueur.

3. Tout protocole à la présente Convention, sauf disposition contraire de ce protocole, entrera en vigueur le trentième jour à compter de la date du dépôt d'au moins six instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation de ce protocole ou d'adhésion à celui-ci par les parties visées à l'article 24.

4. Par la suite, la présente Convention et tout protocole entreranno en vigueur à l'égard de tout Etat, de la Communauté économique européenne et de tout groupement économique régional, visés à l'article 24,

le trentième jour après le dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

Article 28

DENONCIATION

1. A tout moment après l'expiration d'un délai de trois ans à compter de la date à laquelle la présente Convention sera entrée en vigueur, toute Partie contractante pourra dénoncer la Convention en donnant par écrit une notification à cet effet.

2. Sauf disposition contraire de l'un quelconque des protocoles à la présente Convention, toute Partie contractante pourra, à tout moment après l'expiration d'un délai de trois ans à compter de la date d'entrée en vigueur de ce protocole, dénoncer le protocole en donnant par écrit une notification à cet effet.

3. La dénonciation prendra effet 90 jours après la date à laquelle elle aura été reçue par le dépositaire.

4. Toute Partie contractante qui dénonce la présente Convention sera considérée comme ayant également dénoncé tout protocole auquel elle était partie.

5. Toute Partie contractante qui, à la suite de sa dénonciation d'un protocole, n'est plus partie à aucun des protocoles à la présente Convention sera considérée comme ayant également dénoncé la présente Convention.

Article 29

FONCTIONS DU DEPOSITAIRE

1. Le Dépositaire notifie aux Parties contractantes, à toute autre partie visée à l'article 24, ainsi qu'à l'Organisation :

i) La signature de la présente Convention et de tout protocole y relatif et le dépôt des instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, effectués conformément aux dispositions des articles 24, 25 et 26 ;

ii) La date à laquelle la Convention et tout protocole entreranno en vigueur conformément aux dispositions de l'article 27 ;

iii) Les notifications de dénonciation faites conformément aux dispositions de l'article 28 ;

iv) Les amendements adoptés en ce qui concerne la Convention et tout protocole, leur acceptation par les Parties contractantes et la date d'entrée en vigueur de ces amendements conformément aux dispositions de l'article 16 ;

v) L'adoption de nouvelles annexes et les amendements à toute annexe conformément aux dispositions de l'article 17 ;

vi) Les déclarations d'acceptation de l'application obligatoire de la procédure d'arbitrage conformément au paragraphe 3 de l'article 22.

2. L'original de la présente Convention et de tout protocole y relatif sera déposé auprès du Dépositaire, le Gouvernement de l'Espagne, qui en adressera des copies certifiées conformes aux Parties contractantes et à l'Organisation, ainsi qu'au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, pour enregistrement et publication conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

EN FOI QUOI les soussignés, dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

FAIT A BARCELONE, le seize février mil neuf cent soixante-seize, en un seul exemplaire en langue

anglaise, arabe, espagnole et française, les quatre textes faisant également foi.

ANNEXE A

Arbitrage

Article premier

A moins que les parties au différend n'en conviennent autrement, la procédure d'arbitrage est conduite conformément aux dispositions de la présente annexe.

Article 2

1. Sur requête adressée par une Partie contractante à une autre Partie contractante en application des paragraphes 2 ou 3 de l'article 22 de la Convention, il est constitué un tribunal arbitral. La requête d'arbitrage indique l'objet de la requête, y compris, notamment, les articles de la Convention ou des protocoles dont l'interprétation ou l'application font l'objet de litige.

2. La partie requérante informe l'Organisation du fait qu'elle a demandé la constitution d'un tribunal arbitral, du nom de l'autre partie au différend ainsi que des articles de la Convention ou des protocoles dont l'interprétation ou l'application font à son avis l'objet du litige. L'Organisation communique les informations ainsi reçues à toutes les Parties contractantes à la Convention.

Article 3

Le tribunal arbitral est composé de trois membres : chacune des parties au différend nomme un arbitre ; les deux arbitres ainsi nommés désignent d'un commun accord le troisième arbitre, qui assume la présidence du tribunal. Ce dernier ne doit pas être ressortissant de l'une des parties au différend, ni avoir sa résidence habituelle sur le territoire de l'une de ces parties, ni se trouver au service de l'une d'elles, ni s'être déjà occupé de l'affaire à aucun titre.

Article 4

1. Si dans un délai de deux mois après la nomination du deuxième arbitre, le président du tribunal arbitral n'est pas désigné, le Secrétaire général des Nations Unies procède, à la requête de la partie la plus diligente, à sa désignation dans un nouveau délai de deux mois.

2. Si, dans un délai de deux mois après la réception de la requête, l'une des parties au différend ne procède pas à la nomination d'un arbitre, l'autre partie peut saisir le Secrétaire général des Nations Unies qui désigne le président du tribunal arbitral dans un nouveau délai de deux mois. Dès sa désignation, le président du tribunal arbitral demande à la partie qui n'a pas nommé d'arbitre de le faire dans un délai de deux mois. Passé ce délai, il saisit le Secrétaire général des Nations Unies qui procède à cette nomination dans un nouveau délai de deux mois.

Article 5

1. Le tribunal arbitral décide selon les règles du droit international et, en particulier, de la présente Convention et des protocoles concernés.

2. Tout tribunal arbitral constitué aux termes de la présente annexe établit ses propres règles de procédure.

Article 6

1. Les décisions du tribunal arbitral, tant sur la procédure que sur le fond, sont prises à la majorité des voix de ses membres.

2. Le tribunal peut prendre toutes mesures appropriées pour établir les faits. Il peut, à la demande de

l'une des parties, recommander les mesures conservatoires indispensables.

3. Si deux ou plusieurs tribunaux arbitraux constitués aux termes de la présente annexe se trouvent saisis de requêtes ayant des objets identiques ou analogues, ils peuvent s'informer des procédures relatives à l'établissement des faits et en tenir compte dans la mesure du possible.

4. Les parties au différend fourniront toutes facilités nécessaires pour la conduite efficace de la procédure.

5. L'absence ou le défaut d'une partie au différend ne fait pas obstacle à la procédure.

Article 7

1. La sentence du tribunal arbitral est motivée. Elle est définitive et obligatoire pour les parties au différend.

2. Tout différend qui pourrait surgir entre les parties concernant l'interprétation ou l'exécution de la sentence peut être soumis par la partie la plus diligente au tribunal arbitral qui l'a rendue ou, si ce dernier ne peut en être saisi, à un autre tribunal arbitral constitué à cet effet de la même manière que le premier.

Article 8

La Communauté économique européenne et tout groupement économique visé à l'article 24 de la Convention, comme toute autre Partie contractante à la Convention, sont habilités à agir comme requérants ou appelés devant le tribunal arbitral.

PROTOCOLE RELATIF A LA PREVENTION DE LA POLLUTION DE LA MER MEDITERRANEE PAR LES OPERATIONS D'IMMERSION EFFEC-TUEES PAR LES NAVIRES ET AERONEFS

Les Parties contractantes au présent Protocole,

Etant parties à la Convention pour la protection de la mer Méditerranée contre la pollution,

Reconnaissant le danger que fait courir au milieu marin la pollution résultant des opérations d'immersion de déchets ou autres matières, effectuées par les navires et aéronefs,

Estimant qu'il est de l'intérêt commun des Etats riverains de la mer Méditerranée de protéger le milieu marin contre ce danger,

Tenant compte de la Convention sur la prévention de la pollution des mers résultant de l'immersion de déchets et d'autres matières, adoptée à Londres en 1972,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier

Les Parties contractantes au présent Protocole (ci-après dénommées «des Parties») prennent toutes mesures appropriées pour prévenir et réduire la pollution de la zone de la mer Méditerranée résultant des opérations d'immersion effectuées par les navires et les aéronefs.

Article 2

La zone d'application du présent Protocole est la zone de la mer Méditerranée délimitée à l'article premier de la Convention pour la protection de la mer Méditerranée contre la pollution (ci-après dénommée «la Convention»).

Article 3

Aux fins du présent Protocole :

1. «Navires et aéronefs» signifie véhicules circulant sur l'eau, dans l'eau, ou dans les airs, quel qu'en soit le type. Cette expression englobe les véhicules sur coussin d'air et les engins flottants, qu'ils soient auto-propulsés ou non, ainsi que les plates-formes ou autres ouvrages placés en mer et leur équipement.

2. «Déchets ou autres matières» signifie matériaux et substances de tout type, de toute forme et de toute nature.

3. «Immersion» signifie :

a) Tout rejet délibéré dans la mer de déchets et autres matières à partir de navires et aéronefs ;

b) Tout sabordage en mer de navires et aéronefs.

4. Le terme «immersion» ne vise pas :

a) Le rejet en mer de déchets ou autres matières résultant ou provenant de l'exploitation normale de navires et aéronefs ainsi que leur équipement, à l'exception des déchets ou autres matières transportés par ou transbordés sur des navires ou aéronefs qui sont utilisés pour l'immersion de ces matières ou provenant du traitement de tels déchets ou autres matières à bord desdits navires ou aéronefs.

b) Le dépôt de matières à des fins autres que leur simple élimination sous réserve qu'un tel dépôt ne soit pas incompatible avec l'objet du présent Protocole

5. «Organisation» signifie l'organisme visé à l'article 13 de la Convention.

Article 4

L'immersion dans la zone de la mer Méditerranée de déchets ou autres matières énumérés à l'annexe I du présent Protocole est interdite.

Article 5

L'immersion dans la zone de la mer Méditerranée de déchets ou autres matières énumérés à l'annexe II du présent Protocole est subordonnée, dans chaque cas, à la délivrance préalable, par les autorités nationales compétentes, d'un permis spécifique.

Article 6

L'immersion dans la zone de la mer Méditerranée de tout autre déchet ou autre matière est subordonnée à la délivrance préalable, par les autorités nationales compétentes, d'un permis général.

Article 7

Les permis visés aux articles 5 et 6 ci-dessus ne seront délivrés qu'après un examen attentif de tous les facteurs énumérés à l'annexe III du présent Protocole. L'Organisation recevra les données relatives auxdits permis.

Article 8

Les dispositions des articles 4, 5 et 6 ne s'appliquent pas en cas de force majeure due aux intempéries ou à toute autre cause lorsque la vie humaine ou la sécurité d'un navire ou d'un aéronef est menacée. Dans ce cas, les déversements seront immédiatement notifiés à l'Organisation et, par l'intermédiaire de l'Organisation ou directement, à toute Partie qui pourrait être affectée, avec tous les détails concernant les circonstances, la nature et les quantités des déchets ou autres matières immergés.

Article 9

En cas de situation critique ayant un caractère exceptionnel, si une Partie estime que des déchets ou autres matières figurant à l'annexe I du présent Protocole ne peuvent être éliminés à terre sans risque ou préjudice inacceptable, notamment pour la sécurité de la vie de l'homme, elle consultera immédiatement l'Organisation. L'Organisation, après consultation des Parties au présent Protocole, recommandera des méthodes de stockage ou les moyens de destruction ou d'élimination les plus satisfaisants selon les circonstances. La Partie informera l'Organisation des mesures adoptées en application de ces recommandations. Les Parties s'engagent à se prêter mutuellement assistance dans de telles situations.

Article 10

1. Chaque Partie désigne une ou plusieurs autorités compétentes pour :

a) Délivrer les permis spécifiques visés à l'article 5 ;
b) Délivrer les permis généraux visés à l'article 6 ;
c) Enregistrer la nature et la quantité des déchets ou autres matières dont l'immersion est autorisée, ainsi que le lieu, la date et la méthode d'immersion.

2. Les autorités compétentes de chaque Partie délivreront les permis visés aux articles 5 et 6 pour les déchets ou autres matières destinés à l'immersion :

a) Chargés sur son territoire ;
b) Chargés par un navire ou un aéronef enregistré sur son territoire ou battant son pavillon lorsque ce chargement a lieu sur le territoire d'un Etat non partie au présent Protocole.

Article 11

1. Chaque Partie applique les mesures requises pour la mise en oeuvre du présent Protocole :

a) Aux navires et aéronefs enregistrés sur son territoire ou battant son pavillon ;
b) Aux navires et aéronefs chargeant sur son territoire des déchets ou autres matières qui doivent être immergés ;
c) Aux navires et aéronefs présumés effectuer des opérations d'immersion dans les zones relevant, en la matière, de sa juridiction.

2. Le présent Protocole ne s'applique pas aux navires et aéronefs appartenant à un Etat partie au présent Protocole ou exploités par cet Etat tant que celui-ci les utilise exclusivement à des fins gouvernementales et non commerciales. Cependant, chaque Partie doit s'assurer, en prenant des mesures appropriées qui ne compromettent pas les opérations ou la capacité opérationnelle des navires ou aéronefs lui appartenant ou exploités par elle, que ceux-ci agissent d'une manière compatible avec le présent Protocole, pour autant que cela soit raisonnable dans la pratique.

Article 12

Chacune des Parties s'engage à donner pour instruction à ses navires et aéronefs d'inspection maritime ainsi qu'aux autres services qualifiés de signaler à leur autorités nationales tous incidents ou situations dans la zone de la mer Méditerranée qui font soupçonner qu'il y a eu ou qu'il va y avoir immersion contraire aux dispositions du présent Protocole. Cette Partie en informera, si elle le juge opportun, toute autre Partie intéressée.

Article 13

Aucune des dispositions du présent Protocole ne porte atteinte au droit de chaque Partie d'adopter d'autres mesures, conformément au droit international

pour prévenir la pollution due aux opérations d'immersion.

Article 14

1. Les réunions ordinaires des Parties au présent Protocole se tiennent lors des réunions ordinaires des Parties contractantes à la Convention organisées en application de l'article 14 de ladite Convention. Les Parties au présent Protocole peuvent aussi tenir des réunions extraordinaires conformément à l'article 14 de la Convention.

2. Les réunions des Parties au présent Protocole ont notamment pour objet :

a) De veiller à l'application du présent Protocole, et d'examiner l'efficacité des mesures adoptées et l'opportunité de prendre d'autres dispositions, en particulier sous forme d'annexes ;

b) D'étudier et d'apprécier les données relatives aux permis délivrés conformément aux articles 5, 6 et 7 et aux immersions opérées ;

c) De réviser et d'amender, le cas échéant, toute annexe au présent Protocole ;

d) De remplir, en tant que de besoin, toutes autres fonctions en application du présent Protocole.

3. Les amendements aux annexes du présent Protocole en vertu de l'article 17 de la Convention sont adoptés par un vote à la majorité des trois quarts des Parties.

Article 15

1. Les dispositions de la Convention se rapportant à tout protocole s'appliquent à l'égard du présent Protocole.

2. Le règlement intérieur et les règles financières adoptées conformément à l'article 18 de la Convention s'appliquent à l'égard du présent Protocole, à moins que les Parties au présent Protocole n'en conviennent autrement.

EN FOI QUOI les soussignés, dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

FAIT A BARCELONE, le seize février mil neuf cent soixante-seize, en un seul exemplaire en langues anglaise, arabe, espagnole et française, les quatre textes faisant également foi.

ANNEXE I

A. Les substances ou matières suivantes sont énumérées aux fins d'application de l'article 4 du Protocole :

1. Composés organo-halogénés et composés qui peuvent donner naissance à de telles substances dans le milieu marin, à l'exclusion de ceux qui ne sont pas toxiques ou qui se transforment rapidement dans la mer en substances biologiquement inoffensives, pourvu qu'ils n'altèrent pas le goût des organismes marins comestibles.

2. Composés organo-silicés et composés qui peuvent donner naissance à de telles substances dans le milieu marin, à l'exclusion de ceux qui ne sont pas toxiques ou qui se transforment rapidement dans la mer en substances biologiquement inoffensives, pourvu qu'ils n'altèrent pas le goût des organismes marins comestibles.

3. Mercure et composés du mercure.

4. Cadmium et composés du cadmium.

5. Plastiques persistants et autres matériaux synthétiques persistants qui peuvent matériellement gêner la pêche ou la navigation, diminuer les agréments ou gêner toutes autres utilisations légitimes de la mer.

6. Pétrole brut et hydrocarbures pouvant dériver du pétrole ainsi que mélanges contenant ces produits, chargés à bord pour être immergés.

7. Déchets et autres matières, fortement, moyennement et faiblement radioactifs, tels qu'ils seront définis par l'Agence internationale de l'énergie atomique.

8. Composés acides et basiques dont la composition et la quantité sont telles qu'ils peuvent compromettre gravement la qualité des eaux marines. La composition et la quantité à prendre en considération seront déterminées par les Parties selon la procédure prévue au paragraphe 3 de l'article 14 du présent Protocole.

9. Matières produites pour la guerre biologique et chimique sous quelque forme que ce soit (par exemple solide, liquide, semi-liquide, gazeuse ou vivante), à l'exclusion de celles qui sont rapidement rendues inoffensives dans la mer par des processus physiques, chimiques ou biologiques pourvu :

i) Qu'elles n'altèrent pas le goût des organismes marins comestibles ; ou

ii) Qu'elles ne présentent pas de danger pour la santé de l'homme ou des animaux.

B. La présente annexe ne s'applique pas aux déchets et autres matières, tels que les boues d'égouts et les déblais de dragage, qui contiennent les substances définies aux paragraphes 1 à 6 ci-dessus à l'état de contaminants en traces. L'immersion de ces déchets est soumise aux dispositions des annexes II et III, selon le cas.

ANNEXE II

B. Les déchets et autres matières dont l'immersion nécessite des précautions spéciales sont énumérés ci-après aux fins d'application de l'article 5 du Protocole :

1. i) Arsenic, plomb, cuivre, zinc, béryllium, chrome, nickel, vanadium, sélénium, antimoine et leurs composés,

ii) Cyanures et fluorures,

iii) Pesticides et sous-produits de pesticides non visés à l'annexe I,

iv) Substances chimiques organiques synthétiques autres que celles visées à l'annexe I, susceptibles d'avoir des effets nuisibles sur les organismes marins ou d'altérer le goût des organismes marins comestibles ;

2. i) Composés acides et basiques dont la composition et la quantité n'ont pas encore été déterminées suivant la procédure prévue au paragraphe A.8 de l'annexe I,

ii) Composés acides et basiques non couverts par l'annexe I, à l'exclusion des composés à déverser en quantités inférieures à des seuils qui seront déterminés par les Parties suivant la procédure prévue au paragraphe 3 de l'article 14 du présent protocole ;

3. Conteneurs, ferraille et autres déchets volumineux susceptibles d'être déposés au fond de la mer ou de constituer un sérieux obstacle à la pêche ou à la navigation ;

4. Substances qui, bien que non toxiques par nature, peuvent devenir nocives en raison des quantités immergées, ou qui risquent de diminuer sensiblement les agréments, ou de mettre en danger la vie humaine ou les organismes marins ou d'entraver la navigation;

5. Déchets radioactifs ou autres matières radioactives qui ne seront pas comprises à l'annexe I. Pour la délivrance des permis d'immersion de ces matières, les Parties tiendront dûment compte des recommandations de l'organisme international compétent en la matière, actuellement l'Agence internationale de l'énergie atomique.

ANNEXE III

Les facteurs qui doivent être pris en considération pour établir les critères régissant la délivrance des autorisations d'immersion de matières, suivant les dispositions de l'article 7, sont notamment les suivants :

A. CARACTERISTIQUES ET COMPOSITION DE LA MATIERE

1. Quantité totale immergée et composition moyenne de la matière (par exemple par an);

2. Forme (par exemple solide, boueuse, liquide ou gazeuse);

3. Propriétés physiques (telles que solubilité et densité), chimiques et biochimiques (telles que demande en oxygène, substances nutritives) et biologiques (telles que présence de virus, bactéries, levures, parasites);

4. Toxicité;

5. Persistance : physique, chimique et biologique;

6. Accumulation et transformation biologique dans les matières biologiques ou sédiments;

7. Sensibilité aux transformations physiques, chimiques et biochimiques et interaction dans le milieu aquatique avec d'autres matières organiques et inorganiques dissoutes;

8. Probabilité de contamination et autres altérations diminuant la valeur commerciale des ressources marines (poissons, mollusques et crustacés, etc.).

B. - CARACTERISTIQUES DU LIEU D'IMMERSION ET METHODE DE DEPOT

1. Emplacement (par exemple coordonnées de la zone d'immersion, profondeur et distance des côtes), situation par rapport à d'autres emplacements (tels que zones d'agrément, de frai, de culture et de pêche, et ressources exploitables).

2. Cadence d'évacuation de la matière (par exemple, quantité quotidienne, hebdomadaire, mensuelle).

3. Méthodes d'emballage et de conditionnement, le cas échéant.

4. Dilution initiale réalisée par la méthode de décharge proposée, en particulier la vitesse des navires.

5. Caractéristiques de dispersion (telles qu'effets des courants, des marées et du vent sur le déplacement horizontal et le brassage vertical).

6. Caractéristiques de l'eau (telles que températures, pH, salinité, stratification, indices de pollution : notamment oxygène dissous (OD), demande chimique en oxygène (DCO), demande biochimique en oxygène (DBO), présence d'azote sous forme organique ou minérale, et notamment présence d'ammoniaque, de matières en suspension, d'autres matières nutritives, productivité).

7. Caractéristiques du fond (telles que topographie, caractéristiques géochimiques et géologiques, productivité biologique).

8. Existence et effets d'autres immersions pratiquées dans la zone d'immersion (par exemple, relevés indiquant la présence de métaux lourds et la teneur en carbone organique).

9. Lors de la délivrance d'un permis d'immersion, les Parties contractantes s'efforcent de déterminer s'il existe une base scientifique adéquate pour évaluer, suivant les dispositions qui précèdent, et compte tenu des variations saisonnières, les conséquences d'une immersion dans la zone concernée.

C. - CONSIDERATIONS ET CIRCONSTANCES GENERALES

1. Effets éventuels sur les zones d'agrément (tels que présence de matériaux flottants ou échoués, turbidité, odeurs désagréables, décoloration, écume).

2. Effets éventuels sur la faune et la flore marines, la pisciculture et la conchyliculture, les réserves poissonnières et les pêcheries, la récolte et la culture d'algues.

3. Effets éventuels sur les autres utilisations de la mer (tels que : altération de la qualité de l'eau pour des usages industriels, corrosion sous-marine des ouvrages en mer. Perturbation du fonctionnement des navires par les matières flottantes, entraves à la pêche et à la navigation dues au dépôt de déchets ou d'objets solides sur le fond de la mer et protection de zones d'une importance particulière du point de vue scientifique ou de la conservation).

4. Possibilités pratiques de recourir sur la terre ferme à d'autres méthodes de traitement, de rejet ou d'élimination, ou à des traitements réduisant la nocivité des matières avant leur immersion en mer.

PROTOCOLE RELATIF A LA COOPERATION EN MATIERE DE LUTTE CONTRE LA POLLUTION DE LA MER MEDITERRANEE PAR LES HYDROCARBURES ET AUTRES SUBSTANCES NUISIBLES EN CAS DE SITUATION CRITIQUE

Les Parties contractantes au présent protocole,

Etant parties à la Convention pour la protection de la mer Méditerranée contre la pollution,

Reconnaissant qu'une pollution grave des eaux de la zone de la mer Méditerranée par les hydrocarbures et autres substances nuisibles peut créer un danger pour les Etats riverains et les écosystèmes marins,

Estimant que la lutte contre cette pollution appelle la coopération de tous les Etats riverains de la Méditerranée,

Ayant à l'esprit la Convention internationale de 1973 pour la prévention de la pollution par les navires, la Convention internationale de 1969 sur l'intervention en haute mer en cas d'accident entraînant ou pouvant entraîner une pollution par les hydrocarbures, ainsi que le Protocole de 1973 sur l'intervention en haute mer en cas de pollution par des substances autres que des hydrocarbures,

Tenant compte également de la Convention internationale de 1969 sur la responsabilité civile pour les dommages dus à la pollution par les hydrocarbures,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier

Les Parties contractantes au présent Protocole (ci-après dénommées «des Parties») coopèrent pour prendre les dispositions nécessaires au cas où la présence massive, d'origine accidentelle ou résultant d'un effet cumulatif, d'hydrocarbures ou d'autres substances nuisibles polluant ou risquant de polluer les eaux de la zone définie à l'article premier de la Convention pour la protection de la mer Méditerranée contre la pollution (ci après dénommée «la Convention») constitue un danger grave et imminent pour le milieu marin, les côtes ou les intérêts connexes d'une ou plusieurs Parties.

Article 2

Aux fins du présent Protocole, l'expression «intérêts connexes» s'entend des intérêts d'un Etat riverain directement affecté ou menacé et qui ont trait, entre autres :

- a) Aux activités maritimes côtières, portuaires ou d'estuaires, y compris les activités des pêcheries ;
- b) A l'attrait historique et touristique, y compris les sports aquatiques et autres activités récréatives, de la région considérée ;
- c) A la santé des populations côtières ;
- d) A la conservation des ressources vivantes.

Article 3

Les Parties s'efforcent de maintenir et de promouvoir, soit individuellement, soit en coopération bilatérale ou multilatérale, leurs plans d'urgence et leurs moyens de lutte contre la pollution de la mer par les hydrocarbures et autres substances nuisibles. Ces moyens comprennent notamment les équipements, les navires, les aéronefs et les personnels nécessaires aux opérations en cas de situation critique.

Article 4

Les Parties développent et mettent en oeuvre, soit individuellement, soit en coopération bilatérale ou multilatérale, une surveillance active de la zone de la mer Méditerranée afin d'avoir une connaissance aussi précise que possible des faits définis à l'article premier du présent Protocole.

Article 5

En cas de jet ou de chute à la mer de substances nuisibles en colis, conteneurs, citernes mobiles, camions-citernes ou wagons-citernes, les Parties s'engagent à coopérer dans la mesure du possible à leur sauvetage et à leur récupération de manière à réduire les risques de pollution du milieu marin.

Article 6

1. Chaque Partie s'engage à diffuser aux autres parties des informations concernant :

- a) L'organisation nationale ou les autorités nationales compétentes en matière de lutte contre la pollution de la mer par les hydrocarbures et autres substances nuisibles ;
- b) Les autorités nationales compétentes chargées de recevoir les informations concernant la pollution de la mer par les hydrocarbures et autres substances nuisibles et de traiter des affaires d'assistance entre les Parties ;
- c) Les méthodes nouvelles en matière de prévention de la pollution de la mer par les hydrocarbures et autres substances nuisibles, les procédés nouveaux pour combattre la pollution, et le développement de programmes de recherches y afférents.

2. Les Parties qui, le cas échéant, sont convenues d'échanger directement entre elles ces informations sont néanmoins tenues de les communiquer au centre

régional. Ce dernier en assure la communication aux autres Parties et, sous réserve de réciprocité, aux Etats riverains de la zone de la mer Méditerranée qui ne sont pas parties au présent Protocole.

Article 7

Les Parties s'engagent à coordonner l'utilisation des moyens de communication dont elles disposent pour assurer, avec la fiabilité et la rapidité nécessaires, la réception, la transmission et la diffusion de tous rapports et informations urgentes relatifs aux faits et situations définis à l'article premier. Le centre régional sera doté des moyens de communication qui lui permettront de participer à cet effort coordonné et, notamment, de remplir les fonctions qui lui sont assignées par le paragraphe 2 de l'article 10.

Article 8

1. Chaque Partie fait donner aux capitaines de navires battant son pavillon et aux pilotes d'aéronefs immatriculés sur son territoire des instructions les invitant à signaler à une Partie ou autre centre régional, par les voies les plus rapides et les plus adéquates, compte tenu des circonstances, et conformément à l'annexe I du présent Protocole :

a) Tous les accidents causant ou pouvant causer une pollution des eaux de la mer par les hydrocarbures et autres substances nuisibles ;

b) La présence, les caractéristiques et l'étendue des nappes d'hydrocarbures ou de substances nuisibles repérées en mer et de nature à constituer une menace grave et imminente pour le milieu marin, pour les côtes ou les intérêts connexes d'une ou plusieurs Parties.

2. Les informations recueillies conformément au paragraphe 1 sont communiquées aux autres Parties susceptibles d'être affectées par la pollution :

a) Soit par la Partie ayant reçu ces informations directement ou, de préférence, par l'intermédiaire du centre.

b) Soit par le centre régional.

En cas de communication directe entre Parties, le centre régional sera informé des dispositions prises par ces Parties.

3. En conséquence de l'application des dispositions du paragraphe 2, les Parties ne sont pas tenues à l'obligation prévue à l'article 9, paragraphe 2, de la Convention.

Article 9

1. Toute Partie confrontée à une situation de la nature de celle définie à l'article premier du présent Protocole doit :

a) Faire les évaluations nécessaires concernant la nature et l'importance de l'accident ou de la situation nécessitant des mesures d'urgence ou, le cas échéant, le type et la quantité approximative des hydrocarbures ou autres substances nuisibles, ainsi que la direction et la vitesse de dérive des nappes ;

b) Prendre toutes mesures susceptibles d'éliminer ou de réduire les effets résultant de la pollution ;

c) Informer immédiatement les autres Parties, soit directement, soit par l'intermédiaire du centre régional, de ces évaluations et de toute action entreprise ou prévue pour lutter contre la pollution ;

d) Continuer à observer la situation aussi longtemps que possible et faire un rapport conformément à l'article 8.

2. En cas d'action pour combattre la pollution provenant d'un navire, toutes les mesures possibles devront

être prises pour sauvegarder les personnes présentes à bord et, autant que faire se peut, le navire lui-même. Toute Partie qui entreprend une telle action doit en informer l'Organisation intergouvernementale consultative de la navigation maritime.

Article 10

1. Toute Partie ayant besoin d'assistance pour une opération de lutte contre la pollution par les hydrocarbures ou autres substances nuisibles polluant ou menaçant de polluer ses côtes peut demander, soit directement, soit par l'intermédiaire du centre régional visé à l'article 6, le concours d'autres Parties, celles qui sont susceptibles d'être également affectées par la pollution étant sollicitées en premier lieu. Ce concours peut comporter notamment des conseils d'experts et la fourniture ou mise à disposition de produits, d'équipement et de moyens nautiques. Les Parties ainsi sollicitées font tous les efforts possibles pour apporter leur concours.

2. Si les Parties engagées dans l'opération ne peuvent s'entendre sur la conduite même de la lutte, le centre régional peut, avec leur accord, coordonner l'activité des moyens mis en oeuvre par ces Parties.

Article 11

L'application des dispositions pertinentes des articles 6, 7, 8, 9 et 10 du présent Protocole concernant le centre régional sera étendue selon qu'il conviendra aux centres sous-régionaux lors de leur création éventuelle, compte tenu de leurs objectifs et fonctions ainsi que de leur relation avec ledit centre régional.

Article 12

1. Les réunions ordinaires des Parties au présent Protocole se tiennent lors des réunions ordinaires des Parties contractantes à la Convention organisées en application de l'article 14 de ladite Convention. Les Parties au présent Protocole peuvent aussi tenir des réunions extraordinaires conformément à l'article 14 de la Convention.

2. Les réunions des Parties au présent Protocole ont notamment pour objet :

a) De veiller à l'application du présent Protocole et d'examiner l'efficacité des mesures adoptées et l'opportunité de prendre d'autres dispositions, notamment sous la forme d'annexes ;

b) De réviser et d'amender, le cas échéant, toute annexe au présent Protocole ;

c) De remplir en tant que de besoin toutes autres fonctions en application du présent Protocole.

Article 13

1. Les dispositions de la Convention se rapportant à tout protocole s'appliquent à l'égard du présent Protocole.

2. Le règlement intérieur et les règles financières adoptés conformément à l'article 18 de la Convention

s'appliquent à l'égard du présent Protocole, à moins que les Parties au présent Protocole n'en conviennent autrement.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

FAIT A BARCELONE, le seize février mil neuf cent soixante-seize, en un seul exemplaire en langues anglaise, arabe, espagnole et française, les quatre textes faisant également foi.

ANNEXE I

Contenu du rapport à rédiger en application de l'article 8 du présent Protocole

1. Chaque rapport donne si possible, en règle générale :

a) L'identification de la source de pollution (éventuellement l'identité du navire) ;

b) La position géographique, l'heure et la date de l'événement ou de l'observation ;

c) L'état du vent et de la mer dans la zone ; et

d) Les détails pertinents sur l'état du navire si la pollution provient de celui-ci.

2. Chaque rapport donne si possible, en particulier :

a) Des renseignements détaillés sur la nature des substances nuisibles en cause, y compris leur appellation technique exacte (l'appellation commerciale ne devrait pas être utilisée à la place de l'appellation technique exacte) ;

b) La quantité exacte ou approximative, la concentration ainsi que l'état probable des substances nuisibles rejetées ou susceptibles d'être rejetées à la mer ;

c) Le cas échéant, la description de l'emballage et des marques d'identification ; et

d) Le nom de l'expéditeur, du destinataire et du fabricant.

3. Dans la mesure du possible, chaque rapport indique clairement si la substance nuisible rejetée ou susceptible d'être rejetée est un hydrocarbure, une substance nocive à l'état liquide, ou solide, ou gazeux, et si cette substance était ou est transportée en vrac ou en colis, dans des conteneurs, des citernes mobiles ou des camions-citernes et wagons-citernes.

4. Chaque rapport doit être complété, s'il y a lieu, par tout autre renseignement pertinent qui est demandé par l'une des personnes auxquelles le rapport est adressé ou que l'auteur du rapport juge approprié.

5. Toute personne visée à l'article 8, paragraphe 1, du présent Protocole doit :

a) Compléter dans la mesure du possible le rapport initial, s'il y a lieu, par des renseignements sur l'évolution de la situation ; et

b) Accéder dans toute la mesure possible aux demandes de renseignements complémentaires émanant des Etats affectés.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΚ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΕΩΣ

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη :

— Έχοντα συνείδησιν τῆς οικονομικῆς, κοινωνικῆς, υγιεινῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀξίας τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης.

— Ἐνήμερα τῆς εὐθύνης τῶν νὰ διατηρήσουν αὐτὴν τὴν κοινὴν κληρονομίαν πρὸς ὄφελος καὶ ψυχραγωγίαν τῶν σημερινῶν καὶ μελλοντικῶν γενεῶν.

— Ἀναγνωρίζοντα τὴν προκλουμένην ἐκ τῆς ρυπάνσεως τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος, ἀπειλὴν κατὰ τῆς οἰκολογικῆς τοῦ Ἰσραήλ, τῶν πόρων του καὶ τῶν νομίμων χρήσεών του.

— Ἐχοντα ὑπ' ὄψει τὰ εἰδικὰ ὑδρογραφικὰ καὶ οἰκολογικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ τὴν ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ρύπανσιν.

— Ἀβόντα ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι διεθνεῖς συμβάσεις ἐπὶ τοῦ θέματος δὲν καλύπτουν, παρὰ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν πρόδον, ὅλας τὰς πηγάς καὶ τὰς πηγὰς τῆς θαλάσσιας ρυπάνσεως καὶ δὲν ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὰς εἰδικὰς ἀπαιτήσεις τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης.

— Ἀναγνωρίζοντα πλήρως τὴν ἀνάγκην στενῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν Κρατῶν καὶ τῶν ἀρμοδίων Διεθνῶν Ὄργανισμῶν διὰ συντονισμένης καὶ ἀποκλειστικῆς περιφερειακῆς προσεγγίσεως διὰ τὴν προστασίαν καὶ βελτίωσιν τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης.

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ :

Ἄρθρον 1

Γεωγραφικὴ ἀκλύψις

1. Διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης συμβάσεως, ὡς περιοχὴ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης θὰ θεωροῦνται τὰ θαλάσσια ὕδατα τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης συμπεριλαμβανομένων τῶν κόλπων καὶ τῶν θαλασσῶν οἱ ὅποιοι περικλείονται ἐκ δυσμῶν ὑπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ διερχομένου ἀπὸ τὸν φάρον τοῦ Ἀκρωτηρίου Σπαρτέλ, εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Στενῶν τοῦ Γιβραλτάρ καὶ ἐξ ἀνατολῶν ὑπὸ τῶν νοτίων ὀρίων τῶν Στενῶν τῶν Δαρδανελίων μεταξύ τῶν φάρων Μεμέτικ καὶ Κούμκαλέ.

2. Ἐκτὸς ἂν ἄλλως προβλέπεται ἐκ τῶν πρωτοκόλλων τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἡ περιοχὴ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης δὲν συμπεριλαμβάνει τὰ ἐσωτερικὰ ὕδατα τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 2

Ὅρισμοί

Διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης Συμβάσεως :

α) «Ρύπανσις» ἐννοεῖται ἡ εἰσαγωγή ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως οὐσιῶν ἢ ἐνεργειῶν εἰς τὸ θαλάσσιον περιβάλλον αἱ ὁποῖαι ἔχουν βλαβεράς ἐπιπτώσεις ὅπως ζημίας διὰ τοὺς ζῶντας ὀργανισμοὺς, κινδύνους διὰ τὴν ἀνθρωπίνην υγίαν, παρεμπόδισιν τῶν θαλασσίων δραστηριοτήτων συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀλιείας, χειροτέρευσιν τῆς ποιότητος τῶν πρὸς χρησιμοποίησιν θαλασσίων ὑδάτων καὶ ὑποβάθμισιν τῶν χώρων ψυχραγωγίας.

β) «Ὄργανισμός» σημαίνει τὴν ὕπηρεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη ἡ εὐθύνη νὰ διεξάγῃ καθήκοντα Γραμμικεῖας συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 13 τῆς Συμβάσεως ταύτης.

Ἄρθρον 3

Γενικὰ Διατάξεις

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νὰ συνάψουν συμφωνίας διμερεῖς ἢ πολυμερεῖς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν περιφερειακῶν ἢ ὑποπεριφερειακῶν τοιούτων, διὰ τὴν προ-

στασίαν τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ρυπάνσεως ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι τοιαῦτα συμφωνίαι δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὴν παρούσαν Συνθήκην καὶ εἰς τὸ Διεθνὲς Δίκαιον. Ἀντίγραφα τῶν Συμβάσεων τούτων αἱ ὁποῖαι θὰ συνάπτονται μεταξύ τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τῆς παρούσης Συμβάσεως, θὰ κοινοποιῶνται εἰς τὸν Ὄργανισμὸν.

2. Ἡ παρούσα Σύμβασις δὲν ἀποκλείει τὴν κωδικοποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Δικαίου τῆς Θαλάσσης ὑπὸ τῆς οἰκείας Διεθνῆς Διασκέψεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἢ ὁποῖα συνεκλήθη συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2750C (XXV) ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, οὔτε τὰς παρούσας ἢ μελλούσας διεκδικήσεις καὶ νομίμους ἀπόψεις οἰουδήποτε Κράτους, ἀφορώσας τὸ δίκαιον τῆς θαλάσσης καὶ τὴν φύσιν καὶ ἔκτασιν δικαιοδοσίας τῶν παρκατίων πολιτειῶν καὶ τῶν τοιούτων τῆς σημερινῆς τῶν πλοίων.

Ἄρθρον 4

Γενικὰ Ὑποχρεώσεις

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ λαμβάνουν μεμονωμένως ἢ ἀπὸ κοινῆς ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῶν ὁποίων συμμετέχουν, διὰ νὰ προλαμβάνουν, μειοῦν καὶ καταπολεμοῦν τὴν ρύπανσιν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ διὰ νὰ προστατεύουν καὶ προάγουν τὸ θαλάσσιον περιβάλλον αὐτῆς τῆς περιοχῆς.

2. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ συνεργασθοῦν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ υἰοθέτησιν πρωτοκόλλων, πέραν τῶν ἀνοικτῶν πρὸς ὑπογραφήν τοιούτων συγχρόνως μετὰ τὴν παρούσαν Σύμβασιν, πρὸς καθορισμὸν καταλλήλων μέτρων, διαδικασίας καὶ ὄρων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

3. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη περαιτέρω ἐγγυῶνται τὴν προώθησιν, ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν Διεθνῶν Ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας θεωροῦν ἀρμοδίας, μέτρων ἀφορώντων τὴν προστασίαν τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ ρυπάνσεως πάσης φύσεως καὶ προελεύσεως.

Ἄρθρον 5

Ρύπανσις ἐκ τῆς ἀπορρίψεως πάσης φύσεως οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ λάβουν πᾶν πρόσφορον μέτρον διὰ τὴν πρόληψιν καὶ καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης τῆς προκαλουμένης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως πάσης φύσεως οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν.

Ἄρθρον 6

Ρύπανσις ἐκ πλοίων

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ λάβουν ὅλα τὰ μέτρα συμφώνως πρὸς τὸ Διεθνὲς Δίκαιον διὰ νὰ ἀποφύγουν, μειώσουν καὶ καταπολεμήσουν τὴν ρύπανσιν τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης τὴν προκαλουμένην ἐκ τῶν ἐκφορτώσεων τῶν πλοίων, καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων οἱ ὅποιοι εἶναι γενικῶς ἀγνωρισμένοι διεθνῶς καὶ ἀφοροῦν εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ρυπάνσεως αὐτοῦ τοῦ τύπου.

Ἄρθρον 7

Ρύπανσις προερχομένη ἐκ τῆς ἐξερευνησεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς ὑφαλοκρηπίδος, τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ὑπεδάφους τῶν.

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ λάβουν πᾶν πρόσφορον μέτρον διὰ νὰ ἀποφύγουν, μειώσουν καὶ καταπολεμήσουν τὴν ρύπανσιν τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης τὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἐξερευνησεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς ὑφαλοκρηπίδος, τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ὑπεδάφους αὐτῶν.

"Άρθρον 8

Ρυπάνσεις εκ χειρσαίων πηγῶν

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ λάβουν πᾶν πρόσφορον μέτρον πρὸς πρόληψιν, μείωσιν καὶ καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, τῆς προκαλουμένης ἐκ τῶν ἐκκενώσεων ἐκ τῶν ποταμῶν, τῶν παρακτιῶν ἐγκαταστάσεων ἢ ἐξ ἐκβολῶν ὑπονόμων ἢ προερχομένης ἐξ οἰασθήποτε ἄλλης χειρσαίας πηγῆς ἐντὸς τῆς Ἐπικρατείας των.

"Άρθρον 9

Συνεργασία διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καταστάσεων ἐκτάκτου ἀνάγκης ἐκ ρυπάνσεως

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ συνεργασθοῦν διὰ τὴν λήψιν τῶν ἀπαραίτητων Μέτρων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καταστάσεων ἀνάγκης ἐκ ρυπάνσεων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἀδιακρίτως τῶν αἰτίων τῶν τοιούτων καταστάσεων ὡς καὶ διὰ τὴν μείωσιν ἢ ἐξάλειψιν τῶν ἐπιπεπαισῶν ζημιῶν.

2. Οἰονδήποτε Συμβαλλόμενον Μέρος ἤθελε λάβει γνώσιν περιστατικῶς ρυπάνσεως προκαλοῦντος κατάστασιν ἐκτάκτου ἀνάγκης ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ὀφείλει νὰ τὸ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν Ὅργανισμὸν ἄνευ καθυστέρησεως, ὡς ἐπίσης εἴτε μέσω τοῦ Ὁργανισμοῦ εἴτε εὐθέως εἰς οἰονδήποτε Συμβαλλόμενον Μέρος τὸ ὁποῖον εἶναι πιθανὸν νὰ ζημιωθῇ ἐκ τῆς ἐκτάκτου ταύτης καταστάσεως ἀνάγκης.

"Άρθρον 10

Ἐπιχειρησιακὸς Ἐλεγχος

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἐπιδιώξουν νὰ καταρτίσουν διὰ στενῆς συνεργασίας μετὰ τὰς διεθνεῖς Ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας θεωροῦν ἀρμοδίας, συμπληρωματικὰ ἢ κοινὰ προγράμματα, ἐπὶ διμεροῦς ἢ πολυμεροῦς ἐπιπέδου, διὰ τὴν ἐπιχειρησιακὸν ἔλεγχον τῆς ρυπάνσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ θὰ προσπαθήσουν νὰ ἐγκαταστήσουν ἓνα σύστημα ἐλέγχου τῆς ρυπάνσεως τῆς περιοχῆς ταύτης.

2. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ὑποδείξουν τὰς ἀρμοδίας Ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὑπεύθυναι διὰ τὸν ἐπιχειρησιακὸν ἔλεγχον τῆς ρυπάνσεως ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς ἐθνικῆς των δικαιοδοσίας καὶ θὰ συμμετέχουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον εἰς διεθνεῖς συμφωνίας διὰ τὸν ἐπιχειρησιακὸν ἔλεγχον τῆς ρυπάνσεως εἰς περιοχὰς ἐκτὸς ἐθνικῆς δικαιοδοσίας.

3. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ συνεργασθοῦν εἰς τὴν κατάρτισιν, υἱοθέτησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν παραρτημάτων ἐκείνων τῆς παρούσης Συμβάσεως τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὸν καθορισμὸν κοινῶν διαδικασιῶν καὶ προδιαγραφῶν διὰ τὸν ἐπιχειρησιακὸν ἔλεγχον τῆς ρυπάνσεως.

"Άρθρον 11

Ἐπιστημονικὴ καὶ Τεχνολογικὴ
Συνεργασία

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν νὰ συνεργασθοῦν, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ εὐθέως ἢ ὅταν χρειασθῇ μέσω τῶν ἀρμοδίων Περιφερειακῶν ἢ ἄλλων διεθνῶν ὀργανώσεων εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ τεχνολογικὸν τομέα καὶ νὰ ἀνταλλάσσον πορίσματα καὶ ἄλλας Ἐπιστημονικὰς πληροφορίες διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης Συμβάσεως.

2. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν νὰ ἀναπτύξουν καὶ συντονίσουν τὰ ἐθνικὰ ἐρευνητικὰ προγράμματα των τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν πάσης φύσεως ρυπάνσιν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ νὰ συνεργασθοῦν διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ἐφαρμογὴν περιφερειακῶν καὶ ἄλλων διεθνῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης Συμβάσεως.

3. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν νὰ συνεργασθοῦν διὰ τὴν παροχὴν τεχνικῆς ἢ ἄλλης δυνατῆς βοήθειας

εἰς τοὺς σχετικoὺς πρὸς τὴν θαλασσίν ρύπανσιν τομεῖς, προτεραιότητος δοθησομένης εἰς τὰς εἰδικὰς ἀνάγκας τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου.

"Άρθρον 12

Εὐθὺνη καὶ Ἀποζημίωσις

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ὀφείλουν νὰ συνεργασθοῦν τὸ ταχύτερον δυνατόν διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ υἱοθέτησιν ὅλων τῶν καταλλήλων διαδικασιῶν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς εὐθύνης καὶ ἀποζημιώσεως διὰ ζημίας προερχομένης ἐκ τῆς ρυπάνσεως τῆς θαλάσσης ἢ ὁποῖα προκαλεῖται ἐκ παραβάσεων, τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν ἐφαρμοστέων πρωτοκόλλων.

"Άρθρον 13

Θεσμικαὶ Διατάξεις

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ὀρίζουν τὸ Πρόγραμμα Περιβάλλοντος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς ὑπεύθυνον ἓνα διεκπαιρῶν τὰ κάτωθι καθήκοντα Γραμματείας :

1. Νὰ συγκαλῆ καὶ προετοιμάξῃ τὰς συναντήσεις τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ τὰς προβλεπομένας εἰς τὰ ἄρθρα 14, 15 καὶ 16 διασκέψεις.

2. Νὰ μεταβιβάξῃ εἰς τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη, κοινοποιήσεις, ἀναφορὰς καὶ ἄλλας πληροφορίες τὰς ὁποίας ἔχει λάβει συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3, 9 καὶ 20.

3. Νὰ ἐξετάξῃ τὰ αἰτήματα καὶ τὰς πληροφορίες τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ συσκέπτεται μετ' αὐτῶν ἐπὶ ἐρωτημάτων σχετικῶν μετὰ τὴν παρούσαν Σύμβασιν καὶ τὰ πρωτόκολλα καὶ τὰ παραρτήματα αὐτῆς.

4. Νὰ ἐκτελῆ τὰ ἀνατιθέμενα ὑπὸ τῶν πρωτοκόλλων τῆς παρούσης Συμβάσεως καθήκοντα.

5. Νὰ ἐκτελῆ ὅσα τυχὸν καθήκοντα ἀναθέσουν εἰς αὐτὸ τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη.

6. Νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπαραίτητον συνεργασίαν μετὰ ἄλλας διεθνεῖς Ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θεωροῦν ἀρμοδίας, καὶ εἰδικώτερον νὰ προβαίη εἰς τὰς διοικητικὰς ἐκείνας ρυθμίσεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς Γραμματείας.

"Άρθρον 14

Συναντήσεις τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ συνέρχονται τακτικῶς ἀπαξ ἀνὰ δύο ἔτη, καὶ ἐκτάκτως ὅποτεδήποτε ἤθελε κριθῆ ἀπαραίτητον, τῇ προτάσει τοῦ Ὁργανισμοῦ ἢ οἰονδήποτε Συμβαλλομένου Μέρους, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ πρότασις ὑποστηρίζεται τοῦλάχιστον ὑπὸ δύο Συμβαλλομένων Μερῶν.

2. Σκοπὸς τῶν συναντήσεων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἶναι νὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τὸν πρωτοκόλλων τῆς καὶ εἰδικώτερον :

α) Νὰ ἐξετάξουν τὰς ἀπογραφὰς αἱ ὁποῖαι ἐκπονοῦνται ἀπὸ τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη καὶ τοὺς ἀρμοδίους διεθνεῖς ὀργανισμοὺς διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς θαλασσίας ρυπάνσεως καὶ τὰς ἐπιδράσεις τῆς εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης.

β) Νὰ μελετοῦν τὰς ὑπὸ τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 20 ὑποβληθείσας ἀναφορὰς.

γ) Νὰ υἱοθετοῦν, ἀναθεωροῦν καὶ τροποποιεῖν, ὅταν ἀπαιτεῖται, τὰ παραρτήματα τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 17 καθοριζομένην διαδικασίαν.

δ) Νὰ συνιστοῦν τὴν υἱοθέτησιν οἰονδήποτε νέου πρωτοκόλλου ἢ τροπολογίας τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τῶν πρωτοκόλλων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 15 καὶ 16.

ε) Νά συστήθουν ομάδες εργασίας όταν απαιτείται διά την εξέταση παντός θέματος σχετικώς με την παρούσαν Σύμβαση και τὰ πρωτόκολλα και παραρτήματα.

στ) Νά ρυθμίζων και αναλαμβάνουν πᾶσαν πρόσθετον δραστηριότητα ἢ ὑποία θὰ ἐπιτεῖται διά τὴν πραγματοποίησιν τῶν στόχων τῆς παρούσης Συμβάσεως και τῶν πρωτοκόλλων.

Ἄρθρον 15

Υἱοθέτησις προσθέτων Πρωτοκόλλων

1. Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη εἰς διπλωματικὴν Συνδιάσκεψιν, δύναται νὰ υἱοθετήσουν πρόσθετα τῆς παρούσης Συμβάσεως πρωτόκολλα συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 4.

2. Τῇ αἰτήσει τῶν δύο τρίτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ συγκληθῇ ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ διπλωματικὴ Συνδιάσκεψις διά τὴν ἀποδοχὴν προσθέτων πρωτοκόλλων.

3. Μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὁ Ὄργανισμὸς δύναται κατόπιν συνεννοήσεων μετὰ τῶν ὑπογραψάντων τὴν Σύμβασιν, νὰ συγκαλέσῃ διπλωματικὴν Συνδιάσκεψιν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποδοχῆς προσθέτων πρωτοκόλλων.

Ἄρθρον 16

Τροποποιήσεις τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Πρωτοκόλλων

1. Πᾶν συμβαλλόμενον Μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως δύναται νὰ προτείνῃ τροποποιήσεις αὐτῆς. Αἱ τροποποιήσεις θὰ υἱοθετοῦνται ὑπὸ διπλωματικῆς Συνδιάσκεψεως ἥτις θὰ συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ τῇ προτάσει τῶν δύο τρίτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

2. Πᾶν Συμβαλλόμενον Μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως δύναται νὰ προτείνῃ τροποποιήσεις δι' οἰονδήποτε πρωτόκολλον. Αὗται θὰ υἱοθετοῦνται ὑπὸ διπλωματικῆς συνδιασκέψεως ἥτις θὰ συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ τῇ προτάσει τῶν δύο τρίτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τοῦ σχετικοῦ πρωτοκόλλου.

3. Τροποποιήσεις τῆς παρούσης Συμβάσεως θὰ γίνωνται ἀποδεκταὶ διά πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τῆς παρούσης Συμβάσεως τὰ ὅποια θὰ ἐκπροσωποῦνται εἰς τὴν διπλωματικὴν συνδιάσκεψιν καὶ θὰ ὑποβάλλωνται ὑπὸ τοῦ Θεματοφύλακος πρὸς ἔγκρισιν ὄλων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τῆς παρούσης Συμβάσεως. Τροποποιήσεις εἰς οἰονδήποτε πρωτόκολλον θὰ υἱοθετοῦνται διά πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τοῦ πρωτοκόλλου τούτου τὰ ὅποια ἐκπροσωποῦνται εἰς τὴν διπλωματικὴν συνδιάσκεψιν καὶ θὰ ὑποβάλλωνται ὑπὸ τοῦ Θεματοφύλακος πρὸς ἔγκρισιν ὄλων τῶν Συμβαλλομένων εἰς τὸ ἐν λόγῳ πρωτόκολλον Μερῶν.

4. Ἡ ἔγκρισις τῶν τροποποιήσεων θὰ κοινοποιῖται γραπτῶς εἰς τὸν Θεματοφύλακα. Τροποποιήσεις υἱοθετηθεῖσαι συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου θ' ἀρχίσουν νὰ ἰσχύουν διά τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη τὰ ὅποια ἀπεδέχθησαν τὰς τροπολογίας τὴν τριακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Θεματοφύλακος τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποδοχῆς τῶν τριῶν τετάρτων τοῦλάχιστον τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τοῦ πρωτοκόλλου, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.

5. Μετὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τῆς τροποποιήσεως τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ πρωτοκόλλου τινός, πᾶν νέον Συμβαλλόμενον Μέρος τῆς Συμβάσεως ἢ Πρωτοκόλλου καθίσταται Συμβαλλόμενον Μέρος τοῦ ὄργανου ὅπως τοῦτο ἐροποιοῖται.

Ἄρθρον 17

Παραρτήματα καὶ Τροπολογίαι αὐτῶν

1. Παραρτήματα τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ πρωτοκόλλου τινός, θ' ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς Συμβάσεως ἢ τοῦ πρωτοκόλλου κατὰ περίπτωσιν.

2. Ἐκτὸς ἂν ἄλλως προβλέπεται ὑπὸ τινος πρωτοκόλλου αἱ ἀκόλουθοι διαδικασίαι θὰ ἐφαρμοσθοῦν διά τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐναρξιν ἰσχύος τῶν τροπολογιῶν τῶν παραρτημάτων τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τῶν πρωτοκόλλων ἐξαιρέσει τῶν τροπολογιῶν τοῦ Παραρτήματος περὶ διαιτησίας :

α) Πᾶν Συμβαλλόμενον Μέρος δύναται νὰ προτείνῃ τροπολογία τῶν Παραρτημάτων τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τῶν πρωτοκόλλων εἰς τὰς προβλεπομένας ἐν ἄρθρῳ 14 συναντήσεις.

β) Τοιαῦται τροπολογίαι θὰ ἐγκρίνωνται διά πλειοψηφίας τῶν ψηφίζόντων τριῶν τετάρτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐκάστου ὄργανου.

γ) Ὁ Θεματοφύλαξ θὰ κοινοποιῇ ἄνευ καθυστέρησεως τὰς οὕτως ἐγκριθεῖσας τροπολογίας εἰς ὅλα τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη.

δ) Πᾶν Συμβαλλόμενον Μέρος, μὴ ἀποδεχόμενον τροπολογίαν τινὰ παραρτημάτων τῆς παρούσης Συμβάσεως πρωτοκόλλου, θὰ κοινοποιῇ τοῦτο γραπτῶς πρὸς τὸν Θεματοφύλακα ἐντὸς περιόδου καθοριζομένης ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Συμβαλλομένων Μερῶν κατὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς τροπολογίας.

ε) Ὁ Θεματοφύλαξ, θὰ εἰδοποιῇ ἄνευ καθυστέρησεως ὅλα τὰ συμβαλλόμενα Μέρη διά πᾶσαν ληφθεῖσαν κοινοποιήσιν συμφώνως πρὸς τὴν προηγουμένην ὑποπαραγράφον.

στ) Μετὰ τὴν πάροδον τῆς προαναφερθείσης εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑποπαραγράφον (δ) προθεσμίας, ἡ τροπολογία τοῦ παραρτήματος τίθεται ἐν ἰσχύϊ δι' ὅλα τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τοῦ οἰκείου πρωτοκόλλου τὰ ὅποια δὲν προέβησαν εἰς κοινοποιήσεις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὑποπαραγράφου ταύτης.

3. Ἡ ἔγκρισις καὶ ἐναρξιν ἰσχύος ἐνὸς νέου παραρτήματος τῆς Συμβάσεως ἢ πρωτοκόλλου τινός, ὑπόκειται εἰς τὴν αὐτὴν διαδικασίαν τῆς ἐγκρίσεως καὶ ἐνάρξεως ἰσχύος ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἐὰν περιλαμβάνεται τροποποίησις τῆς Συμβάσεως ἢ τοῦ οἰκείου πρωτοκόλλου, τὸ νέον παράρτημα δὲν θὰ τίθεται ἐν ἰσχύϊ εἰ μὴ μόνον μετὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τῆς τροπολογίας τῆς Συμβάσεως ἢ τοῦ πρωτοκόλλου.

4. Τροπολογίαι τοῦ παραρτήματος περὶ διαιτησίας θὰ θεωροῦνται ὡς τροπολογίαι αὐτῆς ταύτης τῆς Συμβάσεως καὶ θὰ προτείνωνται καὶ ἐγκρίνωνται συμφώνως πρὸς τὰς διαδικασίας αἱ ὅποια καθορίζονται ἀνωτέρω εἰς τὸ ἄρθρον 16.

Ἄρθρον 18

Διαδικαστικοὶ καὶ Οἰκονομικοὶ Κανόνες

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ υἱοθετοῦν διαδικαστικούς κανόνες διά τὰς συναντήσεις καὶ συνδιασκέψεις, τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 14, 15 καὶ 16 τῆς παρούσης.

2. Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ υἱοθετοῦν οἰκονομικούς κανόνες, καταρτιζομένους ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τὸν Ὄργανισμὸν, διὰ νὰ καθορίζουν εἰδικώτερον τὴν οἰκονομικὴν των συμμετοχὴν.

Ἄρθρον 19

Εἰδικὴ ἄσκησις δικαιώματος ψηφοφορίας

Ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητός των ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης καὶ πᾶσα περιφερειακὴ οἰκονομικὴ ὀργανώσις ἢ ὅποια ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 24 τῆς παρούσης Συμβάσεως θὰ ἀσχοῦν τὸ δικαίωμα ψηφοφορίας μετὰ ἀριθμὸν ψήφων ἴσον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Κρατῶν Μελῶν τὰ ὅποια εἶναι Συμβαλλόμενα Μέρη εἰς τὴν παρούσαν Σύμβασιν καὶ εἰς ἓνα ἢ περισσότερα πρωτόκολλα. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης καὶ πᾶσα ἄλλη ὀργανώσις ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται δὲν θὰ ἀσχοῦν δικαίωμα ψηφοφορίας ὅταν τὰ ἐνδιαφερόμενα Κράτη Μέλη ἀσχοῦν τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ ἀντιστρόφως.

Ἄρθρον 20

Ἐκθέσεις

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ὑποβάλλουν εἰς τὴν Ὄργανωσιν ἐκθέσεις περὶ τῶν υἱοθετηθέντων μέτρων διά τὴν ἐφαρ-

μογήν τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι Μέλη, κατὰ τρόπον καὶ χρονικὰ διαστήματα τὰ ὁποῖα θὰ καθορίζωνται ὑπὸ τῶν συναντήσεων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 21

Ἐλεγχος συμμορφώσεως

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν νὰ συνεργασθοῦν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν διαδικασιῶν αἱ ὁποῖαι θὰ τοὺς ἐπιτρέπουν νὰ ἐλέγχουν τὴν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων.

Ἄρθρον 22

Διευθέτησις διαφορῶν

1. Εἰς περίπτωσιν διαφορᾶς μεταξύ Συμβαλλομένων Μερῶν περὶ τὴν ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογήν τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τῶν Πρωτοκόλλων, ταῦτα θὰ ἐπιζητήσουν τὴν διευθέτησιν τῆς διαφορᾶς διὰ διαπραγματεύσεων ἢ ἄλλων εἰρημικῶν μέσων τῆς ἐλοχῆς τῶν.

2. Ἐὰν τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη δὲν δύνανται νὰ διευθετήσουν τὴν διαφορὰν τῶν διὰ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον μέσων, αὕτη κατόπιν κοινῆς συμφωνίας, θὰ ὑποβάλλεται εἰς διαιτησίαν ὑπὸ τοὺς ὅρους οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς τὸ πρῶτον παράρτημα τῆς παρούσης Συμβάσεως.

3. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δηλώσουν ὅτι ἀναγνωρίζουν ὡς ὑποχρεωτικὴν αὐτοδικαίως καὶ ἀνευ εἰδικῆς συμφωνίας, σχετικὰ μὲ οἰονδήποτε ἄλλο μέρος τὸ ὁποῖον ἀποδέχεται τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ἐφαρμογήν τῆς διαδικασίας τῆς διαιτησίας συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ πρώτου παραρτήματος. Τοιαύτη δῆλωσις κοινοποιεῖται γραπτῶς πρὸς τὸν Θεματοφύλακα ὅστις θὰ τὴν κοινοποιῇ εἰς τὰ ἄλλα Μέρη.

Ἄρθρον 23

Σχέσις Συνθήκης καὶ Πρωτοκόλλων

1. Οὐδεὶς καθίσταται Συμβαλλόμενον μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐὰν συγχρόνως δὲν καταστῇ Συμβαλλόμενον μέρος ἐνὸς τοῦλάχιστον ἐκ τῶν πρωτοκόλλων. Οὐδεὶς καθίσταται Συμβαλλόμενον μέρος πρωτοκόλλου τινὸς ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἤδη ἢ καταστῇ ταυτοχρόνως Συμβαλλόμενον μέρος τῆς Συμβάσεως.

2. Πᾶν πρωτόκολλον τῆς παρούσης Συμβάσεως θὰ δεσμεύη μόνον τὰ Συμβαλλόμενα εἰς αὐτὸ Μέρη.

3. Ἀποφάσεις ἀφορῶσαι εἰς πρωτόκολλον συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 14, 16 καὶ 17 τῆς παρούσης Συμβάσεως θὰ λαμβάνωνται μόνον ὑπὸ τῶν Μερῶν τοῦ ἐν λόγῳ, πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 24

Ὑπογραφή

Ἡ παροῦσα Σύμβασις, τὸ Πρωτόκολλον διὰ τὴν πρόληψιν τῆς ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως πάσης φύσεως οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν καὶ τὸ Πρωτόκολλον περὶ συνεργασίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ πετρελαίων καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτου ἀνάγκης θὰ διατίθενται πρὸς ὑπογραφήν εἰς τὴν Βαρκελώνην τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1976 καὶ εἰς τὴν Μαδρίτην ἀπὸ τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1976 μέχρι τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1977 δι' οἰονδήποτε Κράτος προσκληθὲν ὅπως συμμετάσχῃ εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν παρακτίων Κρατῶν τῆς Μεσογείου διὰ τὴν προστασίαν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης λαβοῦσαν χώραν εἰς τὴν Βαρκελώνην ἀπὸ 2 ἕως 16 Φεβρουαρίου 1976 καὶ δι' οἰονδήποτε Κράτος δικαιούμενον νὰ ὑπογράψῃ τὰ πρωτόκολλα συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις αὐτῶν, θὰ διατίθενται ἐπίσης δι' ὑπογραφήν κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν παρὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ πάσης ἄλλης παρο-

μοίας περιφερειακῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον ἐν μέρος αὐτῶν εἶναι παράκτιον Κράτος τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ ἡ ἐνάσκησις τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς καλύπτεται ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ ὑπὸ τινος πρωτοκόλλου τὸ ὁποῖον τὰς ἐπιηρεάζει.

Ἄρθρον 25

Ἐπικύρωσις, ἀποδοχὴ ἢ ἔγκρισις

Ἡ παροῦσα Σύμβασις καὶ τὰ πρωτόκολλα θὰ πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν πρὸς ἐπικύρωσιν, ἀποδοχὴν ἢ ἔγκρισιν. Τὰ ὄργανα τῆς ἐπικυρώσεως ἀποδοχῆς ἢ ἐγκρίσεως θὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἰσπανίας ἢ ὁποῖα θὰ ἐκτελῇ χρεὴ Θεματοφύλακος.

Ἄρθρον 26

Προσχώρησις

1. Ἀπὸ τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1977 ἡ παροῦσα Σύμβασις, τὸ Πρωτόκολλον διὰ τὴν πρόληψιν ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως πάσης φύσεως οὐσιῶν ἐκ πλοίων ἀεροσκαφῶν καὶ τὸ Πρωτόκολλον περὶ Συνεργασίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ πετρελαιοειδῶν, καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτου ἀνάγκης, θὰ εἶναι ἀνοικτὰ διὰ προσχώρησιν ἀπὸ τὰ Κράτη, ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ὀργανοῦσιν ἢ ὁποῖα ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 24.

2. Μετὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων πᾶν Κράτος μὴ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 24 δύναται νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν Σύμβασιν αὐτὴν καὶ εἰς πᾶν πρωτόκολλον, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐγκρίσεως τῶν τριῶν τετάρτων τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τοῦ Οἰκείου πρωτοκόλλου.

3. Τὰ ὄργανα προσχωρήσεως θὰ κατατίθενται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἰσπανίας.

Ἄρθρον 27

Ἐναρξίς ἰσχύος

1. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης Συμβάσεως ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμερομηνίας ἄρχεται τὸ πρῶτον ἢ ἰσχύς ἐνὸς ἐκ τῶν πρωτοκόλλων.

2. Ἡ ἰσχὺς τῆς Συμβάσεως ἄρχεται διὰ τὰ Κράτη, τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα καὶ πᾶσαν ἄλλην περιφερειακὴν οἰκονομικὴν ἔνωσιν ἀναφερομένην εἰς τὸ ἄρθρον 24, ἐὰν ταῦτα πληροῦν τὰς τυπικὰς προϋποθέσεις ἵνα καταστοῦν Συμβαλλόμενα Μέρη εἰς οἰονδήποτε ἕτερον πρωτόκολλον μὴ εἰσέτι τεθὲν ἐν ἰσχύϊ.

3. Ἡ ἰσχὺς παντὸς πρωτοκόλλου τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἐκτὸς ἂν ἄλλως προβλέπεται εἰς αὐτό, ἄρχεται τὴν 30ὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦλάχιστον 6 ἐπικυρώσεων, ἀποδοχῶν, ἐγκρίσεων ἢ προσχωρήσεων εἰς τὸ πρωτόκολλον ὑπὸ τῶν Μερῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 24.

4. Ἡ παροῦσα Σύμβασις καὶ οἰονδήποτε πρωτόκολλον θὰ τίθενται ἐν ἰσχύϊ διὰ τὰ Κράτη, τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα καὶ πᾶσαν περιφερειακὴν οἰκονομικὴν ἔνωσιν ἀναφερομένην εἰς τὸ ἄρθρον 24, τὴν 30ὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς καταθέσεως ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς, ἐγκρίσεως ἢ προσχωρήσεως.

Ἄρθρον 28

Ἀποχώρησις

1. Μετὰ πάροδον τριετίας ἀπὸ τῆς ἐναρξέως ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως πᾶν Συμβαλλόμενον μέρος δύναται κατὰ πάντα χρόνον ν' ἀποχωρήσῃ τῆς Συμβάσεως μετὰ ἔγγραφον κοινοποίησιν τῆς ἀποχωρήσεως.

2. Ἐκτὸς ἂν ἄλλως προβλέπεται εἰς πρωτόκολλον τῆς παρούσης Συμβάσεως, πᾶν Συμβαλλόμενον μέρος δύναται μετὰ τὴν πάροδον τριετίας ἀπὸ τῆς ἐναρξέως ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ πρωτοκόλλου, ν' ἀποχωρήσῃ ἐξ αὐτοῦ κατὰ πάντα χρόνον μετὰ ἔγγραφον κοινοποίησιν τῆς ἀποχωρήσεως.

3. Η απόχωρησις αποκτᾶ ἰσχύϊν μετὰ πάροδον 90 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Θεματοφύλακος τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποχωρήσεως.

4. Συμβαλλόμενον Μέρος τὸ ὅποιον ἀποχωρεῖ ἐκ τῆς Συμβάσεως θεωρεῖται ὡς ἀποχωροῦν ἐπίσης ἐξ οἰουδήποτε πρωτοκόλλου εἰς τὸ ὅποιον συμμετεῖχε.

5. Συμβαλλόμενον Μέρος τὸ ὅποιον κατόπιν ἀποχωρήσεώς του ἐξ ἑνὸς πρωτοκόλλου δὲν εἶναι πλέον Μέρος πρωτοκόλλου τινός, θεωρεῖται ἀποχωρήσαν ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἄρθρον 29

Ἀρμοδιότητες τοῦ Θεματοφύλακος

1. Ὁ Θεματοφύλαξ θὰ πληροφορῇ τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη, πᾶν ἕτερον Μέρος ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 24 καὶ τοὺς Ὁργανισμούς :

α) Περὶ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ παντὸς πρωτοκόλλου αὐτῆς καὶ περὶ τῆς καταθέσεως, ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς, ἐγκρίσεως ἢ προσχωρήσεως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 24, 25 καὶ 26.

β) Περὶ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς Συμβάσεως καὶ ἐκάστου πρωτοκόλλου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 27.

γ) Περὶ τῶν γενομένων συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 28 κοινοποιήσεων ἀποχωρήσεως.

δ) Περὶ τῶν υἰοθετηθεισῶν τροποποιήσεων τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων, περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῶν τροποποιήσεων ὑπὸ τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16.

ε) Περὶ τῆς υἰοθετήσεως νέων παραρτημάτων καὶ περὶ τροποποιήσεως, παντὸς παραρτήματος συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 17.

στ) Περὶ τῶν δηλώσεων αἱ ὁποῖαι ἀναγνωρίζουν ὡς ὑποχρεωτικὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας διαιτησίας, ἢ ὁποῖα ἀναφέρεται εἰς τὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 22.

2. Τὸ πρωτότυπον τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν πρωτοκόλλων αὐτῆς θὰ κατατεθοῦν εἰς Θεματοφύλακα τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἰσπανίας, ἢ ὁποῖα θὰ ἀποστείλῃ ἐπικυρωμένα ἀντίγραφα εἰς τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη, εἰς τὸν Ὁργανισμὸν καὶ εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. πρὸς πρωτοκόλλησιν καὶ δημοσίευσιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 102 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Εἰς πίστωσιν τούτων οἱ ὑπογράφωντες, νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων των, ὑπέγραψαν τὴν παρούσαν Σύμβασιν. Ἐγένετο ἐν Βαρκελώνῃ τῇ 16ῃ Φεβρουαρίου 1976, ἐν πρωτυτύπῳ εἰς τὴν Ἀραβικὴν, Ἀγγλικὴν Γαλλικὴν καὶ Ἰσπανικὴν, ὧν τὰ κείμενα εἶναι ἐξ ἴσου αὐθεντικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Διαιτησία

Ἄρθρον 1

Ἡ διαδικασία τῆς διαιτησίας ὑπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Παραρτήματος, ἐκτὸς ἂν ἄλλως συμφωνηθῇ ὑπὸ τῶν ἐχόντων ἀντιδικίαν Μερῶν.

Ἄρθρον 2

1. Ἐπὶ τῇ προτάσει ἐνὸς Συμβαλλομένου Μέρους πρὸς ἕτερον τοιοῦτον συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 ἢ 3 τοῦ ἄρθρου 22 τῆς Συμβάσεως, συγκροτεῖται διαιτητικὸν δικαστήριον. Ἡ πρότασις πρὸς διαιτησίαν πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς καὶ νὰ περιλαμβάνῃ εἰδικῶς τὰ ἄρθρα τῆς Συμβάσεως ἢ τῶν πρωτοκόλλων, τῶν ὁποίων ἀμφισβητεῖται ἢ ἐρμηνεῖα ἢ ἐφαρμογὴ.

2. Τὸ ἐγκαλοῦν Μέρος θὰ εἰδοποιῇ τὸν Ὁργανισμὸν ὅτι ἔχει ζητήσει τὴν συγκρότησιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου,

ἀναφέρον τὸ ὄνομα τοῦ ἐγκαλουμένου Μέρους καὶ τὰ ἄρθρα τῆς Συμβάσεως, ἢ τῶν πρωτοκόλλων τῶν ὁποίων ἢ ἐρμηνεῖα ἢ ἐφαρμογὴ κατὰ τὴν γνώμην του ἀμφισβητεῖται. Ὁ Ὁργανισμὸς θὰ κοινοποιήσῃ τὴν οὕτω ληφθεῖσαν πληροφορίαν πρὸς ὅλα τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἄρθρον 3

Τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον θὰ ἀπαρτίζεται ὑπὸ τριῶν μελῶν. Ἐκαστὸν διάδικον Μέρος θὰ ὑποδεικνύῃ ἓνα διαιτητὴν. Οἱ οὕτως ὑποδειχθέντες διαιτηταὶ θὰ ὀρίζουν διὰ κοινῆς συμφωνίας τὸν τρίτον διαιτητὴν ὁ ὁποῖος καὶ θὰ προεδρεύῃ τοῦ δικαστηρίου. Ὁ τρίτος οὗτος διαιτητὴς δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑπήκοος ἐνὸς ἐκ τῶν διαδίκων Κρατῶν οὔτε νὰ ἔχη τὴν συνήθη διαμονὴν του εἰς τὸ ἔδαφος ἐνὸς ἐκ τῶν δύο μερῶν, οὔτε νὰ ἐργάζεται εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν, οὔτε νὰ ἔχη ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὑπὸ ἄλλην ιδιότητα.

Ἄρθρον 4

1. Ἐὰν ὁ Πρόεδρος τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου δὲν ὀρισθῇ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑποδείξεως τοῦ δευτέρου διαιτητοῦ, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ο.Η.Ε. θὰ ὀρίσῃ αὐτόν, τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἐπειγομένου Μέρους, ἐντὸς προσθέτου διμήνου προθεσμίας.

2. Ἐὰν εἷς τῶν διαδίκων δὲν ὑποδεικνύῃ διαιτητὴν ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς προτάσεως, τὸ ἕτερον Μέρος δύναται νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. ὁ ὁποῖος θὰ ὀρίσῃ τὸν Πρόεδρον Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ἐντὸς προσθέτου διμήνου προθεσμίας.

3. Μετὰ τὸν ὀρισμὸν του, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου θὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ διάδικον Μέρος τὸ ὅποιον δὲν ὑπέδειξε διαιτητὴν νὰ πράξῃ τοῦτο ἐντὸς διμήνου. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας αὐτῆς, θὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. ὁ ὁποῖος καὶ θὰ ὑποδείξῃ τὸν τοιοῦτον Διαιτητὴν ἐντὸς προσθέτου διμήνου προθεσμίας.

Ἄρθρον 5

1. Τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον θ' ἀποφασίσῃ συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνες τοῦ διεθνoῦς δικαίου καὶ εἰδικώτερον πρὸς τοὺς κανόνες τῆς Παρούσης Συμβάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρωτοκόλλων.

2. Διαιτητικὸν δικαστήριον συγκροτηθὲν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Παραρτήματος δέον ὅπως κατάρτισῃ ἰδίους αὐτοῦ διαδικαστικούς κανόνες.

Ἄρθρον 6

1. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου, ἐπὶ τῆς διαδικασίας καὶ τῆς οὐσίας, θὰ λαμβάνωνται διὰ πλειοψηφίας τῶν Μερῶν αὐτοῦ.

2. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ λαμβάνῃ πᾶν πρόσφορον μέτρον διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν γεγονότων. Τῇ προτάσει ἐνὸς τῶν Μερῶν, δύναται νὰ συνιστᾷ προσωρινὰ ἀσφαλιστικὰ μέτρα ἐπὶ τῆς οὐσίας.

3. Ἐὰν δύο ἢ περισσότερα διαιτητικὰ δικαστήρια, συγκροτηθέντα συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Παραρτήματος, ἀσχολοῦνται μὲ ὅμοια ἢ παρεμφερῆ θέματα, δύναται ν' ἀνταλλάσσουν πληροφορίας ἐπὶ τῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν περιστατικῶν καὶ νὰ τὰς λαμβάνουν κατὰ τὸ δυνατόν ὑπ' ὄψιν.

4. Τὰ διάδικα Μέρη θὰ παράσχουν ὅλας τὰς ἀπαραίτητους διευκολύνσεις διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἔκβασιν τῶν διαδικασιῶν.

5. Ἡ ἀπουσία ἢ φυγοδικία ἐνὸς τῶν διαδίκων δὲν θὰ ἀποτελέσῃ κώλυμα διὰ τὴν συνέχισιν τῆς διαδικασίας.

Ἄρθρον 7

1. Ἡ ἀπόφασις τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου θὰ συνοδεύεται ὑπὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως. Αὕτη θὰ εἶναι ὀριστικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ διάδικα Μέρη.

2. Πᾶσα διαφορά ἢ ὁποία ἤθελε δημιουργηθῆ μεταξύ τῶν Μερῶν ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν ἢ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, δύναται νὰ ὑποβληθῆ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου διαδίκου εἰς τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον τὸ ὁποῖον ἐξέδωσεν τὴν ἀπόφασιν, ἢ ἂν τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀσχοληθῆ, εἰς ἕτερον διαιτητικὸν δικαστήριον συγκροτούμενον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν κατὰ τὸν ἴδιον ὡς καὶ τὸ πρῶτον τρόπον.

Ἄρθρον 8

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης καὶ οἰαδήποτε περιφερειακὴ οἰκονομικὴ Ὑπόπλοια ὀργανώσεις ἀναφερομένη εἰς τὸ ἄρθρον 24 τῆς παρούσης Συμβάσεως, δύναται ὡς καὶ τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη νὰ ἐμφανίζωνται ἐνώπιον τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ὡς ἐγκαλοῦντες ἢ ἐγκαλούμενοι.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

ἀφορῶν εἰς τὴν πρόληψιν ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως ἀποβλήτων καὶ ἄλλων ὑλικῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν.

Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου. Ἀποτελοῦντα Μέρη τῆς Συμβάσεως διὰ τὴν Προστασίαν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ρυπάνσεως.

Ἀναγνωρίζοντα τὸν ἀπειλοῦντα τὸ θαλάσσιον περιβάλλον, κίνδυνον ἐκ ρυπάνσεως ὀφειλομένης εἰς ἀπόρριψιν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν.

Θεωροῦντα ὅτι τὰ παρακτια Κράτη τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἔχουν κοινὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν προστασίαν τοῦ θαλασίου περιβάλλοντος ἐκ τοῦ κινδύνου αὐτοῦ.

Ἐχοντα ὑπ' ὄψει τὴν Σύμβασιν περὶ Προλήψεως τῆς ρυπάνσεως τῆς θαλάσσης ἐξ ἀπορρίψεως ἀποβλήτων ἢ ἄλλων ὑλικῶν, ὑπογραφεῖσαν ἐν Λονδίῳ τὸ 1972,

Συμφώνησαν τὰ κάτωθι :

Ἄρθρον 1

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἀναφερόμενα ἐφεξῆς ὡς «Τὰ Μέρη» θὰ πρέπει νὰ λάβουν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα διὰ τὴν πρόληψιν καὶ καταστολὴν τῆς ρυπάνσεως τῆς Περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ὀφειλομένης εἰς ἀπορρίψεις ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν.

Ἄρθρον 2

Ἡ περιοχὴ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐφαρμόζεται τὸ παρὸν Πρωτοκόλλον εἶναι ἡ Περιοχὴ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ὡς ὀρίζεται ἐν ἄρθρῳ I, τῆς Συμβάσεως διὰ τὴν Προστασίαν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ρυπάνσεως, ἀναφερομένης ἐφεξῆς ὡς «Σύμβασις».

Ἄρθρον 3

Διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου :

1. «Πλοῖα καὶ ἀεροσκάφη» σημαίνει τὰ ἐπιπλέοντα ἢ ἱπτάμενα σκάφη ὁποιοῦδήποτε τύπου. Εἰς αὐτὰ περιλαμβάνονται τὰ ἀερόστρωμα σκάφη, τὰ πλωτὰ ναυπηγήματα, κινούμενα αὐτοδυναμῶς ἢ μὴ, αἱ ἐξέδρα καὶ ἄλλαι ἐν θαλάσσει κατασκευαὶ καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν.

2. «Ἀπόβλητα ἢ ἄλλα ὑλικά» σημαίνει ὑλικά καὶ οὐσίας παντὸς εἶδους μορφῆς ἢ περιγραφῆς.

3. «Ἀπόρριψις» σημαίνει :

α) Πᾶσαν ἠθελημένην ἀπόρριψιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων ὑλικῶν ὑπὸ πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν.

β) Πᾶσαν ἠθελημένην ἀπόρριψιν εἰς τὴν θάλασσαν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν.

4. Ἡ «Ἀπόρριψις» δὲν περιλαμβάνει :

α) Τὴν ἀπόρριψιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων ὑλικῶν εὐρισκομένων τυχαίως ἢ παραγομένων κατὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν πλοίων καὶ τῶν ἀεροσκαφῶν καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν πλὴν τῶν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων ὑλικῶν μεταφερομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ἢ ἀεροσκαφῶν ἢ πρὸς

αὐτὰ ἐξυπηρετοῦντα τὸν σκοπὸν ἀπορρίψεως τῶν ἐν λόγῳ ὑλικῶν ἢ τῶν παραγομένων ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν τοιούτων πλοίων ἢ ἀεροσκαφῶν.

β) Τὴν ἐναπόθεσιν τοῦ ὑλικοῦ μὲ σκοπὸν διάφορον τῆς ἀπορρίψεως ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐναπόθεσις δὲν ἀντίκειται πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

5.5. «Ὁργανισμὸς» σημαίνει τὸ Σῶμα τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 13 τῆς Συμβάσεως.

Ἄρθρον 4

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόρριψις εἰς τὴν Περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης τῶν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων οὐσιῶν περιλαμβανομένων εἰς τὸ Παράρτημα I τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 5

Διὰ τὴν ἀπόρριψιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἀναφερομένων εἰς Παράρτημα II τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἀποβλήτων ἢ ἄλλων οὐσιῶν, ἀπαιτεῖται, εἰς ἐκάστην περίπτωσιν, προηγουμένη εἰδικὴ ἄδεια τῶν ἀρμοδίων ἐθνικῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 6

Διὰ τὴν ἀπόρριψιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ὄλων τῶν ἄλλων ἀποβλήτων ἢ ὑλικῶν, ἀπαιτεῖται προηγουμένη γενικὴ ἄδεια τῶν ἀρμοδίων ἐθνικῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 7

Αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 ἄδειαι, θὰ πρέπει νὰ ἐκδίδονται μόνον κατόπιν προσεκτικῆς διερευνήσεως ὄλων, τῶν εἰς παράρτημα 3, τοῦ παρόντος πρωτοκόλλου ἀναφερομένων, παραγόντων. Ὁ Ὁργανισμὸς θὰ πρέπει νὰ ἐνημεροῦται ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀδειῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 8

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 4, 5 καὶ 6 δὲν ἐφαρμόζονται εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας λόγω δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν ἢ πάσης ἄλλης αἰτίας, ἐφ' ὅσον κινδυνεύει ἀνθρώπινη ζωὴ ἢ ἀσφάλεια πλοίου ἢ σκάφους. Τοιαῦται ἀπορρίψεις θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρονται ἀμέσως εἰς τὸν Ὁργανισμὸν, εἴτε μὲσω αὐτοῦ, ἢ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Μῆρος ἢ τὰ Μέρη διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι πιθανὸν νὰ ὑπάρξουν ἐπιπτώσεις μετὰ πλήρων λεπτομερειῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς συνθήκας, τὴν φύσιν καὶ τὰς ποσότητας τῶν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων ἀπορριφθεῖσων οὐσιῶν.

Ἄρθρον 9

Ἐάν ἐν Μῆρος, ἀντιμετωπίζη σοβαρὸν θέμα εἰδικῆς φύσεως καὶ κρίνη ὅτι ἀπόβλητα ἢ ἄλλαι οὐσίαι ἀναφερόμεναι εἰς τὸ Παράρτημα I τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου δὲν δύναται νὰ ἐναποθεθῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἄνευ ἀπαραδέκτου κινδύνου ἢ ζημίας, πρὸ παντὸς τῆς ἀσφαλείας ἀνθρωπίνης ζωῆς, τὸ ἐνδιαφερόμενον Μῆρος θὰ πρέπει ἐκ τῶν προτέρων νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ. Ὁ Ὁργανισμὸς κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, θὰ προτείνῃ μεθόδους ἀποθηκεύσεως ἢ τὰ πλέον κατάλληλα μέτρα καταστροφῆς ἢ ἀπορρίψεως ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας. Τὸ μῆρος θὰ πρέπει νὰ ἐνημερώσῃ τὸν Ὁργανισμὸν διὰ τὴν πραγματοποιουμένην ἐξέλιξιν συμφῶνως πρὸς τὰς παρούσας συστάσεις. Τὰ μέρη ὑπόσχονται νὰ ἀλληλοβοηθοῦνται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις.

Ἄρθρον 10

1. Ἐκαστὸν Μῆρος θὰ πρέπει νὰ καθορίσῃ μίαν ἢ περισσότεράς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας αἱ ὁποῖαι :

α) Θὰ ἐκδίδουν τὰς εἰδικὰς ἀδείας συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 5.

β) Θὰ ἐκδίδουν τὰς γενικὰς ἀδείας συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6.

γ) Θα τηρούνται ἐνήμεροι ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ποσοτήτων τῶν ἀποβλήτων ἢ ἄλλων οὐσιῶν τὰ ὁποῖα ἐπετρέπη ν' ἀπορριφθοῦν καθὼς καὶ περὶ τῆς τοποθεσίας, τῆς ἡμερομηνίας καὶ τῆς μεθόδου ἀπορρίψεως.

2. Αἱ ἀρμόδιαι ὑπηρεσίαι ἐκάστου Μέρους θὰ ἐκδίδουν τὰς προβλεπομένας, ὑπὸ τῶν ἄρθρων 5 καὶ 6, ἀδείας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἀπόβλητα ἢ τὰ λοιπὰ ὑλικά τὰ προοριζόμενα δι' ἀπόρριψιν :

α) Τὰ φορτωνόμενα ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ.

β) Τὰ φορτωνόμενα ὑπὸ πλοίου ἢ σκάφους νηολογημένου εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Μέρους ἢ φέροντος τὴν σημαίαν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ φόρτωσις πραγματοποιεῖται ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας ἐτέρου Κράτους, μὴ Μέρους τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου.

Ἄρθρον 11

1. Ἐκαστὸν Μέρος θὰ πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἐπὶ πάντων :

α) Τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν τῶν νηολογημένων εἰς τὴν ἐπικράτειάν του ἢ φερόντων τὴν σημαίαν του.

β) Τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν τὰ ὁποῖα φορτώνουν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας του ἀπόβλητα ἢ ἄλλα ὑλικά τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἀπορριφθοῦν.

γ) Τῶν πλοίων καὶ σκαφῶν τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὅτι εὐθύνονται διὰ τὴν ἀπόρριψιν ἐντὸς περιοχῶν δικαιοδοσίας του ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

2. Τὸ παρὸν Πρωτόκολλον δὲν θὰ ἐφαρμόζεται ἐπὶ οἰουδήποτε πλοίου, ἢ ἀεροσκάφους ἀνήκοντος εἰς τὴν κυριότητα Κράτους - Μέρους τοῦ παρόντος ἢ ἀπασχολουμένου εἰς τὴν Ἵπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ χρησιμοποιουμένου κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν μόνον διὰ Κυβερνητικὴν, οὐχὶ ἐμπορικὴν Ἵπηρεσίαν. Ἐκαστὸν Μέρος θὰ πρέπει ἐν τούτοις νὰ ἐξασφαλίῃ διὰ τῆς θεσπίσεως καταλλήλων μέτρων, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ παραβλάπτουν τὰς ἐργασίας ἢ δυνατότητας πρὸς ἐργασίαν τῶν τοιούτων πλοίων ἢ ἀεροσκαφῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτὸ ἢ ἀπασχολουμένων εἰς τὴν Ἵπηρεσίαν του, ὅτι τὰ τοιαῦτα πλοῖα καὶ ἀεροσκάφη θὰ ἐνεργοῦν κατὰ τρόπον, ὅσον εἶναι δυνατὸν καὶ λογικὸν σύμφωνον μὲ τὸ παρὸν Πρωτόκολλον.

Ἄρθρον 12

Ἐκαστὸν Μέρος ἀναλαμβάνει νὰ ἐκδώσῃ ὁδηγίαν πρὸς τὰ πλοῖα καὶ ἀεροσκάφη ναυτικῆς ἀστυνομίας καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ὅπως ἀναφέρονται εἰς τὰς προισταμένας Ἀρχὰς πᾶν περιστατικὸν ἢ κατάστασιν εἰς τὴν Περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, δημιουργοῦντα τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἐγένοντο ἢ ὅτι πρόκειται νὰ γίνουσι ἀπορρίψεις κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου τὰ ὁποῖα συνέβησαν ἢ πρόκειται νὰ συμβοῦν. Τὸ Μέρος τοῦτο θὰ πρέπει, ἐὰν τὸ θεωρήσῃ σκόπιμον, νὰ ἀναφέρῃ σχετικῶς καὶ εἰς οἰοδήποτε ἄλλο ἐνδιαφερόμενον Μέρος.

Ἄρθρον 13

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἀναιροῦν τὸ δικαίωμα ἐκάστου Μέρους νὰ θεσπίσῃ ἄλλα μέτρα, συμφώνως πρὸς τὸ διεθνὲς δίκαιον, διὰ τὴν πρόληψιν τῆς ρυπάνσεως τῆς ὀφειλομένης εἰς ἀπορρίψεις.

Ἄρθρον 14

1. Τακτικαὶ Συνδιασκέψεις τῶν Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θὰ συγκαλοῦνται ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰς τακτικὰς Συνδιασκέψεις τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τῆς Συμβάσεως τῶν συνερχομένων συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 14 τῆς Συμβάσεως. Τὰ Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου δύνανται νὰ πραγματοποιοῦν καὶ ἐκτάκτους Συνδιασκέψεις συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 14 τῆς Συμβάσεως.

2. Θέματα τῶν Συνδιασκέσεων τῶν Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θὰ εἶναι :

α) Ἡ παρακολούθησις ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου καὶ ἡ ἐξέτασις τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν υἱοθετηθέντων μέτρων καὶ τῆς ἀνάγκης διὰ τὴν θέσπισιν καὶ ἐτέρων μέτρων, εἰδικῶς δὲ ὑπὸ τύπον παραρτημάτων.

β) Ἡ μελέτη καὶ ἐξέτασις τῶν ἐγγράφων τῶν ἐκδοθεισῶν ἀδειῶν δανάμει τῶν ἄρθρων 5, 6, καὶ 7 καὶ τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀπορρίψεων.

γ) Ἡ ἀναθεώρησις καὶ τροποποιήσις παρρητημάτων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖται.

δ) Ἡ διεκπεραίωσις παντὸς ἐτέρου θέματος ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. Διὰ τὴν υἱοθέτησιν τροποποιήσεων τῶν Παραρτημάτων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 17 τῆς Συμβάσεως ἀπαιτεῖται πλειοψηφία τῶν τριῶν τετάρτων τῶν Μερῶν.

Ἄρθρον 15

1. Αἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως αἱ ἀφορῶσαι εἰς οἰοδήποτε Πρωτόκολλον, θὰ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Οἱ διαδικαστικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ κανόνες υἱοθετηθέντες συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 18 τῆς Συμβάσεως, θὰ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἐκτὸς ἐὰν τὰ Μέρη τοῦ Πρωτοκόλλου συμφωνήσουν ἄλλως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

A. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Πρωτοκόλλου, παρατίθενται τὰ ἐξῆς ὑλικά καὶ οὐσίαι :

1. Ὄργανικαὶ ἐνώσεις τῶν ἀλογόνων καὶ ἐνώσεις αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ σχηματίζουσι τοιαύτας οὐσίας εἰς τὸ θαλάσσιον περιβάλλον, ἐκτὸς τῶν μὴ τοξικῶν ἢ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι μετατρέπονται ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν εἰς οὐσίας βιολογικῶς ἀβλαβεῖς, ἀρκεῖ νὰ μὴ καθιστοῦν ἀνοοσίους τοὺς βρωσίμους θαλασσίους ὁργανισμούς.

2. Ὄργανοπυριτικὲς ἐνώσεις καὶ ἐνώσεις αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ σχηματίσουν τοιαύτας οὐσίας εἰς τὸ θαλάσσιον περιβάλλον, ἐκτὸς τῶν μὴ τοξικῶν ἢ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ταχέως μετατρέπονται ἐντὸς τῆς θαλάσσης εἰς οὐσίας βιολογικῶς μὴ ἐπιβλαβεῖς ἀρκεῖ νὰ μὴ καθιστοῦν ἀνοοσίους τοὺς βρωσίμους θαλασσίους ὁργανισμούς.

3. Ὑδραργυρος καὶ ἐνώσεις ὑδραργύρου.

4. Κάδμιον καὶ ἐνώσεις καδμίου.

5. Μὴ ἀποικοδομήσιμα πλαστικά καὶ μὴ ἀποικοδομήσιμα συνθετικά ὑλικά τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ δημιουργήσουν ἐμπόδια εἰς τὴν ἀλιείαν ἢ ναυσιπλοῖαν, νὰ ἐλαττώσουν τὰς διευκολύνσεις, ἢ νὰ παρεμβάλουν δυσχερείας εἰς ἄλλας νομίμους χρήσεις τῆς θαλάσσης.

6. Ἀργὸν πετρέλαιον καὶ ὑδρογονάνθρακες παραγόμενοι ἐκ τοῦ πετρελαίου, καὶ παντὸς εἶδους μίγματα περιέχοντα τοιαύτας οὐσίας, φορτωθέντα ἐπὶ πλοίων μὲ σκοπὸν ἀπορρίψεως.

7. Ὑψηλοῦ, μέσου καὶ χαμηλοῦ βαθμοῦ ραδιενεργὰ ἀπόβλητα ἢ ἄλλα ὑψηλοῦ, μέσου καὶ χαμηλοῦ βαθμοῦ ραδιενεργὰ ὑλικά ἅτινα θὰ καθορισθοῦν ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Ὄργανισμοῦ Ἀτομικῆς Ἐνεργείας.

8. Ἐνώσεις δξέων καὶ βάσεων, τοιαύτης συνθέσεως καὶ εἰς τοιαύτας ποσότητας, ὥστε νὰ δύνανται νὰ βλάψουν σοβαρῶς τὴν ποιότητα τοῦ θαλασσίου ὕδατος. Ἡ σύνθεσις καὶ ἡ ποσότης ἢ ὁποῖα δέον ἕπως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, θὰ πρέπει νὰ καθορισθῆ ὑπὸ τῶν Μερῶν, συμφώνως πρὸς τὴν, ἐν τῷ ἄρθρῳ 14, παράγρ. 3 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἀναφερομένην διαδικασίαν.

9. Ὑλικά πάσης μορφῆς (π.χ. στερεά, ὑγρά, ἡμίρρευστα ἀέρια, ἢ ζῶντες ὁργανισμοὶ) παραγόμενα διὰ βιολογικὸν, ἢ χημικὸν πόλεμον, ἐκτὸς τῶν ταχέως μετατρεπομένων εἰς

άβλαβή δια φυσικών, χημικών ή βιολογικών διεργασιών εις την θάλασσαν και ἐφ' ὅσον :

α) Δὲν καθιστοῦν ἀνουςίους τοὺς βρωσίμους θαλασσίους ὀργανισμοὺς ἢ δὲν θέτουν εις κίνδυνον τὴν ὑγείαν τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ζώων.

Β. Τὸ παρὸν Παράρτημα δὲν ἐφαρμόζεται δι' ἀπορρίμματα ἢ ἄλλα ὑλικά ἕως εἶναι ἡ ἴλις τῶν ὑπονόμων και ἀπορρίμματα ἐκσκαφῶν, περιέχοντα τὰς οὐσίας τὰς ἀναφερθείσας εις τὰς ἀνωτέρω 1 - 6 παραγράφους ὡς προκαλοῦντα μόλυνσιν. Ἡ ἀπορρίψις τῶν τοιούτων ἀποβλήτων ὑπόκειται ἀναλόγως εις τὰς διατάξεις τῶν παραρτημάτων II καὶ III.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II.

Τὰ ἐξῆς ἀπόβλητα και ἄλλα ὑλικά, ἢ ἀπορρίψις τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖ ἰδιαίτεραν προσοχὴν παρατίθενται διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἄρθρου 5.

1. (α) Ἀρσενικόν, μόλυβδος, χαλκός, ψευδάργυρος, βηρύλλιον, χρώμιον, νικέλιον, βανάδιον, σελήνιον, ἀντιμόνιον και αἱ ἐνώσεις τούτων.

(β) Κυανοῦχα και Φθοριοῦχα.

(γ) Φυτοφάρμακα και τὰ παράγωγα τούτων μὴ καλυπτόμενα ὑπὸ τοῦ Παραρτήματος I.

(δ) Συνθετικά ὀργανικά χημικά οὐσία, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων εις τὸ Παράρτημα I, αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ ἐπιδράσῃ δυσμενῶς ἐπὶ τῶν θαλασσίων ὀργανισμῶν ἢ νὰ καταστήσῃ ἀνουςίους τοὺς βρωσίμους θαλασσίους ὀργανισμοὺς.

2. (α) Ἐνώσεις ὀξέων και βάσεων τῶν ὁποίων ἡ σύνθεσις και ἡ ποσότης δὲν ἔχουν ἀκόμη προσδιορισθῆ συμφώνως πρὸς τὴν ἐν Παραρτήματι I, παράγραφον Α.8. διαδικασίαν.

(β) Ἐνώσεις ὀξέων και βάσεων μὴ καλυπτόμεναι ὑπὸ τοῦ Παραρτήματος I, ἐκτὸς τῶν ἐνώσεων πού πρόκειται νὰ ἀπορριφθῶν εις ποσότητας κατωτέρας τῶν ἐπιπέδων τὰ ὁποῖα θὰ καθορισθῶν ὑπὸ τῶν Μερῶν συμφώνως πρὸς τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 14, παράγραφος 3, τοῦ παρόντος πρωτοκόλλου, διαδικασίαν.

3. Δοχεῖα, ἄχρηστα μέταλλα και ἄλλα χύδην ἀπορρίμματα τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ βυθισθῶν εις τὴν θάλασσαν και ν' ἀποτελέσῃ σοβαρὰ ἐμπόδια διὰ τὴν ἀλιείαν και ναυσιπλοΐαν.

4. Οὐσία αἱ ὁποῖαι, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι μὴ τοξικῆς φύσεως, δύνανται ν' ἀποβοῦν ἐπιβλαβεῖς λόγω τῶν ἀπορριπτομένων ποσοτήτων των, ἢ τοιαῦται δυνάμεναι νὰ ἐλαττώσῃ σοβαρῶς τὰς διευκολύνσεις ἢ νὰ θέσῃν εις κίνδυνον τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἢ τοὺς θαλασσίους ὀργανισμοὺς ἢ νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ναυσιπλοΐαν.

5. Ραδιενεργὰ ἀπόβλητα ἢ ἄλλα ραδιενεργὰ ὑλικά μὴ περιλαμβανόμενα εις τὸ Παράρτημα I. Διὰ τὴν ἐκδοσιν ἀδείας πρὸς ἀπορρίψιν τῶν ὑλικῶν τούτων, τὰ Μέρη θὰ πρέπει νὰ λάβουν πλήρως ὑπ' ὄψιν των τὰς προτάσεις τῶν ἀρμοδίων διεθνῶν σωμάτων εις τὸν τομέα τοῦτο, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦ Διεθνοῦς Ὄργανισμοῦ Ἀτομικῆς Ἐνεργείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III.

Οἱ παράγοντες οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἐξετάζωνται διὰ τὸν καθορισμὸν κριτηρίων διεπόντων τὴν ἐκδοσιν ἀδείων ἀπορρίψις ὑλικῶν εις τὴν θάλασσαν, συμφώνως πρὸς τὸ Ἄρθρον, 7, περιλαμβάνουν :

Α. Χαρακτηριστικά και σύνθεσις τοῦ ὑλικοῦ.

1. Συνολικὴ ποσότης και μέσος ὅρος συνθέσεως τοῦ πρὸς ἀπορρίψιν ὑλικοῦ (π.χ. κατ' ἔτος).

2. Κατάστασις (π.χ. στερεόν, λασπώδες, ὑγρὸν ἢ ἀέριον).

3. Ἰδιότητες : φυσικὴ (π.χ. διαλυτότης και πυκνότης), χημικὴ και βιοχημικὴ (π.χ. ἀπαιτούμενον ὀξυγόνον, θρεπτικὴ ἱκανότης) και βιολογικὴ (π.χ. παρουσία ἰῶν, βακτηρίων, ζυμομυκήτων, παρασίτων).

4. Τοξικότης.

5. Ἀνθεκτικότης : φυσικὴ, χημικὴ και βιολογικὴ.

6. Προσθετικότης και μετασχηματισμὸς βιολογικῶν ὑλῶν ἢ καταλοίπων.

7. Ἐπιδεικτικότης εις φυσικάς, χημικάς και βιοχημικάς ἀλλαγὰς και ἀντιδράσεις εις τὸ ὑδάτινον περιβάλλον, μετ' ἄλλων διαλελυμένων ὀργανικῶν και ἀνοργάνων ὑλικῶν.

8. Πιθανότης προκλήσεως μόλυνσεως ἢ ἄλλων ἀλλαγῶν αἰτινες ἐλαττώνουν τὴν ἐμπορικότητα τῶν πόρων (ἰχθυεῖς, ὀστρακοειδῆ, κ.λπ.).

Β. Χαρακτηριστικά τοποθεσίας ἀπορρίψεως και μέθοδος ἐναποθέσεως.

1. Τοποθεσία (π.χ. συντεταγμένοι τῆς περιοχῆς ἀπορρίψεως, βάθος και ἀπόστασις ἀπὸ τὴν ἀκτὴν) θέσις ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἄλλας περιοχὰς (π.χ. περιοχαὶ ψυχαγωγίας, περιοχαὶ ἰχθυοτροφείων, και περιοχαὶ ἀλιείας και ἐκμεταλλευσίμων πόρων).

2. Ρυθμὸς ἀπορρίψεως ἀνὰ ὀρισμένας περιόδους (π.χ. ποσότης ἀνὰ ἡμέραν, ἐβδομάδα, μῆνα).

3. Μέθοδοι συσκευασίας και περιορισμοῦ, ἐὰν ὑφίστανται

4. Ἀρχικὴ ἀραίωσις ἐπιτευχθεῖσα διὰ προταθείσης μεθόδου ἀποδεσμεύσεως, εἰδικῶς διὰ τῆς ταχύτητος τοῦ πλοίου.

5. Χαρακτηριστικά διασπορᾶς (π.χ. ἐπιδράσεως ρευμάτων, παλίρροιας και ἀέρος ἐπὶ τῆς ὀριζοντίας μεταφορᾶς και τῆς καθέτου ἀναμίξεως).

6. Χαρακτηριστικά τοῦ ὕδατος (π.χ. θερμοκρασία PH, περιεκτικότης εις ἄλας, διαχωρισμὸς εις στρώματα, ὀξυγονοδείκτες τῆς ρυπάνσεως, διαδελυμένον ὀξυγόνον (DO), χημικῶς ἀπαιτούμενον ὀξυγόνον (COD), βιολογικῶς ἀπαιτούμενον ὀξυγόνον (BOD) παρουσία ἀζώτου, ὀργανικοῦ και ὑπὸ μορφὴν ἀλάτων ἀνοργάνων ὀξέων, περιλαμβάνον και τὴν ἀμμωνίαν, αἰωρούμενα ὑλικά, ἄλλαι τροφικαὶ ὕλαι και παραγωγικότης).

7. Χαρακτηριστικά τοῦ βυθοῦ (π.χ. τοπογραφία, γεωχημικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά και βιολογικὴ παραγωγικότης).

8. Ὑπαρξίς και ἐπιπτώσεις ἄλλων ἀπορρίψεων πραγματοποιηθεισῶν εις τὴν περιοχὴν τῆς ἀπορρίψεως (π.χ. ἐνδειξίς ὑπάρξεως βαρέων μετάλλων και περιεκτικότης εις ὀργανικὸν ἄνθρακα).

9. Κατὰ τὴν ἐκδοσιν ἀδείας δι' ἀπορρίψιν, τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ πρέπει νὰ ἐξετάζωνται κατὰ πόσον ὑφίσταται κατάλληλος ἐπιστημονικὴ βάση διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπιπτώσεων τῆς τοιαύτης ἀπορρίψεως εις τὴν ἐν λόγω περιοχὴν, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω προβλέψεις και λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐποχικῶν μεταβολῶν.

Γ. Γενικαὶ ἀπόψεις και συνθήκαι.

1. Πιθαναὶ ἐπιπτώσεις εις τὸ φυσικὸν κάλλος (π.χ. παρουσία ἐπιπλέοντος ἢ βυθισμένου ὑλικοῦ, θολερότης, ἀπαράδεκτος ὁσμὴ, ἀποχρωματισμὸς και ἀφρισμα).

2. Πιθαναὶ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς θαλασσίας ζωῆς, τῶν ἰχθύων και ὀστρακοειδῶν, τῶν ἀλιευμάτων, τῆς συγκομιδῆς θαλασσίων φυτῶν και καλλιέργειας αὐτῶν.

3. Πιθανὰ ἐπιπτώσεις ἐπὶ ἄλλων χρήσεων τῆς θαλάσσης (π.χ. χειροτέρευσις τῆς ποιότητος τοῦ ὕδατος διὰ βιομηχανικὴν χρῆσιν, διάβρωσις ὑποβρυχίων κατασκευῶν παρεμβολὴ ἐπιπλέοντων ὑλικῶν εις τὴν κίνησιν τῶν πλοίων).

παρεμπόδισης τῆς ἀλιείας, ἡ ναυσιπλοΐας διὰ τῆς ἐναποθέσεως ἀπορριμμάτων ἢ στερεῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης καὶ προστασίαν τῶν περιοχῶν εἰδικῆς σημασίας δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς καὶ σκοποὺς διατηρήσεως τῶν.

4. Πρακτικὴ δυνατὸτης ὑπάρξεως ἐναλλακτικῶν μεθόδων τῆς εἰς ξηρὰν ἐπεξεργασίας, ἐναποθέσεως ἐξαλείψεως, ἢ ἐπεξεργασίας ὥστε τὸ ὑλικὸν νὰ καταστῇ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβὲς διὰ τὴν ἀπορριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΑΦΟΡΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΥΠΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΒΛΑΒΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΕΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ.

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

Ὡς Μέρη τῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προστασίαν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης κατὰ τῆς ρυπάνσεως.

Ἀναγνωρίζοντα ὅτι σοβαρὰ ρύπανσις τῆς θαλάσσης ἐκ πετρελαίου καὶ ἄλλων ἐπικινδύνων οὐσιῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐνέχει κινδύνους διὰ τὰς παρακτινοὺς χώρας καὶ τὸ θαλάσσιον οἰκοσύστημα.

Θεωροῦντα ὅτι καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ συνεργασία ὅλων τῶν παρακτινῶν χωρῶν τῆς Μεσογείου διὰ τὴν καταπολέμησιν αὐτῆς τῆς ρυπάνσεως.

ἔχοντα ὑπ' ὄψει τὴν Διεθνή Σύμβασιν «περὶ ἀποφυγῆς ρυπάνσεως τῆς θαλάσσης ὑπὸ τῶν πλοίων» τοῦ 1973, τὴν Διεθνή Σύμβασιν «περὶ ἐπεμβάσεως εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν εἰς περιπτώσεις ρυπάνσεως ἐκ πετρελαιοειδῶν ἐξ ἀτυχημάτων» τοῦ 1969, καθὼς ἐπίσης, καὶ τὸ Πρωτόκολλον «περὶ ἐπεμβάσεως εἰς τὴν Ἀνοικτὴν Θάλασσαν, εἰς περιπτώσεις θαλασσίας ρυπάνσεως ὑπὸ ἄλλων, ἐκτὸς τοῦ πετρελαίου, οὐσιῶν», τοῦ 1973.

Λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν περαιτέρω τὴν Διεθνή Σύμβασιν «περὶ Ἀστικῆς Εὐθύνης διὰ ζημίας ἐκ ρυπάνσεως διὰ πετρελαιοειδῶν», τοῦ 1969,

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ :

Ἄρθρον 1

Τὰ διὰ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου Συμβαλλόμενα Μέρη (ἐφεξῆς ἀναφερόμενα ὡς «Μέρη»), θὰ συνεργασθοῦν διὰ τὴν λήψιν τῶν ἀπαραίτητων μέτρων εἰς περιπτώσεις σοβαροῦ ἢ ἐπικειμένου κινδύνου διὰ τὸ θαλάσσιον περιβάλλον, τὰς ἀκτὰς ἢ τὰ συναφῆ ἐνδιαιρέματα ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἐκ τῶν Μερῶν, τούτου ὀφειλομένου εἰς τὴν παρουσίαν μαζικῶν ποσοτήτων πετρελαιοειδῶν ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν προερχομένων ἐξ ἀτυχημάτων, ἢ εἰς συγκέντρωσιν μικρῶν ποσοτήτων ἀποβλήτων, τὰ ὅποια ρυπαίνουσι ἢ ἀπειλοῦν νὰ ρυπάνουν τὴν θάλασσαν, ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς προσδιοριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς Συμβάσεως διὰ τὴν Προστασίαν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ρυπάνσεως (ἐφεξῆς ἀναφερομένης ὡς «Σύμβασις»).

Ἄρθρον 2

Διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ὁ ὅρος «συναφῆ συμφέροντα» σημαίνει τὰ συμφέροντα ἐνὸς παρακτινίου Κράτους ἀμέσως ἐπηρεαζομένου ἢ ἐπαπειλούμενου, καὶ ἀναφερόμενα μεταξὺ ἄλλων εἰς :

α) δραστηριότητας ἐντὸς τῶν παρακτινῶν ὑδάτων, τῶν λιμένων ἢ ἐκβολῶν ποταμῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀλιευτικῶν δραστηριοτήτων,

β) τὴν ἱστορικὴν καὶ τουριστικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐν λόγω περιοχῆς, περιλαμβανομένης τὸν θαλάσσιον ἀθλητισμὸν καὶ τὴν ψυχαγωγίαν,

γ) τὴν ὑγείαν τῶν παρακτινῶν πληθυσμῶν,

δ) τὴν προστασίαν τῶν ζώων ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 3

Τὰ Μέρη θὰ προσπαθήσουν νὰ διατηρήσουν καὶ νὰ προωθήσουν, εἴτε ἀτομικῶς ἢ μέσῳ διμεροῦς ἢ πολυμεροῦς συνεργασίας, τὰ σχέδιά των ἐκτάκτου ἀνάγκης καὶ τὰ μέσα διὰ τὴν καταπολέμησιν ρυπάνσεως τῆς θαλάσσης ἐκ τῶν πετρελαιοειδῶν ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν. Τὰ μέσα αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνουν, κυρίως ἐξοπλισμὸν, πλοῖα, ἀεροπλάνα καὶ ἀνθρώπινον δυναμικὸν ἑτοιμὸν πρὸς κινήτοποίησιν εἰς περιπτώσεις ἐπείγουσης ἀνάγκης.

Ἄρθρον 4

Τὰ Μέρη θὰ πρέπει νὰ ἀναπτύξουν καὶ νὰ ἐφαρμόσουν εἴτε μεμονωμένως εἴτε μέσῳ διμεροῦς ἢ πολυμεροῦς συνεργασίας, δραστηριότητας περιοδικοῦ ἐλέγχου καλυπτούσας τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ὥστε νὰ ἔχουν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβεῖς πληροφoρίας ἐπὶ τῶν καταστάσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 1, τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 5

Εἰς περίπτωσιν διαφυγῆς ἢ ἀπωλείας εἰς τὴν θάλασσαν ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν εἰς δέματα, δοχεῖα φορτίου, φορητὰς ἢ ἑτέρου εἶδους δεξαμενάς, τὰ Μέρη θὰ πρέπει νὰ συνεργασθοῦν ὅσον καθίσταται ἐφικτὸν διὰ τὴν διάσωσιν καὶ ἐπανάκτησιν τῶν οὐσιῶν αὐτῶν ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ ὁ κίνδυνος ρυπάνσεως τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος.

Ἄρθρον 6

1. Ἐκαστον Μῆρος ἀναλαμβάνει νὰ παράσχη πρὸς τὰ λοιπὰ Μέρη πληροφoρίας ἀφορώσας εἰς :

α) τὴν ἀρμοδίαν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν ἢ τὰς ὑπευθύνους Ὑπηρεσίας διὰ τὴν καταπολέμησιν ρυπάνσεως τῆς θαλάσσης ἐκ πετρελαιοειδῶν καὶ λοιπῶν ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν.

β) τὰς ἀρμοδίαις ἐθνικαῖς Ὑπηρεσίας, τὰς ὑπευθύνους διὰ τὴν λήψιν ἀναφορῶν περὶ ρυπάνσεως τῆς θαλάσσης ἐκ πετρελαιοειδῶν καὶ λοιπῶν ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν καὶ διὰ τὸν χειρισμὸν θεμάτων ἀφορώντων εἰς μέτρα βοήθειας μεταξὺ τῶν Μερῶν.

γ) τὰς νέας μεθόδους διὰ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ρύπανσις τῆς θαλάσσης ἐκ πετρελαιοειδῶν καὶ λοιπῶν ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν καὶ τὰς νέας μεθόδους διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν σχετικῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων.

2. Μέρη τὰ ὅποια ἔχουν συμφωνήσει ν' ἀνταλλάσσουν πληροφoρίας ἀπ' εὐθείας μεταξὺ των, θὰ πρέπει νὰ τὰς κοινοποιοῦν καὶ εἰς τὸ Περιφερειακὸν Κέντρον, τὸ ὁποῖον ἐν συνεχείᾳ θ' ἀνακοινῶν τὰς πληροφoρίας εἰς τὰ λοιπὰ Μέρη ὡς καὶ εἰς τὰ παράκτια Κράτη τῆς περιοχῆς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης τὰ ὅποια δὲν εἶναι Μέρη εἰς τὸ παρὸν Πρωτόκολλον, ἐπὶ βάσεως ἀμοιβαιότητος.

Ἄρθρον 7

Τὰ Μέρη ἀναλαμβάνουν νὰ συντονίζουσι τὴν χρησιμοποίησιν τῶν μέσων ἐπικοινωνίας τὰ ὅποια διαθέτουσι, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσουσι μετὰ τὴν ἀπαιτουμένην ταχύτητα καὶ ἐμπιστοσύνην, τὴν συγκέντρωσιν, μετάδοσιν καὶ διασπορὰν ὅλων τῶν ἀναφορῶν καὶ τῶν ἐπείγουσης φύσεως πληροφoριῶν σχετικῶν μετὰ τὴν ἐπείγουσιν καὶ καταστάσεις ἀναφερομένας εἰς τὸ ἄρθρον 1. Τὸ Περιφερειακὸν Κέντρον θὰ διαθέτῃ τὰ κατάλληλα μέσα ἐπικοινωνίας, ὥστε νὰ συμμετέχῃ εἰς αὐτὴν τὴν συντονιστικὴν προσπάθειαν καὶ κυρίως νὰ ἐκπληρῶνῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτὸ διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 10, ἀποστολήν.

Ἄρθρον 8

1. Ἐκαστον Μῆρος θὰ πρέπει νὰ ἐκδώσῃ ὁδηγίαν, πρὸς τοὺς πλοίαρχους τῶν πλοίων τὰ ὅποια φέρουσι τὴν σημαίαν

του και προς τους Κυβερνήτας των αεροσκαφών των έγγραμμένων εις τὰ νηολογία του, να αναφέρουν μέσω των ταχυτέρων και πλέον καταλλήλων μέσων, κατά περίπτωση, εν συσχετισμῷ προς τὸ Παράρτημα I τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, εἴτε προς ἕτερον Μέρους ἢ προς τὸ Περιφερειακὸν Κέντρον :

α) Πᾶν ἀτύχημα προκαλοῦν ἢ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ ρύπανσιν τῆς θαλάσσης ἐκ πετρελαιοειδῶν ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν.

β) Τὴν ὑπαρξίν, χαρακτηριστικὰ καὶ ἔκτασιν, τῶν παρατηρηθεισῶν ἐν θαλάσῃ πετρελαιοκηλίδων ἢ κηλίδων ἐξ ἐτέρων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν, αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ ἀποτελοῦν σοβαρὰν καὶ ἐπικειμένην ἀπειλὴν διὰ τὸ θαλάσσιον περιβάλλον ἢ τὰς ἀκτὰς ἢ τὰ συναφῆ ἐνδιαφέροντα ἐνὸς ἢ περισσοτέρων Μερῶν.

2. Αἱ συμφώνως τῇ παραγρ. 1 συγκεντρούμεναι πληροφορίες, θὰ πρέπει ν' ἀνακοινουῦνται καὶ προς τὰ λοιπὰ Μέρη τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ἐπηρεάζωνται ἐκ τῆς ρυπάνσεως :

α) Ὑπὸ τοῦ Μέρους τὸ ὁποῖον λαμβάνει τὴν πληροφορίαν, εἴτε ἀμέσως, ἢ κατὰ προτίμησιν μέσω τοῦ Περιφερειακοῦ Κέντρου, ἢ

β) ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Κέντρου.

Εἰς περιπτώσεις ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίας μεταξύ τῶν Μερῶν, τὸ Περιφερειακὸν Κέντρον θὰ πρέπει νὰ ἐνημεροῦται ἐπὶ τῶν ληφθέντων, ὑπὸ τῶν Μερῶν τούτων, μέτρων.

3. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 2, τὰ Μέρη δὲν δεσμεύονται ἐκ τῆς ὑποχρέσεως τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἄρθρον 9, παράγραφος 2, τῆς Συμβάσεως.

Ἄρθρον 9

1. Πᾶν Μέρος ἀντιμετωπίζον περιστατικὸν ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, θὰ πρέπει :

(α) Νὰ προβῆ εἰς τὰς ἀναγκαῖας ἐκτιμήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἀτυχήματος ἢ τὸν ἐπείγοντα χαρακτήρα αὐτοῦ ἢ κατὰ τὴν περίπτωσιν τὸν τύπον καὶ τὴν κατὰ προσέγγισιν ποσότητα τοῦ πετρελαίου ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν καὶ τὴν κατεύθυνσιν καὶ ταχύτητα κινήσεως τῆς κηλίδος.

(β) Νὰ λάβῃ ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἢ τὴν μείωσιν τῶν ἐπιπτώσεων τῆς ρυπάνσεως.

(γ) Νὰ ἐνημερώσῃ ἀμέσως ὅλα τὰ λοιπὰ Μέρη, εἴτε ἀπ' εὐθείας ἢ μέσω τοῦ Περιφερειακοῦ Κέντρου, ἐπὶ τῶν γενομένων ἐκτιμήσεων ἢ οἰοῦντι ποτε μέτρου τὸ ὁποῖον ἔλαβε ἢ πρόκειται νὰ λάβῃ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως.

(δ) Νὰ συνεχίσῃ τὴν παρακολούθησιν τῆς καταστάσεως ἐπὶ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερο χρόνον καὶ ν' ἀναφέρῃ ἐπ' αὐτῆς συμφώνως προς τὸ ἄρθρον 8.

2. Εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἔχουν ληφθῆ μέτρα διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς προερχομένης ἐξ ἐνὸς πλοίου, θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα προς προστασίαν τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀτόμων καὶ εἰ δυνατὸν τὸ ἴδιον τὸ πλοῖον. Τὸ ἀναλαμβάνον τοιαύτην δραστηριότητα Μέρος θὰ πρέπει νὰ ἐνημερώσῃ τὸν Διακυβερνητικὸν Ναυτιλιακὸν Συμβουλευτικὸν Ὁργανισμόν. (IMCO).

Ἄρθρον 10

1. Πᾶν Μέρος ἔχον ἀνάγκην ὑποστηρίξεως διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως ἐκ πετρελαιοειδῶν ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν αἱ ὁποῖαι ρυπαίνουσι ἢ ἀπειλοῦν νὰ ρυπάνουν τὰς ἀκτὰς του, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν ἄλλων Μερῶν, εἴτε ἀπ' εὐθείας ἢ μέσω τοῦ ἀναφερομένου εἰς ἄρθρον 6 Περιφερειακοῦ Κέντρου, ἐνάρξεως γενομένης ἐκ τῶν Μερῶν τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται ὡς περισσότερο ἐπηρεαζόμενα ὑπὸ τῆς ρυπάνσεως. Ἡ τοιαύτη ὑποστήριξις δύναται νὰ περιλαμβάνῃ, εἰδικώτερον, συμβουλὰς εἰδικῶν καὶ προσφορὰν ἢ διαθέσιν προς τὸ ἐνδιαφερόμενον Μέρος διαφόρων ὑλικῶν, ἐξοπλισμοῦ καὶ ναυτιλιακῶν διευ-

κολύνσεων. Τὰ Μέρη ὑπὸ τῶν ὁποίων αἰτεῖται ἢ τοιαύτη ὑποστήριξις, θὰ πρέπει νὰ καταβάλλουν πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν αὐτῆς.

2. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν, τὰ Μέρη τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐμπλακῆ εἰς ἰνα ἐπιχειρήσιν καταπολεμήσεως ρυπάνσεως, δὲν συμφωνοῦν ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς, τὸ Περιφερειακὸν Κέντρον δύναται, κατόπιν συμφωνίας των νὰ συντονίσῃ τὴν δραστηριότητα τῶν μέσων τὰ ὁποῖα διετέθησαν ὑπὸ τῶν Μερῶν.

Ἄρθρον 11

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6, 7, 8, 9 καὶ 10 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὸ Περιφερειακὸν Κέντρον θὰ ἐπεκταθοῦν καταλλήλως εἰς τὰ Ὑποπεριφερειακὰ Κέντρα, εἰς περίπτωσιν ἰδρύσεως των, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν σκοπῶν καὶ λειτουργιῶν των καὶ τῶν σχέσεών των μετὰ τοῦ εἰρημένου Περιφερειακοῦ Κέντρου.

Ἄρθρον 12

1. Τακτικοὶ Σύνοδοι τῶν Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θὰ πρέπει νὰ πραγματοποιοῦνται ἐν συσχετισμῷ μετὰ τῶν τακτικῶν Συνόδων τῶν συμβεβλημένων Μερῶν τῆς Συμβάσεως, τῶν συγκαλουμένων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 14 τῆς Συμβάσεως. Τὰ Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου δύναται νὰ συγκαλοῦν ἐκτάκτους συνόδους, ὡς τοῦτο προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 τῆς Συμβάσεως.

2. Θέματα τῶν Συνόδων τῶν Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θὰ εἶναι εἰδικώτερον :

(α) Ἐλεγχος ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου καὶ ἀξιολόγησις τῆς καταλληλότητος τῶν υἱοθετηθέντων μέτρων καὶ τῆς ἀνάγκης λήψεως παντὸς ἐτέρου μέτρου, εἰδικῶς ὑπὸ τύπον Παραρτημάτων.

(β) Ἐπανεξέτασις καὶ ἀναθεώρησις ὡς ἀπαιτεῖται τῶν Παραρτημάτων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

(γ) Ἐκπλήρωσις ἐτέρων λειτουργιῶν αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 13.

1. Αἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὰ Πρωτόκολλα θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ διὰ τὸ παρὸν Πρωτόκολλον.

2. Οἱ διαδικαστικοὶ κανονισμοὶ καὶ οἱ οἰκονομικοὶ τοιοῦτοι υἱοθετηθέντες συμφώνως προς τὸ ἄρθρον 18 τῆς Συμβάσεως θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἐκτὸς ἐὰν τὰ Μέρη τοῦ Πρωτοκόλλου, συμφωνήσουν ἄλλως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I.

Περιεχόμενα τῆς Ἀναφορᾶς ἣτις ὑποβάλλεται συμφώνως προς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

1. Ἐκάστη ἀναφορὰ θὰ πρέπει γενικῶς νὰ περιλαμβάνῃ, κατὰ τὸ δυνατὸν :

(α) Τὸν προσδιορισμὸν τῆς πηγῆς τῆς ρυπάνσεως (ταυτότητα τοῦ πλοίου, ὁσάκις εἶναι δυνατὸν).

(β) Τὴν γεωγραφικὴν θέσιν καὶ τὴν ὥραν καὶ ἡμερομηνίαν καθ' ἣν συνέβη τὸ γεγονός ἢ ἐγένετο παρατηρήσις.

(γ) Τὰς ἐπικρατούσας εἰς τὴν περιοχὴν συνθήκας ἀνέμων καὶ θαλάσσης.

(δ) Ὅσον ἢ ρύπανσις προέρχεται ἐκ τινος πλοίου, σχετικὰς λεπτομερείας ἐν σχέσει προς τὴν κατάστασιν τοῦ πλοίου.

2. Ἐκάστη ἀναφορὰ θὰ πρέπει εἰδικῶς νὰ περιέχῃ κατὰ τὸ δυνατὸν :

(α) Σαφῆ ἐνδειξιν ἢ περιγραφὴν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν, περιλαμβανομένων τῶν ὀρθῶν τεχνικῶν ὀνομασιῶν τῶν τοιούτων οὐσιῶν (ἐμπορικαὶ ὀνομασίαι δὲν

πρέπει να χρησιμοποιούνται εις αντικατάστασιν τῶν ὀρθῶν τεχνικῶν ὀνομασιῶν).

(β) Ἐκθεσιν ἢ ἐκτίμησιν τῶν ποσοτήτων, τῶν συγκεντρώσεων καὶ ἀναλόγων συνθηκῶν τῶν ἀποβληθειῶν ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν ἢ ἐκείνων πού πρόκειται ν' ἀποβληθοῦν εις τὴν θάλασσαν.

(γ) Περιγραφήν τῶν θεμάτων καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν σημείων, ὅπου εἶναι δυνατόν.

(δ) Τὸ ὄνομα τοῦ παραλήπτου, τοῦ ἀποστολέως ἢ τοῦ κατασκευαστοῦ.

3. Ἐκάστη ἀναφορὰ θὰ πρέπει σαφῶς νὰ διευκρινίζη, ὡςάκις καθίσταται δυνατόν, ἐὰν αἱ ἐπιβλαβεῖς ἀποβληθεῖσαι οὐσίαι εἶναι πετρελαιοειδῆ ἢ ἐπιβλαβῆς ὑγρὸν, στερεὰ ἢ ἀέριος οὐσία καὶ ἐὰν ἡ οὐσία αὕτη μετεφέρθη ἢ μεταφέρεται, χύδην ἢ συσκευασμένη εἰς κιβώτια, φορητὰς δεξαμενάς ἢ εἰς βαγόνια σιδηροδρομικὰ ἢ ὀδικὰ.

4. Ἐκάστη ἀναφορὰ θὰ πρέπει νὰ συμπληροῦται, ὡςάκις κρίνεται ἀναγκαῖον καὶ δι' ἐτέρων σχετικῶν πληροφοριῶν, αἰτουμένη ὑπὸ παραλήπτου τῆς ἀναφορᾶς ἢ κρινόμενων καταλλήλως ὑπὸ τοῦ ἀποστέλλοντος τὴν ἀναφορὰν.

5. Τὰ ἐν ἄρθρῳ 8 παρ. 1 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἀναφερόμενα πρόσωπα :

(α) Θὰ συμπληρώσουν κατὰ τὸ δυνατόν πληρέστερον τὴν ἀναφορὰν, ἐὰν κρίνεται ἀναγκαῖον, μὲ πληροφορίας ἀφορώσας περαιτέρω ἐξελίξεις, καὶ

(β) Θὰ συμμορφοῦνται κατὰ τὸ δυνατόν πληρέστερον, πρὸς τὰς αἰτήσεις τῶν ἐπηρεαζομένων Κρατῶν διὰ συμπληρωματικὰς πληροφορίας.

Ἄρθρον Δεύτερον.

Ἄδεια ἀπορρίψεως ὑλῶν εἰς τὴν θάλασσαν.

1. Πλοῖα ἢ ἀεροσκάφη, ὑπαγόμενα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ διὰ τοῦ παρόντος κυρουμένου Πρωτοκόλλου «περὶ προλήψεως ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ τῆς ἀπορρίψεως οὐσιῶν ἐκ τῶν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν», προκειμένου νὰ ἀπορρίψουν εἰς τὴν θάλασσαν κατάλοιπα ἢ ἄλλας ὑλίας, ὀφείλουν νὰ ἐφοδιάζονται διὰ τῶν προβλεπομένων ἐν τῇ Συμβάσει «Εἰδικῶν ἢ Γενικῶν Ἄδειῶν» αἵτινες χορηγοῦνται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς εἰς ἐξαιρετικὰς μόνον περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τούτων ὅρους, τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸ Παράρτημα III τοῦ Πρωτοκόλλου.

2. Αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας καὶ ἂς ὑπάρχει κίνδυνος ἀνθρωπίνης ζωῆς ἢ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πλοίου ἢ ἀεροσκάφους.

Ἄρθρον Τρίτον.

Ἄρμόδια Ἄρχαι.

1. Ἄρμόδια Ἄρχαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου καὶ τῆς κυρουμένης Συμβάσεως καὶ τῶν Πρωτοκόλλων αὐτῆς, τὴν βεβαίωσιν τῶν παραβάσεων καὶ τὴν ἐπιβολὴν κυρώσεων εἶναι διὰ μὲν τὰ πλοῖα τὰ κεντρικὰ Λιμεναρχεῖα, Λιμεναρχεῖα καὶ Ὑπολιμεναρχεῖα, διὰ δὲ τὰ ἀεροσκάφη αἱ ἀντίστοιχοι Ἄρχαι τῶν Πολιτικῶν Ἀερολιμένων.

2. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Ἄρχαι εἶναι ἀρμόδιαι διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου «Γενικῶν ἢ Εἰδικῶν Ἄδειῶν» κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας καὶ Ἐνεργείας καὶ προκειμένου, περὶ ἀπορρίψεως οὐσιῶν θετουσῶν εἰς κίνδυνον τὴν Δημοσίαν ὑγείαν, τοῦ Ὑπουργοῦ Κοιν. Ὑπηρεσιῶν τοῦ κατὰ περίπτωσιν ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἢ Συγκοινωνιῶν, παρεχομένης μετὰ σχετικὴν γνωμοδότησιν καταλλήλου ἐργαστηρίου, ὑποδεικνυμένου κατὰ περίπτωσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ.

3. Αἱ ἀρμόδιαι Κεντρικαὶ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, μεριμνοῦν διὰ τὴν ἐκδοσιν ὁδηγίων πρὸς τοὺς πλοιοάρχους

τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων καὶ ἀεροσκαφῶν πρὸς ὑποβολὴν ἀναφορῶν διὰ περιστατικὰ ρυπάνσεως ἐξ ἀτυχημάτων ἢ ἄλλων αἰτιῶν διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν ἐνδιαφερομένων Μερῶν καὶ τοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ διὰ λήψιν καταλλήλων μέτρων καταπολεμησῶς τῆς ρυπάνσεως, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 7 - 10 τοῦ Πρωτοκόλλου «περὶ συνεργασίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ πετρελαίου καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν».

Ἄρθρον τέταρτον.

Ἐξασφάλις ἀπαιτήσεων.

1. Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν προκληθειῶν ἐκ ρυπάνσεως ζημιῶν, ὡς καὶ διὰ τὰς γενομένας δαπάνας πρὸς ἀποτροπὴν ἢ ἐξουδετέρωσιν αὐτῆς, ὑπεύθυνος εἶναι ὁ ὑπαίτιος προκαλέσας τὴν ρύπανσιν, μετ' αὐτοῦ δὲ εὐθύνονται εἰς ὀλόκληρον καὶ οἱ κάτωθι :

α) Ἐπὶ πλοίων καὶ δεξαμενοπλοίων ὁ Πλοιοάρχος, ὁ πλοιοκτήτης, ὁ ἐφοπιστής, ὁ ἐν Ἑλλάδι διαχειριστὴς τοῦ πλοίου, ἐπὶ πλοίων δὲ καὶ δεξαμενοπλοίων ἀνηκόντων εἰς Ἀνωθύνους Ἐταιρείας καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας, ὡς καὶ ὁ Διευθύνων Σύμβουλος αὐτῆς.

β) Ἐπὶ οἰκισθῆποτε ἄλλης ἐγκαταστάσεως, ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ ἐκμεταλλευόμενος αὐτήν, ἐὰν δὲ αὕτη ἀνήκῃ εἰς ἑταιρείαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ Διευθύνων Σύμβουλος αὐτῆς, ὡς καὶ ὁ ἐν γένει ἐκπροσωπῶν τὴν ρυπαίνουσαν Μονάδα.

2. Ἄρμόδια δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὴν παρῶν. 1 διαφορῶν καθίστανται τὰ δικαστήρια τοῦ τόπου ἐνθα ἐγένετο ἡ ρύπανσις ἢ ἐνὸς τῶν Λιμένων ἐνθα κατέπλευσε τὸ πλοῖον, ἐν περιπτώσει δὲ ρυπάνσεως τῆς ἀνοικτῆς Θαλάσσης καὶ μὴ κατὰ πλοῦ τοῦ πλοίου εἰς ἑλληνικὸν λιμένα, τὰ δικαστήρια Πειραιῶς.

Ἄρθρον πέμπτον.

Κυρώσεις.

1. Οἱ παρεχόμεναι τῶν διατάξεων τῆς κυρουμένης Συμβάσεως καὶ τῶν Πρωτοκόλλων αὐτῆς, ὡς καὶ τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ ὀγδόῳ αὐτοῦ ἐκδιδομένων Προεδρικῶν Διαταγμάτων, τιμωροῦνται ποινικῶς, διοικητικῶς καὶ πειθαρχικῶς, ὡς ἀκολουθῶς :

α) Ποινικαὶ κυρώσεις :

i) Οἱ ἐκ προθέσεως προκαλοῦντες σοβαρὰν ρύπανσιν τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον τριῶν (3) μηνῶν. Ἐὰν ἐκ τῆς πράξεως δύναται νὰ προκύψῃ κίνδυνος ζημίας ἢ βλάβης εἰς πρόσωπα ἢ πράγματα, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον ἐνὸς (1) ἔτους.

ii) Οἱ ἐξ ἀμελείας γενόμενοι ὑπαίτιοι τῶν ὡς ἄνω πράξεων τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως. Οὗτοι δύναται νὰ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ πάσης ποινῆς, ἐὰν οἰκεία βουλήσῃ ἐξουδετερώσῃ τὴν ρύπανσιν καὶ ἀποτρέψῃν πᾶσιν δυναμένην νὰ ἐπέλθῃ βλάβη ἢ ζημία ἢ ἐὰν διὰ ταχείας ἀναγγελίας πρὸς τὰς Ἄρχας ἢ θελον συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς ρυπάνσεως, καταβάλλοντες συγχρόνως καὶ τὰς συναφεῖς δαπάνας.

β) Διοικητικαὶ κυρώσεις :

i) Ὑπαίτιοι ρυπάνσεως τῆς Θαλάσσης ἢ τῶν ἀκτῶν τιμωροῦνται δι' ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς διὰ προστίμου ἐξικνουμένου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν πέντε ἑκατομμυρίων (5.000.000) δραχμῶν.

Εἰς περιπτώσεις ἐξακολούθησεως ρυπάνσεως ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς πρόστιμον μέχρι τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμῶν δι' ἐκάστην ἡμέραν υπερβάσεως τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἀποκαταστάσεως.

Εἰς περιπτώσιν σοβαρᾶς ρυπάνσεως ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἐπιβάλλει πρόστιμον μέχρι πενήτηντα ἑκατομμυρίων (50.000.000) δραχμῶν.

ii) Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας δύναται νὰ ἀυξάνονται τὰ ἀνώτατα ὄρια τῶν προστίμων.

ιι) Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν κατὰ τὸ στοιχείον τοῦτο ἐπιβαλλομένων προστίμων εὐθύνονται εἰς ὁλόκληρον τὰ εἰς τὴν παράγραφον 1 τοῦ τετάρτου ἄρθρου προσδιοριζόμενα πρόσωπα.

γ) Πειθαρχικαὶ κυρώσεις:

Ἐὰν οἱ ὑπαίτιοι ρυπάνσεις εἶναι Ἕλληνες ναυτικοί, ὑπόκεινται καὶ εἰς πειθαρχικὴν δίωξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους ΠΕΜΠΤΟΥ καὶ Ν.Δ. 187/1973 «περὶ Κώδικος Δημοσίου Ναυτικοῦ Δικαίου», τιμωρούμενοι διὰ προσωρινῆς στερήσεως ἀσκήσεως τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος.

Αἱ ὡς ἄνω κυρώσεις, συντρεχουσῶν τῶν ναυμίων προϋποθέσεων, ἐπιβάλλονται ἀθροιστικῶς.

* Ἄρθρον ἕκτον.

Διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεων πρὸς ἐπιβολὴν διοικητικῶν κυρώσεων καὶ ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων.

1. Ἡ διαδικασία ἐπιβολῆς τῶν διοικητικῶν κυρώσεων (προστίμου), ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς θεταίωσης τῆς παραβάσεως ὑπὸ τοῦ διαπιστοῦντος ταύτην ὄργανου, τὸ ὁποῖον συντάσσει ὑποχρεωτικῶς πλήρη περὶ ταύτης ἐκθέσιν. Ἡ ἐκθέσις αὕτη ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς παραβάσεως. Ὁμοίαν, μετ' ἴσης ἀποδεικτικῆς δυνάμεως ἐκθέσιν, συντάσσουν καὶ οἱ διαπιστοῦντες παραβάσεις ρυπάνσεως χειριστὰὶ πολεμικῶν ἀεροσκαφῶν καὶ ἐλικόπτερον, ὡς καὶ κυβερνήται πολεμικῶν πλοίων.

Ἡ παράβασις δύναται νὰ διαπιστοῦται καὶ κατόπιν ἐιδικῶν χημικῶν ἀναλύσεων ὑπὸ κρατικῶν ἐργαστηρίων δειγμάτων τῶν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τῶν πλοίων ἢ ἐγκαταστάσεων ξηρᾶς ἐκχυθείσων ὕδατων.

2. Χειριστὰὶ ἀεροσκαφῶν τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς ἀεροπορίας, ὡς καὶ Ἕλληνες Πλοίαρχοι καὶ Κυβερνήται ἐμπορικῶν πλοίων, ὀφείλουσιν ν' ἀναφέρουσι εἰς τὴν Ἀρχὴν οἰονδήποτε περιπτώσιν ρυπάνσεως διαπιστομένην παρ' αὐτῶν.

3. Ἀρμοδία πρὸς διαπίστωσιν τῆς παραβάσεως καὶ ἐπιβολὴν τοῦ προστίμου εἶναι ἡ πλησιεστέρα πρὸς τὸν τόπον τῆς παραβάσεως Ἀρχὴ ἢ ἡ Ἀρχὴ τοῦ πρώτου λιμένας κατάπλου τοῦ πλοίου μετὰ τὴν παράβασιν.

4. Προκειμένου περὶ παραβάσεων διαπραττομένων ὑπὸ πλοίων μετ' ἐξένην σημασίαν ἐκτὸς τῶν ἑλληνικῶν χωρικῶν ὕδατων, ἡ διαπίστωσις τῆς παραβάσεως καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν κυρώσεων διενεργεῖται κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς Συμβάσεως.

5. Ἀπὸ τῆς συντάξεως τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐκθέσεως καὶ μέχρι πληρωμῆς τοῦ διὰ τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένου προστίμου ἀπαγορεύεται ὁ ἀπόπλους τοῦ πλοίου. Ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἀπόπλου αἰρεται διὰ καταθέσεως ἰσοπόσου πρὸς τὸ ἐπιβληθὲν ἢ τὸ, ἐκ τῶν ἐν γένει συνθηκῶν τῆς ρυπάνσεως κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἀρχῆς, πιθανολογούμενον πρόστιμον ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς ναυμίου, λειτουργοῦσιν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῆς.

Ὁ ἀπόπλους δύναται ἐπίσης νὰ ἐπιτραπῇ ἄνευ καταβολῆς τοῦ προστίμου ἢ καταθέσεως ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς Τραπεζῆς, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, δι' ἐν ἡ πλείονα ταξίδια, ἐὰν ἐπιτακτικοὶ συγχοινωνικοὶ ἢ ἕτεροι λόγοι δικαιολογοῦν τοῦτο ἢ ἐὰν παρέχεται ἑτέρα ἐπαρκής, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀσφάλεια καὶ εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀνέφικτος ἢ ἄμεσος προσαγωγὴ Τραπεζικῆς ἐγγυήσεως.

6. Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς, κατόπιν ἐγγράφου κλητεύσεως τοῦ παραβάτου, καλουμένου πρὸς ἀπολογία ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως ταύτης, δυνάμενης τῆς προδεσμίας νὰ παραταθῇ αἰτήσιν τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐπὶ πενθήμερον.

7. Ἐν ἀδυναμίᾳ ἀνευρέσεως τοῦ παραβάτου δι' οἰονδήποτε λόγον, καλεῖται πρὸς παροχὴν ἐξηγήσεων ἐπὶ τῆς παραβάσεως ὁ ἐκάστοτε Πλοίαρχος τοῦ πλοίου ἢ ὁ πλοιοκτήτης ἢ ὁ ἐφοπλιστής ἢ ὁ ἐκπρόσωπος αὐτῶν.

8. Ἡ ἐπιβάλλουσα τὴν κύρωσιν διοικητικὴ ἀπόφασις ἐκδίδεται, οὐ μόνον κατὰ τοῦ ὑπαίτιου τῆς παραβάσεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον τέταρτον τοῦ παρόντος συνυπευθύνων πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐπιβαλλομένου προστίμου.

9. Ἐὰν δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν εἶναι δυνατὴ ἢ κατὰ τοῦ ὑπαίτιου τῆς παραβάσεως ἐκδοσις τῆς ἀποφάσεως, ἡ διαδικασία χωρεῖ καὶ ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται κατὰ τῶν λοιπῶν ἐν ἄρθρῳ τετάρτῳ συνυπευθύνων πρὸς καταβολὴν τοῦ προστίμου.

10. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἐπιβολῆς προστίμου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ὁ παραβάτης, ὡς καὶ πᾶς ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ προστίμου, ἀσκεῖ, πρὸ τῆς προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Τριμελοῦς Διοικητικοῦ Πρωτοδικείου, ἱεραρχικὴν προσφυγὴν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται τόσον περὶ τῆς ναυμιότητος αὐτῆς ὡς καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας.

Ἡ προσφυγὴ αὕτη ἀσκεῖται ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προδεσμίας δέκα πέντε (15) ἡμερῶν, ἀρχαμένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν προσφεύγοντα τῆς ἐπιβαλλούσης τὸ πρόστιμον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Κατὰ τῆς ἐπιβαλλούσης τὸ πρόστιμον ἀποφάσεως, ὁ παραβάτης, ὡς καὶ πᾶς ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ προστίμου, δύναται νὰ ἀσκήσῃ προσφυγὴν ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προδεσμίας δέκα πέντε (15) ἡμερῶν, ἀρχαμένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς κοινοποιήσεως εἰς αὐτὸν τῆς ἀποφάσεως. Αἱ προσφυγαὶ ἀσκούνται ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Πρωτοδικείου, μονομελοῦς μὲν συνθέσεως διὰ ποσὸν προστίμου μέχρι διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμῶν, τριμελοῦς δὲ συνθέσεως διὰ ποσὸν προστίμου μεγαλύτερου. Κατὰ τὸν ἀρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ὡς ἄνω προσφυγῶν εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου τετάρτου ὀριζόμενα δικαστήρια.

Εἰς τὴν κοινοποιουμένην πρᾶξιν περὶ ἐπιβολῆς προστίμου, μνημονεύεται ρητῶς, τόσον ἡ δεκαπενθήμερος προδεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶναι δυνατόν νὰ ἀσκηθῇ ἢ ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων διοικητικῶν δικαστηρίων ἢ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προσφυγὴ, ὅσον καὶ αἱ ἐπιβλαβεῖς διὰ τὸν πρὸς ὄν ἀπευθύνεται ἢ κοινοποιήσιν συνέπειαι εἰς περιπτώσιν παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς προδεσμίας πρὸς ἀσκήσιν προσφυγῆς.

* Ἄρθρον ἑβδομον.

Τέλος χορηγήσεως ἀδειῶν.

1. Διὰ τὴν χορήγησιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀπαιτουμένων ἀδειῶν αἰτινες ἀποτελοῦν διατετιμημένον ἐντυπον τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου προκειμένου περὶ πλοίων, ἢ τῆς Ὑπερσίας Πολιτικῆς Ἀεροπορίας προκειμένου περὶ ἀεροσκαφῶν, καταβάλλεται σὺν τῇ ὑποβολῇ αἰτήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου, τέλος:

(α) Ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων (2.000) διὰ τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Νηολόγια πλοῖα καὶ ἀεροσκάφη.

(β) Ἐκ Λιρῶν Ἀγγλίας τριάκοντα (30) διὰ τὰ ξένα τοιαῦτα.

2. Τὸ τέλος τοῦτο ἀποτελεῖ δημόσιον ἔσοδον, εἰσπραττόμενον κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

* Ἄρθρον ὄγδοον.

Ἐξουσιοδοτήσεις.

Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν, Βιομηχανίας καὶ Ἐνεργείας Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Συγχοινωνιῶν δύναται νὰ γίνωνται ἀποδοτικὰ συμπληρώσεις καὶ τροποποιήσεις τῆς κυρουμένης Διεθνούς Συμβάσεως καὶ τῶν Πρωτοκόλλων αὐτῆς, ὡς ἐπίσης συμφωνία διμερεῖς ἢ πολυμερεῖς διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Θαλασσίου Περιβάλλοντος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τῆς Συμβάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ Πρωτοκόλλου «περὶ συνεργασίας διὰ τὴν καταπολέμησιν ρυπάνσεως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ἐκ πετρελαίου καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν», νὰ ἀναστέλληται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Πρωτοκόλλων ἐν περιπτώσει πολέμου ὡς καὶ νὰ ρυθμίζεται πᾶσα ἑτέρα λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νόμου, τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Πρωτοκόλλων αὐτῆς.

*Άρθρον ένατον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1978

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ, ΤΣΑΤΣΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΚΩΝΣΤ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΥΑΓΓ. ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΟΞΙΑΔΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑ'ΑΣ

ΕΜΜ. ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Εδωροθήκη καὶ ἐπέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1978

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ :

Η έτήσια συνδρομή της Έφημερίδας της Κυβερνήσεως, ή τιμή των φύλλων της που πουλιούνται τμηματικά και τα τέλη δημοσιεύσεων στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίσθηκαν από 1 Ιανουαρίου 1974 ως ακολούθως :

Α' ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

1. Για το Τεύχος Α'	Δραχ.	600
2. » » » Β'	»	700
3. » » » Γ'	»	500
4. » » » Δ'	»	1.000
5. » » » Νομικών Προσώπων Δ.Δ. κτλ	»	500
6. » » » Παράρτημα	»	300
7. » » » Άνωνύμων Έταιρειών κτλ....	»	3.000
8. » » Δελτίο Έμπορικώς και Βιομηχανικώς Ίδιοκτησίας	»	200
9. Για όλα τα τεύχη και το Δ.Ε.Β.Ι.	»	6.000

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες του Κράτους καταβάλλουν το 1/2 των ανωτέρω συνδρομών.

Ύπέρ του Ταμείου Άλληλοβοηθείας Προσωπικού του Έθνικού Τυπογραφείου (ΤΑΠΕΤ) αναλογούν τα εξής ποσά :

1. Για το Τεύχος Α'	Δραχ.	30
2. » » » Β'	»	35
3. » » » Γ'	»	25
4. » » » Δ'	»	50
5. » » » Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κτλ	»	25
6. » » » Παράρτημα	»	15
7. » » » Άνωνύμων Έταιρειών κτλ. .	»	150
8. » » Δελτίο Έμπ. και Βιομ. Ίδιοκτησίας ..	»	10
9. Για όλα τα τεύχη	»	300

Β'. ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ

Η τιμή πώλησεως κάθε φύλλου, μέχρις 8 σελ., είναι 3 δρχ., από 9 ως 40 σελ. 8 δρχ., από 41 ως 80 σελ. 15 δρχ., από 81 σελ. και άνω ή τιμή πώλησεως κάθε φύλλου προσαυξάνεται κατά 15 δρχ. ανά 80 σελίδες.

Γ'. ΤΕΛΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

I. Στό Τεύχος Άνωνύμων Έταιρειών και Έταιρειών Περιορισμένης Εύθύνης :

Α'. Δημοσιεύματα Άνωνύμων Έταιρειών :

1. Τών δικαστικών πράξεων	Δραχ.	400
2. Τών καταστατικών Άνωνύμων Έταιρειών...	»	10.000
3. Τών τροποποιήσεων των καταστατικών των Άνωνύμων Έταιρειών	»	2.000
4. Τών ανακοινώσεων και προσκλήσεων σε γενικές συνελεύσεις, των κατά το άρθρο 32 του Ν. 3221/24 γνωστοποιήσεων, των ανακοινώσεων, που προβλέπονται από το άρθρο 59 παρ. 3 του Ν.Δ. 400/70 «περί Άλλοδαπών Ασφαλιστικών Έταιρειών» και των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΛΤΑ, που αναφέρονται σε προσωρινές διατάξεις	»	1.000
5. Τών ανακοινώσεων των υπό διάλυση Άνωνύμων Έταιρειών, κατά το Β.Δ. 20/5/1939 ...	»	200
6. Τών Ισολογισμών των Άνωνύμων Έταιρειών	»	4.000
7. Τών συνοπτικών μηνιαίων καταστάσεων των Τραπεζικών Έταιρειών	»	1.000
8. Τών αποφάσεων «περί έγκρισεως τιμολογίων των Ασφαλιστικών Έταιρειών»	»	600
9. Τών υπουργικών αποφάσεων «περί παροχής άδειας επέκτασεως των εργασιών Ασφαλιστικών Έταιρειών», των εκθέσεων περιουσιακών στοιχείων Άνωνύμων Έταιρειών γενικά, και των αποφάσεων του Δ.Σ. του ΕΛΤΑ, με τις όποιες εγκρίνονται και δημοσιεύονται οι κανονισμοί αυτού	»	4.000
10. Τών αποφάσεων «περί παροχής πληρεξουσιότητας προς αντιπροσώπευση εν Έλλάδι άλλοδαπών Έταιρειών» και των αποφάσεων «περί μεταβιβάσεως του χαρτοφυλακίου Ασφαλιστικών Έταιρειών κατά το άρθρο 59 παρ. 1 του Ν.Δ. 400/70»	»	2.000
11. Τών αποφάσεων «περί συγχωνεύσεως Άνωνύμων Έταιρειών»	»	10.000

12. Τών αποφάσεων της Έπιτροπής του Χρηματιστηρίου «περί εισαγωγής χρεωγράφων εις το Χρηματιστήριο προς διαπραγμάτευση, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 Α.Ν. 148/67» .....
 Δραχ. | 1.000 |

13. Τών αποφάσεων της Έπιτροπής κεφαλαιαγοράς «περί διαγραφής χρεωγράφων εκ του Χρηματιστηρίου, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 4 Α.Ν. 148/1967» .....
 » | 1.000 |

Β'. Δημοσιεύματα Έταιρειών Περιορισμένης Εύθύνης :

1. Τών καταστατικών	»	1.000
2. Τών τροποποιήσεων των καταστατικών	»	400
3. Τών ανακοινώσεων και προσκλήσεων	»	200
4. Τών Ισολογισμών	»	1.000
5. Τών εκθέσεων εκτιμήσεως περιουσιακών στοιχείων	»	1.000

Γ'. Δημοσιεύματα Άλληλασφαλιστικών Συνεταιρισμών - Άλληλασφαλιστικών Ταμείων και Φιλανθρωπικών Σωματείων :

1. Τών υπουργικών αποφάσεων «περί χορηγήσεως άδειας λειτουργίας Άλληλασφαλιστικών Συνεταιρισμών - Άλληλασφαλιστικών Ταμείων»	»	1.000
2. Τών Ισολογισμών των ανωτέρω Συνεταιρισμών, Ταμείων και Σωματείων	»	1.000

II. Στο Τέταρτο τεύχος, των δικαστικών πράξεων, προσκλήσεων και λοιπών δημοσιεύσεων. » 400

Το ποσοστό επί των τελών δημοσιεύσεων στο Τεύχος Άνωνύμων Έταιρειών και Έταιρειών Περιορισμένης Εύθύνης, που πρέπει να καταβάλλεται ύπέρ του Ταμείου Άλληλοβοηθείας Προσωπικού Έθνικού Τυπογραφείου (ΤΑΠΕΤ), όρισθηκε γενικά σε 50/ο.

Δ'. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΤΕΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΩΝ Τ.Α.Π.Ε.Τ.

1. Οι συνδρομές του έσωτερικού και τα τέλη δημοσιεύσεων προκαταβάλλονται στα Δημόσια Ταμεία έναντι αποδεικτικού εισπράξεως, το όποιο φροντίζει ο ενδιαφερόμενος να το στείλει στην Υπηρεσία του Έθνικού Τυπογραφείου.

2. Οι συνδρομές του έξωτερικού είναι δυνατό να στέλλονται και σε ανάλογο συνάλλαγμα με έπιταγή επί' ονόματι του Διευθυντή των Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων του Έθνικού Τυπογραφείου.

3. Το ύπέρ του ΤΑΠΕΤ ποσοστό επί των ανωτέρω συνδρομών και τελών δημοσιεύσεων καταβάλλεται ως εξής :

α) στην Άθήνα : στο Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Κατάστημα Έθνικού Τυπογραφείου),

β) στις υπόλοιπες πόλεις του Κράτους : στα Δημόσια Ταμεία και αποδίδεται στο ΤΑΠΕΤ σύμφωνα με τις 192378/3639/1947 (RONEO 185) και 178048/5321/31.7.65 (RONEO 139) εγκύκλιες διαταγές του Γ.Α.Κ.,

γ) στις περιπτώσεις συνδρομών έξωτερικού : όταν ή αποστολή τους γίνεται με έπιταγες μαζί μ'αυτές στέλνεται και το ύπέρ του ΤΑΠΕΤ ποσοστό.

Ό Γενικός Διευθυντής
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤ. ΝΙΚΑΣ